

ERYCI PVTEANI
EPISTOLARVM
APOPHORETA.
CENTVRIA IV.
& Recens.

LOVANI,
EX OFFICINA FLAVIANA.

— . MDC . XII .

Cum gratia et Privilegio.

THE
FIRST OF
THE
ATOPHORETA

BY
J. H. BROWN

NEW YORK

THE OCEANIC PRESS

1880

ILLVSTRISSIMO DOMINO
D. IOANNI
ZOLKIEVSKI
A ZOLKIEVV,
STANISLAI
EXERCITVVM REGNI POLONIAE
SVMMI PRÆFECTI
FILIO
PALATINIDÆ KYOWIENSI,
CAPITANEO RHVBIESZOWIENSI, &c

LIQVAM eruditionis & ingenii partem EPISTOLAS esse, Illustrissime DOMINE, ostendere ego ausus sum: aliquam item Reipublicæ & Militiæ, omnium seculorum felicitas edocuit. Curiam & castra etiam Stilus occupat; & ubicumque res geruntur aut consultantur, Scribitur. Possis Mercurio Sagum pariter & Togam tradere, idemque numen rebus & sermoni præficere. Etenim quò vox non penetrat, Epistolæ diriguntur, velut alis instructæ: ubi lingua silet, manus loquitur, sermonis & ipsa dives. Interdum quoque, cùm spiculis gladiis

diisque obstacula inveniunt, pugnant calami,
& sine tumultu pacem, sine sanguine victori-
am moliuntur. Sed mea hæc Scriptio, & tran-
quilla Stili Epistolici opera, etsi nec belli consi-
lia, nec curiæ curas, nec Regum Principumq;
secreta disputet; altiori tamen Patrocinio, id
est tuo, stare debuit, tuo item favore suffragio-
que hominibus, qui jam sunt, & mox erunt,
commendari. Eruditionem tracto, Scholam
loquor, muneris & familiæ negotia narro, &
quæ Sapientiæ velut limitibus septa. Sed quid?
facio, quod ubique locum habet; imò facio,
quod legere omnibus jucundum sit, tibi verò
etiam opportunum. Confer singula: Eruditi-
onem discis, Scholam æstimas, *PVTEANVM* a-
mas, & quæ ille Sapientiæ causâ publicè, quâ
voce, quâ stilo promit. Quia *PALÆSTRAM*
quoque *BONÆ MENTIS* generoso affectu no-
stræ voluisti juventuti commendare; quantum
exigere ab indole tuâ Minerva potuit, Litteris,
imò mihi tribuisti. Sic verò quasi satis domi ad-
vota non properares, cùm pari ingenio & in-
dustiâ complexus esses, quicquid ne senes qui-
dem omnes assequuntur; foris, & potissimum
in Belgico hoc Athenæo, non tam discere,
quàm experiri, me Mystagogo, voluisti, quan-
tum didicisses; firmare & roborare, quæ felici
fundamine struxeras. Nam viris summis & in
omni scientiarum genere clarissimis quia par-
tim

tim Samofcii, partim Cracoviæ ufus es, omnia
patere divino ingenio tuo potuère, quæ labo-
riofa industria recludit. Accessit SIMONIS SI-
MONIDÆ Directio; hominis, an Semonis? qua-
lem mehercle præ Chirone Achilles olim dele-
giffet. Atque his subsidiis felix, eam folummo-
do industriæ noſtræ operam reliquiſti, quam
ſupplere iudicii maturitas poterat. Quis eras,
& quo animo humiles jam curas adoleſcens ſu-
perâras, illa tua virilis toga, vix biennii uſu fa-
miliaris, loquebatur; titulis honoribúſque à
Sereniſſimo Inviſtiſſimóque Rege SIGISMUN-
DO exornata. Æſtimavit ille in Filio etiam Pa-
tris nunquam intermorituras Virtutes: & ut
plures STANISLAOS Reipublicæ promitteret,
Illuſtriſſimam indolem tuam glorioſo favoriſ
ſtimulo concitavit. Ergo faſces te RHVBIES-
ZOVVIENSES cingunt, & in Muſarum tamen
ſtudiis florem vitæ occupas: te populi ſuſpici-
unt, & communi adoleſcentiæ lege Litteris
operaris. Planè, ut compendio laudatiſſimos
hos conatus exprimam, animum ſummis jam
parem rebus, ad ætatem revocas; Virtutiſ fru-
ctum ad anguſtias annorum. Sed quid? ignem
alis, & concludiſ: lumen accendiſ, & premiſ:
tanquam diſcendi adhuc neceſſitas urgeat, fa-
ciſ quæ alii, cùm majora poſſiſ; facturus adul-
tior, quæ pauci imitentur. Sic te conſiliis ſuis
imperióque Incomparabilis prorfus Heros, tu-

us Pater habet : quem ut scire te ostendas , au-
dis ; ut mereri , imitaris . Novit verò ille , nullum
ingenium sine doctrinâ summum esse ; nullam
ætatem meliorem Litteris : nam quantum ges-
sit , tantum quoque ex eruditâ Antiquitate
observavit . rerum maximarum momenta Pal-
ladis consilio dirigi : ad exempla Græca & Ro-
mana animum composuit , Fortunæ velut ma-
nu injectâ . domi militiæque librorum usum
valere : historiam omnem perlustravit , & ro-
bustâ adhuc memoriâ possidet . Hoc agit igitur ,
ut cùm ipse maximus sit , majorem se ta-
men Filium quandoq; relinquat Reipublicæ ,
fortem , prudentem , doctum , facundum , om-
nibûsque florentissimæ Fortunæ , & absolutis-
simæ Virtutis subsidiis atque ornamentis in-
structum . Ac sanè inter summa & feliciter vi-
ctura facinora , hoc strictiùs Æternitati jungi-
tur , quòd te non minùs Patriæ , quàm sibi ge-
nuerit : ut quantum ipse causâ omnium præ-
stat , à te sperare publica libertas possit . Sed &
tuæ magnitudinis pars est , sic natum esse , ut di-
velli à charitate Reipublicæ non possis ; ei fili-
um esse & heredem , quem Patriæ Patrem Sar-
matarum incolumitas appellat . Respice & in-
tuere , qui te genuit ; & quantum Regi atque
Reipublicæ debeas , expressum habes : imò re-
spice ; & quicquid fortissimi ab omni ævo Im-
peratores dignum gloriâ patrârunt , in unâ vel-
ut

ut imagine conclusisti. Itaque non immeritò
huc te voco; & ut omnium Virtutum compen-
dium videas, non alium præfigere in exem-
plum debeo, quàm qui omnibuste videtur pro-
duxisse. Iam nec satis, quem tu Patrem appel-
las, summum esse; quem unum potes admirari,
gessisse & gerere maxima; nisi par te Virtus
Gloriæ consignet. Quantum ille perfecit, tibi
incumbit: ut Parentem jactes, & tantū sustine-
as nomen; paria tibi præstanda sunt. Non ego
hîc commemoro, quæ bella incredibili celeri-
tate perfecit, quos populos devicit, quos mo-
tus pacavit, quos exercitus fudit, quas urbes
cepit, quos triumphos duxit, dubium, manu
an consilio fortior? ductu an auspicio felicior?
Nullam Fortunæ vim esse, suâ Virtute edocuit.
Et quorsum commemorem? quicquid nobis
Fama publica explicuit, ignorare tu non potes:
nec ego referre, quæ in parte etiam vidisti, cùm
in castris, & sub pugnantis, ut sic dicam, vin-
centisque Parentis oculis, Rebus pariter Litte-
risque adolesceres. Vincti Monarchæ, & victa
Moscovia loquitur, quàm feliciter summam
Exercituum Præfecturam ZOLKIEVSKI ad-
ministrat: nec ideò minor, quòd post SAMO-
SCIVM, Virum maximum æternumque bellavit.
Etenim produxit Sarmatiæ signa per latissimas
regiones; & ubique victor, terrorem urbibus
populisque incussit, in gloriam Regis felicissi-
mum

num rerum gestarum eventum conferens. Rex ipse, ad hoc natus, & à Deo velut constitutus, ut plura imperia Poloniæ adjiciat, tanta Parentis tui molimina extulit; &, ut in conspectu Reipublicæ, atque adeò Orbis universi essent, publicis Comitibus laudavit, postquam sisti sibi Tyrannos, & Regio apertòque simul Victorem curru, etsi renitentem, jussisset invehit: sic verè magnus, fortis, invictus, quòd Ducis virtute Fortunam ostenderet; imò dignus tantâ felicitate, quòd & suis triumphum imperaret. Excepit igitur tanti honoris radium tuus ille Pater; iterùmque meruit, quia recusârat. Excepit, inquam, &, ut nihil sibi adscriberet, in Serenissimum SIGISMUNDUM, velut orientem Imperiorum Solem regessit. Hæc cum ita sint, quid ni divinus ille tibi surgat animus, ut generosâ quâdam æmulatione exprimas decus, quod potes usurpare? Ad maxima quoque facinora hanc indolem pietas vocat: quantum tu quandoque geres, paternæ accedet Famæ; & geres, quantum bonarum Litterarum, prudentiæ, sapientiæ subsidiis molieris. Nemo rectè Bellum administravit, nisi scierit; nemo Rempublicam, nisi adierit: scire, adire tu cœpisti, quia eas tibi Artes familiares reddere, quas ut ex me quoq; audires, tanto itinere æstimasti. Missus ab Illustrissimo Parente, cum tot urbes perlustrasses, quot Germania ubique in
ad-

adventum tuum, tanti læta conspectu hospitis,
recluserat, Belgicas has oras penetraſti, Lovanium veniſti; quia ſic ille juſſerat, à quo miſſus eras; quia ſic volebas ipſe, qui miſſus, ſalutaturus Sereniſſimos Belgicæ Principes, luſtraturus tanti tamq; diuturni belli veſtigia, & hanc in ipſâ etiam tempeſtate tranquillam Grudiorum Minervam, tot Virorum Doctrinâ inclytam, & ab ipſis Academiae incunabulis Inventuti Sarmatæ frequentatam. Libens reposito, veniſti: ſed tibi quid potiſſimum tribuere Belgæ omnes debeant, ab ipſis Principibus potuerunt diſcere: peculiari humanitate exceptus es; & quid, niſi Vrbi huic commendatus, in quâ ſedem figeres, & ſtudioſum aliquot annorum otium pulcherrimè occupares? Hoc etiam cum voluptate itero: fixiſti, occupas. me verò familiari etiam affectu tuum feciſti, à quo Pacis Bellique diſciplinam, & univerſam denique Reipublicæ bene adminiſtrandæ rationem haurires: ſi tamen haurire videaris, quam ab aliis, ut dixi, accepisti. Sed agis omnia, nequid plenam rerum cognitionem impediatur: atque ipſum quoque PETRYM CASTELLIVM, Virum Doctiſſimum, & Græcarum Litterarum Profeſſorem Publicum, Medici nuper auctum titulo, contubernio tibi jungis; ut domi quoque docentis vocem audias, & prompta doctrinæ auxilia ſint, in fermone, menſâ, remiſſione ſa-

(†)

pien-

pietiaë quædam condimenta. Ad me igitur
quod attinet, veneror Nobilitatis tuæ Genium:
& ne solius vocis operâ utilis sim, Stilo testa-
tum desiderium meum venio, & EPISTO-
LARVM APOPHORETA ista Illustrissimo nomi-
ni tuo inscriptum. Erit & hîc fortassis, quod ad
Rempublicam aut Militiam spectet, quia Sa-
pientiam doceo: sin minùs, quod agi & scribi
in Academiâ solet: quòdque ille agere & scri-
bere, quem Doctorem elegisti. Nam velut se-
mina hinc inde spargo melioris doctrinæ; quæ
collecta, & felici mandata terræ, seduli animi
germen producant, & affectum Virtutis. Vide
igitur; & sic cogita, Si non istas, Epistolas cer-
te & in Republicâ, & in Militiâ locum sibi vin-
dicare; & quodcumque stilo argumentum ob-
noxium esse. Vt summam consilii mei compre-
hendam, testari apud Posteris volui, te mihi
Amicum, in Lovaniensi hac Vrbe floridis an-
nis, sed robustâ maturitate reluxisse. Ita salve,
& Parentem exprime. Scripsi XIII. Kalend.
Aprilis. ∞. IOC. XII.

ERYCIUS PVTEANVS,

STIRPI GLORIÆ Q. TUÆ
Aeternò cultu devotus.

IN-

INDEX
A P O P H O R E T O R V M.

A.

ADRIANO Baexio, Collegii Buslidiani Praesidi xx.

Adriano Marselario lxi.

Alberto Struzzio, Viro Amico xlvi.

Aloysio Vereycken, Audientiaro xxxiv.

Alphonso A Cueva, apud Venetos Legato Regio xciv.

Antonio Olgiato, Bibliotheca Ambrosiana Praefecto lx.

Antonio Sanderio v.

Ascanio Persio V. C. Graecae linguae Professore xcii.

Auberto Miraeo, V. C. Canonico Antuerpiensi lxiii.

Augustino Galaminio, Ordinis S. Dominici Generali, postea S. R. E. Cardinali xviii. lxvi.

B.

Balthasaro Collemio Magnoramo xc.

Balthas. Robiano F. lxxxvi.

Benedicto Soffago, ex Alumnis

Bibliotheca Ambrosiana. lxxxvii.

C.

Carolo Duci Croyaco & Archotano xciii.

Christoph. Hompesio xxxviii.

Christophoro van Etten V. N. xlvii.

Cornelio Bredae suo iii. lxxiii. lxxxii. c.

Cornelio Lumineo A Marca, V. R. & Amico lix. lxvii.

D.

Danieli Heinsio, V. C. & omnis Eruditionis exemplo xxxix.

Davidi Lindano suo ii.

E.

Everardo Schelaeo xxxvi.

F.

Frederico Cardinali Borromeo, Archiepiscopo Mediolanensi i. lxxvii. lxxxiii.

(†) 2

Fre-

Frederico Marselario suo,

xcv.

Florentio Vander-Haerio.

xxviii.

Francisco Bartholino suo.

lxxxviii.

Francisco Buschereto, Episcopo
Namurcensi xi. xxxii.

Francisco Kinschotio, Iurif-
consulto Cl. Finantiarum
Graphiario lv

Francisco Sweertio viii.
lvii.

G.

Gerardo Arnemiensi, Societatis
Iesu, Praeceptoris suo lxxiv.

Guido Bentivolio, Nuncio A-
postolico, Archiepiscopo
Rhodiensi xcvi.

Guilielmo Cripio Secundo
xxiv. lxxviii.

Guilielmo Fabricio, S.T. Do-
ctori, Censori Librorum,
xcvii.

H.

Henrico Farnesio V.C. xxxiii.

Henrico van Etten, V.A. An-
nonæ Militaris summo Prae-
fecto lxxviii.

Huberto Audeiantio, vi.

I.

Iacobo Rolandio, Iurifconsulto
Clarissimo xlii.

Ioachimo Trogneseo lxix.

Ioanni Ambrosio Biffio suo,
xcvi.

Ioanni Baptista Sacco, V. C.
Senatus Mediolanensis à-se-
cretis, xvi. xxi. xxxi.
xlv. lxx. lxxxii.

Ioanni Baptista Vertue, Me-
dicinae Doctore lxii.

Ioanni Bembeno suo, Medi-
cinae Doctore vii. xxix.

Ioanni Christophoro Flavio,
lvi.

Ioanni Hollantio, suavissimo
Amico, xxvi.

Ioanni Robertio, Societatis Ie-
su Collegii Paterbornensis
Rectori, l.

Ioanni Roderico Georgio xv.

Ioanni Seurio, V. Amico, iv.

Ioanni Vasaeo, V. R. xci.

Iulio Salinerio V. C. xix.

Iusto Harduino, xxii.

L.

Laurentio Beyerlinkio, Cano-
nico Antuerpiensi, xvii.

Leonardo De Tassis, Baroni
S. R. Imperii, li.

Lucio

Lucio Terentio Meriano, Auditori quondam suo xxx.
Ludovico Lopesgallo, Viro perillustri, Baroni De Vor-
miselle liv.
Ludovico Septalio, V.C. xxv.
lxxvi.

M.

M. Antonio Bonciario, V.C. &
Italiae Homero lxiv.
Maxemiliano Vrientio ix.
Maximiliano Plouvierio V.N.
& Amico, xii. xl. liii.
lxxxiv. lxxxix.
Michaëli Lanzio V.A. Consi-
lii Italici Regenti. lxxxi.

N.

Nicolao Burgundio, Auditori
suo, & Palaestriae Bonae
Mentis, lxxii.
Nicolao Damantio, V.A. Bra-
bantiae Cancellario, lviii.
Nicolao De VVeert, Consilia-
rio Brabantiae, xiv.

P.

Paulo Mariae, & Io. Baptista
Montorfanis, lii.

Petro Cantonio, Iuriconsulto
xcix.

Petro Enriquefio Gufmano, Co-
miti Fontano, xxvii. xxxvii.

Petro Mantuano, xliv.

Philippo Colino suo, xiii.

Philippo VVanmemakero suo,
Ordinis S. Domipici, lxxix.

R.

Raphaëli Montorfano suo, x.
xxiii. xxxv. lxxv.

Remaclo Robertio, V.N. &
Amico, Annonae Militaris
Provisori, xlii. lxxv.

Rugerio Tritonio, Abbati Pi-
naroliensi, lxxxv.

S.

Soncino, & Alexandro Siccis
Aragoniis, Patri & Filio,
xli.

V.

Vido Mazentio, xlix.
Vitaliano Vicecomiti Borro-
maeo, xlviii.

W.

VVesebecio, lxxx.

M. TVLLI CICERONIS
EPISTOLA

AD

CVRIONEM,

E Libro II.

EPISTOLARVM genera multa esse non ignoras : sed unum illud certissimum, cujus causâ inventa res ipsa est, ut certiores faceremus absentes, si quid esset, quod eos scire, aut nostra, aut ipsorum interesset. Hujus generis litteras à me profectò non expectas: domesticarum enim rerum tuarum habes & scriptores, & nuntios. In meis autem rebus nihil est sanè novi. Reliqua sunt epistolarum genera duo, quæ me magnopere delectant: unum familiare, & jocosum: alterum severum, & grave. Vtro me minùs deceat uti, non intelligo. Iocérne tecum per litteras? civem mehercule non puto esse, qui temporibus his ridere possit. An gravius aliquid scribam? quid est, quod possit graviter à Cicerone scribi ad Curionem, nisi de Republicâ? atqui in hoc genere hæc mea causa est, ut neq; ea, quæ nunc sentio, velim scribere. Quamobrem, quoniam mihi nullum scribendi argumentum relictum est, utar eâ clausulâ, quâ soleo; teque ad studium summæ laudis cohortabor. Est enim tibi gravis adversaria constituta, & parata, incredibilis quædam expectatio: quam tu unâ re facillimè vinces, si hoc statueris, **QVAVM LAVDVM** gloriam adamaris, quibus artibus ex Laudes comparantur, in iis esse elaborandum. In hanc sententiam scriberem plura, nisi te tuâ sponte satis incitatum esse confiderem: & hoc quicquid attigi, non feci inflammâdi tui causâ, sed testificandi amoris mei. Vale.

EIVS-

EIVSDEM CICERONIS

A D

PAPIRIVM PÆTVM

E Libro IX.

AIN' tandem? insanire tibi videris, quod imitere verborum meorum, ut scribis, fulminaturn insanires, si consequi non posses: cum vero etiam vincas, me prius irrideas, quam te, oportet. Quare nihil tibi opus est illud à Trabeâ, sed potius *αποφθεγμα* meum. Veruntamen quid tibi ego videor in epistolis? nonne plebeio sermone agere tecum? nec enim semper eodem modo. Quid enim simile habet epistola aut iudicio, aut cōcioni? quin ipsa iudicia non solemus omnia tractare uno modo. Privatas causas, & eas tennes, agimus subtilius: Capitis, aut Famæ, scilicet ornatius. Epistolas vero, quotidianis verbis texere solemus.

Nequa remora sit, LECTOR, in antecessum hoc age, & Pag. 7. lin. 15. scribe Nam pro Non. Pag. 9. lin. 31. Bembdene. Pap. 27. lin. 25. εκλεκτικη. Pag. 55. lin. 19. Distinctionum. Pag. 92. lin. 6. ut pro &.

APPRO.

A P P R O B A T I O .

HANC E. PVTEANI, V. Cl. Epistolarum Centuriam, quòd haud parum Voluptatis atque Vtilitatis studioso Lectori videatur allatura, dignissimam censeo, quæ prælo committatur.

GVILIELMVS FABRICIVS, *Norvimagus, Apostolicus & Archiducalis Librorum Censor.*

Cum Privilegio BELGICÆ PRINCIPVM
ad Octennium.

Signat.

Buschere.

ERY-

EPISTOLARVM APOPHORETA.

EPISTOLA I. *Mediolanum.*

Illustrissimo & Reverendissimo

FREDERICO CARDINALI BORROMEO,
Archiepiscopo Mediolanensi.

Nil in omnibus ridentis Fortuna blanditiis latius unquam putavi, quàm Bonorum Magnarumque amicitia frui. Postquam verò singularem affectum quendam incredibilis Humanitas tua in me direxit, e quidem Rex mihi visus sum. Nimirum, ut non sine imbre venti aliqui spirant: ita & liberalissimus ille animus tuus continuis me beneficiis irroravit. Mitto jam vetera, sed æternæ memoriæ dicanda: hoc nunc in primis æstimare debeo, quo tuum me esse publicè testaris, & inter eos censes, qui ingenii operam Bibliothecæ impendant. Accepisse MONTORFANVS se Numisma scripsit, transmittendum; & sermones simul explicuit, vel præ auro æstimandos. O me beatum igitur, quem Amor simul & Honor à tanto Viro, Antistite, Principe, complectitur! Ignis iste merus est qui urit, stimulus qui urget, ne ingratus videar. Numisma ipsum quoties oculis usurpabo, agnoscam beneficium, & simul quid debeam, publicè ostendam. Sed profiteri obligationem

A

nem

nem meam tam luculento signo suave erit, quod censebunt omnes, nō potuisse nisi à maximo Viro provenire. Vnde si causam quoque examinent non vulgaris beneficii, & litteras amare incipiant, & te earum Patronum unicum vindicemque venerari. Gratiam igitur scribo, & pectus meum magno tuo Nomini devoveo. Pectus inquam, quod excolere porrò pergam, quia insignire voluisti. Nam quemadmodum cordis figurâ bullam antiqui expresserunt, ut homines eâ in primis parte corporis excellerent, quâ viverent, id est, virtutes sequerentur: ita omnino signum istud accipiam & gestabo, Doctrinæ & Virtutis stimulum. Hanc enim utramque tu Ill. Domine, mortales omnes, sed præcipuè eos doces, quos dignos Amore & familiaritate tuâ habes; dignos Bibliothecâ, id est, Famâ. Ego porrò adnitar, ne ignavus in illo virorum numero sim, qui è tuo fonte derivare in Rempublicam Christianam litterarum monumenta incipiunt. Et quoniam Palæstram BONÆ MENTIS hâc institui, præstantissima juventutis nostræ ingenia mecum in laudes æterni instituti tui conspirabunt. Vale Optime Maxime Patrone.

EPISTOLA II. *Teneramondam.*

DAVIDI LINDANO *suo.*

EGo te nō amem, ô verum Musarum & Apollinis germen? Imò leve Amoris verbum est: observo & suspicio. Ingenii tui floridam amœnitatem Phyllis indicat, divinitatem Oratio. Maeste dulcedine illâ stili, maeste robore: delectamur, crudimur. Etenim

nim & castam carminis lasciviam, & facundam syntagmatis doctrinam comparatione quadam admiratus sum: alteram ab Apolline ipso, alteram à Minervâ profluxisse. Tu verò Apollo, tu Minerva, id est, homine altior, re ipsâ amœnior, Phyllidem pariter, hominémque nobis describis. Quid amplius dicam? In lucem publicam profer hos flores, hos fructus, & æternitatis laudem præmiumque admitte. Sic magis etiam amare incipiam, imò observare & suspicere. Vale tu jam meus inter paucos, & me tuum ama. Lovanii, VI. Eid. Maii. M. DC. VIII.

EPISTOLA III. *Mediolanum.*CORNELIO BREDÆ *suo.* S. D.

Pervenisti: securus sum. Sed Italia quâ initio isto placet? quâ viri, mores, cælum? Ut Belgæ vivimus, & frigore quodam animi septi sumus, in novum terrarum orbem delatus videare; sed elegantem illum, ingeniis deliciisque florentem. In rebus, ritibus, atque ipso sermone virilia omnia reperies, & in reliquiis præscam majestatem. Hoc cogita etiam, in tam felici agro, spinas sentesque morum pullulare: magnis virtutibus vitia quoque adherere, luci umbram. Sperne, fuge, quæ noxia sunt, quæ menti aut corpori labem creant. Ad virtutis doctrinæque æternitatem te indoles tua vocat: perge; & ego direxi, sequere. Versari inter homines jam incipis, tuo arbitrio vitam capessere: fac quod facis: optima puta, quæ honesta sunt. Ex Epicuri hortulis hanc vocem audis: *Σπυδαίως ἔνυ ἀριστοῦ.* Sic voluptatis magister docuit, ut

in solâ honestate voluptatem censeas, & beatæ vitæ summam. Sed an ego de ingenio tuo dubito? absit. Hortari & excitare mihi suave, quem amo. Non sine curâ affectus est. Itaque animum integrum serva in quocumque statu: ingenium cole & exsere: *suavitat* omnem à vultu & sermone profliga. Audere debes, & cum modestia permittit, aliquid sibi tribuere. Hac libertate censetur ingenium, ut frontem faciemque, sed cum virtutis colore exporrigas, & latentes cum candore elegantias in occasione promas. Virum te natura fecit; tu te præsta. Nonne vides, quantum ille ibi frontis sumat, quem & originis nevus & conditionis humilitas infra te abjecit? vincis ingenio, vincis eruditione, vincis animo: tu sic te gere, ut intelligat se vinci. Modestiam discet, si tu audacior; & quantum ignoret fatebitur, si tu ostendas quantum didiceris. stultum est videri velle & superbire, cum vana tantum persuasio animum inflat: ineptum quoque, videri nolle, cum lucem & laudem stipatæ pectoris dotes merentur. Vale, & continuò scribe. Lovanii, VII. Eid. Novemb. ∞. IOC. VIII.

EPISTOLA IV.

IOANNI SEVRIO V. *Amico S.*

A Micum ecce te scribo, mi SEVRI, fragrantî humanitatis aurâ excitatus, quam epistola tua spirat. Dulci, sed honesto Amore ebrius à lectione recessi: musteam animo voluptatem hausi, sed hafuram. Verbo dicam; scriptionis isto mero incalui, & ab imagine amare cœpi, nō fallaci. Tu ipse pictor,
& sine

& sine umbrâ, sine fuco lineæ sunt, non lucentes tantum candore nativo, sed spirantes. Accessit FERRE-
RIVS noster, integerrimus animi tui interpret, quem
ficamo, ut & amicos ejus velim. Hem! etiam SAN-
DERIVM meum, & ipsum illum bonorum Patronum
Præsidemque nominas? faces subjicis igni jam arenti.
Alter delictum, alter præsidium meum est: & in te
utrumque repperisse videor. Verus amicus amico de-
lictum & præsidium est, aut esse cupit, cum res & oc-
casio urgent, & fortuna permittit. Erro: neque enim
Fortunæ obnoxius Amor noster erit: quippe nec ab
illâ ortus. Amabimus, aut honesti esse desinemus, id
est, vivere. Atque hoc virtutis decretum est, quod no-
strum honesto & perenni Amore faciemus. Vana &
enervis flamma est, quæ facili incendio deflagrat: qui
sine robore ignis, fugitivus est: de affectu pariter cen-
se, vitalem esse, si animis, ut ita dicam, æneis concep-
tus fuerit, ac virtute robustis. Hunc sumamus, fovea-
mus, vitâ moribusque honesti simus, ut amici simus:
sic amici, ut æterni simus. Experiemur autem, in eâ-
dem arâ Virtutem, Amorem, Æternitatem coli. Vale
Clarissime vir, & Amice. Lovanii, VII. Eid. Januarii,
∞ . 100. IX. qui feliciter & ex voto annus decurrat,
Amicitia nostræ auspicio insignis.

EPISTOLA V.

Bruxellam.

ANTONIO SANDERIO.

IAm verò te respexit mitior fortuna, mi Sanderi,
& è nubibus pectus explicabis quæ premebant. V-
tere igitur munere isto Dei: orna Spartam, quam

cepisti, rectamque puerorum indolem ante omnia amore honesti imbue. Facile, qui virtutem diligit, bonus erit: qui litteras, doctus. Ordo etiam servandus, ut laborum gradus sint, & paullatim proficiant, qui instituuntur. Sed tu industriâ tuâ omnia poteris: nec morosa in fertili solo seges erit. Patris verò laudes quàm latis oculis legi! atque utinam *τοῖος πατρὶν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο!* Plerique magnanimitatem, &

----- *incoctum generoso pectus honesto*

habent: sed minùs tamen videntur erga Musarum has elegantias affecti. Meliorem in hoc viro ignem vivere, è sparsa Famæ lumine pridem didici: nunc distinctiùs è tuis litteris. Alius verò esse nō poterat, qui satis non putavit filios habere, nisi eruditos redderet; imò ut liberiùs ingenium tuum æstimem, alius esse non poterat, qui te doctorem elegit, operâ non illiberaliter cōductâ. Plures sunt tam stultâ avaritiâ obfessi, ut insigniter sibi paternum impleffe officium videantur, si adsumpserunt, quibus quàm minimum solvant. Nimirum ut filios negligant, malunt pusillum profundere; cū liberos fortunis postponât. Hanc stultitiâ Aristippus olim lepidò sermonis aculeo pupugit. nam à Patre quodam interrogatus, quam *ἐπὲρ τῆς τοῦ τέκνου πατρὸς δόσεως* mercedem posceret, *Mille*, inquit, *Denarios*. At ille *Nimiùm, nimiùm*, exclamat: *τᾶτι vel mancipium emam*. Quid Philosophus? *Licer*, ait, *Ἔ sic duo habiturus mācipia, Ἔ quod genuisse gloriari poteris, Ἔ quod emisse: alterũ sanguine, alterũ æretuum*. Sed generosissimus ille Heros tuus, ut filios amet, Magistrum æstimat; lucrum putans, si quid hîc insumat. Tu verò mi SANDERI, *μιοδοδόνη* tuum insigni studio coles: Pueros tibi commissos erudies, ut habeas, quibus inniti quâdoque vitæ tuæ ratio possit.

In

In litteris si proficient, hoc simul intelligent, quid rependere Præceptoris suo debeant. Ergò ἀπίστειν perge, & me quoque amare: cui ut nihil debeas, dignum te domo, in quam receptus es, & Hero, à quo receptus, præstabis. Sed huic annon L A N V G I N E M tuam (sic non invenustè videbar carmina appellare) illam Musarum favore floridam consecrabis? Ego suaferim. Typi, quos tuus petet, parati erunt ac mittentur. Vale Lovanii, xiv. Kal. Ianuarii, ∞. 1500. ix. Per illustri Hero tuo cultum & obsequium meum officiosissimè deferres.

EPISTOLA VI.

Brugas.

HVBERTO AVDEIANTIO S. D.

ET tu mihi in epistolâ spiras, mi AVDEIANTI, ne sermones ab alieno ore expectem. Non gratulatio ista calamo sic concepta & criipata, vivacioris adfectus quædam quasi flamma est, & oculos animumque meum tangit. Quot litterulas aut apices, tot stricturas video ab amoris igne. Sed ô te non eruditum modò, sed bonum; qui exiguas aliquas naturæ dotes in me æstimas, melioribus instructus! Ita censeo. Nam & felicitatem ingenii tui, & maturitatem eruditionis suspiciendam nobis non fallax Fama dedit. Ipse te laudavit nuper, quem lugemus, communis doctor noster, & ut amarem, invitavit. Ego verò nec segnis fui; sed tum concepi medullis adfectum, qui hæreret. Cùm L I P S I V M, te quoque cogito, mi AVDEIANTI: cùm arborem, felicem etiam hunc ramum. Illa collapsa est, sed hic translatus in suum solum, unde venerat.

venerat. Ita est : adoptivum suum vir ille magnus te habuit ; & adultum doctrinâ Patriæ reddidit, cum terrâ despectâ cælum ipse cogitaret, quò paullo post recessit. Ego nunc vestigia ejus libo, docendi munus obeo, non sine memoriâ tui. Videndi verò me quoque stimulat pertinax cupido ; ac, nisi venis, istuc expellet. Clarissimum illud LERNVTII OS eâdem operâ usurpem : cui ego Viro animum meum dedo. De *Laudatione funebri* verus fumor est : eam habui, ac cuden-
dam ad MORETVM misi. Aliâ quidem causâ potuisset, aut etiam debuisset supprimi : sed pium erat, sciri affectum meum in magnos Manes, etiam cum eloquentiæ aliquo defectu. Iudicabis : & nunc de Iuventute nostrâ hoc scriptum. Vale, & Clarissimum LERNVTIVM saluta. *Lovanii, v. Eid. Iun. ∞. 100. VII.*

EPISTOLA VII. *Montes Hannonia.*

IOANNI BEMBDENO *suo, Medicinæ Doctore.*

VT res, & simul vocabula rerum pravo usu corrupimus, doctissime & suavissime Amice, difficulter aut sapientem cum eruditione, aut eruditum cum sapientiâ invenias. Vtramque putamus & ponimus, ubi non ponenda est. Sapientes deliriis, eruditi nugis sumus, & ingeniosâ stultitiâ felicitatis umbram captamus. Quis extra nubem caput sustulit, & liberâ acie quid in homine, quid extra hominem, lustravit? vix homo : tamquam pecora imus, gregem sequimur, & in omni vitâ hallucinamur. Quid igitur? in ipsâ turbâ, imò in ipso errore sapiendum est. *λεωφόρος*

Βαδίζειν

Sed nulla servitus, cum suam animus semitam ha-
 bere ad tranquillitatem. Sed quam tum suave comitem
 habere pariter adfectum! alioquin in ipsâ iterum tur-
 bâ solitudo est; quam vitare non potes, nisi amicum
 invenias: sed verus jucundusque amicus non est, nisi
 qui ejusdem tecum animi ac sensus; totus, cui patere
 potes. Talem te dico & scribo mi optime BEMEDENE,
 & nonne à te scribor? elegatissime illę litterarum tuarum, il-
 larum verâ sapientiâ & eruditione imbutarum, testes. Euge!
 Hoc ipsum est Philosophari. Sapientiam nosse quam
 feceris, prima felicitas est. Nam quod ad felicitatem
 imus, fallimur: ab ipsâ ordiendum est. Sic vive ut vi-
 vendo felix sis: bonâ & honestâ mente eris. Carpe
 diem: silentium & tenebrarum noctem tenent, & imago
 mortis. Somnum felicem putat, cui cum labore lux
 est. Cum sine miseriâ vivere vitam licet, quid ni bea-
 tam putem? Sed cavendum, ne nostrâ culpâ miseri si-
 mus; ne aut Naturam, aut leges irriterimus, quod non
 uno modo fieri solet. Ad honestam quietem Natura
 ducit, leges trahunt. Leges fecimus, postquam Natu-
 ram violavimus: Naturarum vindicta leges sunt. Produ-
 cti in hanc vitam sumus ut vivamus: ratione donati,
 ut honestè vivamus; & sic felicitatē ratio ipsa præscri-
 bit. Naturam sequere, nec in rationem peccabis. Spe
 & metu abducimur mortales, avaritiâ & ambitione:
 mentis mille naufragia sunt. Sed nos in portu navige-
 mus: tumida vota eos decent, qui alta moliuntur: qui-
 escere magnis cogitationibus mens non potest. Ergo
 ut cōcludam, in quiete felicitatem pone: quietem au-
 tem virtus facit, & quæ secundum virtutem vita est.
 Sermone, mi BEMEDI, ista mallet, & te audire vi-
 cissim, ne pro meo tantum gustu se stilius exfereret. Ne-

B

gatur:

gatur: fero, meamque potiùs quàm tuam vicem doleo. Quid autem? Comum meum Exc^{mo}. Principi placuisse? gaudeo, & hoc nunc ago, ut tam insigni & heroico nomine dignũ Laconismum meum faciam. De Bibliothecâ dicandâ, ô augustũ, ô æternum consilium! sperare à tali Principe tale beneficium Patria audebit. Beneficium, quod vel hostes æstimabunt. Cardinalis Borromæus quàm feliciter præivit! sed infeliciter tamen, nisi sint qui sequantur. Noster ille, voveo erit cui Litteræ, posterì, ipsa æternitas debebit. De modo & ratione aliàs agam, & cum ipso, quem scio benignas aures, sive sermonibus, sive scriptionibus meis daturum. Libellum de Luxu hîc nunc habes: trade, & de meliore notâ me infinua. Scribere nunc per summas occupationes prohibeor: & hæc quæ vides, præcipiti planè calamo funduntur, non animo. Sed heus, terruit me, verè dico, periculum tuum, quod sic legi, ut videre visus sim. Obsecro, si me amas, imò si te ipsum amas, cautè & providè in posterum: tuum malum, meum puto. Vale, vive, philosophare, & optimum Principem, quem laudare mihi non desinis, magis magisq; demerere. Iterum vale, & scribe ad scripturientem: ama tui seriò bis seriò amantem. Lovanii, postrid. Kal. Ianuarii, ∞ . MDC. IX.

EPISTOLA VIII. *Antuerpiam.*

FRANCISCO SVVERTIO suo, S.D.

DE Panegyrico HEINSII vis dicam quid sentio? Nectar est, & SCALIGERVM immortalem reddit, & ἀιτάλοντον θεοῖς. Erat quidem ille, etiam nō laudatus; sed hanc divinitatis confessionem ab ipsâ calum-

calumniâ vi orationis extorquere, ingenii penitus divini est. Bonæ Musæ! quæ ilta acumina, quæ veneres, quis vigor, ac majestas dicendi? Rara omnia, admiranda omnia; magis etiam, quòd de tam raro & admirando homine scripta talia appareant. Facit enim magna virtus vilius encomium; & quæ in tenebris diem faciunt faces, Sole lucente languent. Atque ego (liberè dicam) postquam istam Suadam inspexi, intelligere cœpi, quàm frigide simplicitérque LIPSIUM nuper laudârim. Ita, frigide, si *ληκίδες* illas spectes: ardentem tamen, si amorem meum, sive potius cultum in magnos illos Manes. Vale, Lovanii, Postrid. Kal. Junias ∞. IDC. VII.

EPISTOLA IX. *Gandavum.*

MAXÆMILIANO VRIENTIO.

PRæfabor veniam Clarissime VIR, si aut non scribendo hætenus, aut jam scribendo peccem. Debebam antea, nec debebam; ne aut amorem tuum negligere viderer, aut negotia interpellare. Debeo nunc quoque, nec debeo; ne aut scriptionem tuam ad WANNEMAKERVM vilipendere, aut quæ in eâ laudes meæ, dicar usurpare. Ostendit ille epistolam ipsam, ut est profuso in me animo; & tu fortassis scripseras, ut ostenderet. Nam profectò PUTEANVM nonne tota loquebatur? & quomodo? ut vel periculum fascini timuerim. Vix in manu epistola mihi fuit, & rubor in vultu: sic facilem candor verecundiam gignit. Candoris autem hoc pectus meum velut domicilium est, eritque, quem profiteor: & hunc laudari non sino tantum, sed affecto. Tu facies Clarissime Vir; &

in aliis Doctrinam, aliásque dotes: in te ego omnia ista, & Candorem. λόγος ille *μνηματίτης*, quem habui, ad te veniet, & lectionis operã ambiet. Vale, & amicum me cense. Lovanii, III. Nonas Iunias, ∞. 150. VII.

EPISTOLA X. *Mediolanum.*

RAPHAELI MONTORFANO *suo.*

Scriptionem tuam amo, mi MONTORFANE, et-
jam linguæ causâ, quam sic libare juvat, si non u-
surpare. Sed quid ego *noctuas Athenas*? aut cur limi-
tes meos transiliam, & peregrinã imagine vocis nunc
demum induam & stili vultum? Res, non verba scribi-
mus, & quocumque sermone Amicitia hæc voluptas
constat. Latino ego consuevi; servabo morem meum:
tu alio, & vernaculo tuo; persevera. Utrobique Lepó-
res & elegantia sunt, & internuncii Amoris Dei. Ego
verò etiam domi meæ, si idiomate censear, Mediola-
num nunc habeo, Italiam in Belgicã: ideóque tuæ lit-
teræ tamquam domesticæ mihi, nedum amicæ. Sed
BIFFIVS cur non unà scribit? responsum debet; si
moratur, dicam ei apud Musas scribam, & arbitrum
Amoris. GHILINVM amo; virum, quem virtus & do-
ctrina amant; virum recti animi ingenique, & pro in-
dole Majorum. Mi MONTORFANE, quàm pauci ta-
les! vivunt plerique, tamquam non viverent, & in vi-
tia cuncta animo prostituto, Virtutis tamen audent
nomen profiteri. Scilicet nobiles sunt, quia majores
habuerunt: boni etiam, si diis placet, quia divites. Sic
fortuna imponit. tolle velum illud fallaxque lumen;
tenebræ, & maculæ sunt, & nequid gravius dicam, sor-
des. Istorum scito, sive decreto, bene vivere paupertate-
tem

tem indicat, & Sapientiæ studium ad mēdicos relegatur. Maximum hominis ornamentum, animum compositum puto: injicere cupiditatibus frenum, ne in avaritiam, iram, libidinem concitemur. Pravæ naturæ isti igniculi sunt, qui si aluntur, amburunt quicquid in nobis divini est, & in omne porrò scelus impellunt. Sic servire corpori divitiæ debent, ne animo noceant: nocet autem animo quicquid honestè non fit, & cùm sibi quisque natum se putat, tamquam extra legem. Natura & Religio modestiæ nos obstringunt: illi tamè omni luxu ferociunt. Natura & religio notitiam cuique sui præscripserunt: illi negligunt. Vivere satis est, dum morem Genio gerant, & bonas artes bonúmque animi cultum impunè aspernentur. Iam quàm morosi, superbi, sævi tales! quamcumq; prompti injuriam facere, nullam ferre. Ad Rempub. & civiles honores ambitiosis votis plerique festināt; imo, cùm quis objex, viam per ambages corrupti mores inveniunt, ac pervincit *δωροδοκία*. Scilicet in hanc felicitatis opinionem vane mentes impelluntur, quasi nihil in vitâ humanâ melius, quàm eminere, in oculis esse, pompam colligere à sordibus & lacrymis reorum. Sed quàm in lubrico totum hoc ridentis Fortunæ opus! Honor nisi è virtute natus, & huic innixus, levi aurâ dissipatur ac perit. Virtus autem adjunctam sibi Prudentiam habet, Prudentia Doctrinam. Nisi philosophetur, qui trabeam sumpsit, & in Repub. versatur; sibi oneri, aliis inutilis est, & tamquam sine pondere ingens aliqua moles. Quid igitur Philosophari hoc? inquires. Breviter: Examinare seipsum, animum rationi subiectum habere, non efferrî prosperis, non dejici adversis, denique id esse quod Doctrina suadet, Religio jubet. Quid si dicam

cam etiam, in Religione nostrâ veram Sapientiam esse? dico: nec Christianû esse, qui intemperanter, superbe, iracundè agit; aut liberum esse, quisquis vitiorum servus. Stoicorum dogma nosti, ὅτι πάντες οἱ σοφοὶ ἐλεύθεροι, πάντες δὲ μωροὶ δοῦλοι; nostrum est, si examinamus; & qui sapere sibi Fortunæ quodam applausu videtur, ii quàm maximè interdum insaniunt. Atque altioris ista argumenti, quàm epistola nunc mea ferat. Familiaria namque, non scria, orsus eram, atque destinâram: & tamen honesta illa quies brevem sibi laudem expressit. Honestâ? imò beata, cùm Litteræ accedunt. *Si te ad studia revocaveris, omne vitæ fastidium* (Senecam audis de Tranquillitate) *effugeris, nec noctem fieri optabis tædio lucis, nec tibi gravis eris, nec aliis super vacuus, multos in amicitiam attrahes, affluetque ad te optimus quisque.* Sic GHILINVS noster vivit, in beatissimo illo otio suo & secessu: imò sic noster quoque SACCVS vivit, quamvis in negotio. O virum! quem amo & admiror. Suas ille Musas facit, cinctus civilibus curis, & cùm vix respirat. An & me isthoc modo esse aliqui volebant, & ad secreta vestri Senatus adspirare? aliam viam ingressus sum, nec jam deflecto. Fretum, non portus est, quò vocant; imò Scylla & Charybdis. An ego Vlysses aliquis, qui enavigem? Et fac me Charybdis vorticem evitare; elisum Scyllæ latratû qui evadâ? Fac cum lucro istud munus esse, an sine livore erit? Sed ego, ducente bonâ Minervâ in Ithacam meam perveni; neque tamen indulum. E peregrinatione Lovaniû reversus sum, & in LIPSII munus. An aliqua Calypso, quæ revocet, & immortalitatis præmio invitet, unde abii? At mori in patriâ Vlysses maluit, quàm ἀπόπρωδι: sive γαίη ἐν ἀλλοδαπή divinæ naturæ beneficio frui, pasci nectare, & æternitatis albo censerî.

Nimirum

Nimirū Patriæ tanta est vis ac tanta natura (è Cicerone lubet repetere) ut Ithacam illam in asperrimis saxulis, tamquam nidulum, affixam, sapientissimus vir IMMORTALITATI anteponeret. Ego verò & in patrio, id est, Belgico solo ἀθάνατος καὶ ἀγήριος esse potero, ut hæc auspicia, nunc sunt meæ Musæ. De Fortunâ non queror: illa ubique negotium suum agit, & iniquior solet esse bonis.

*Laudo mamentem; si celeres quatit
Pennas, resigno quæ dedit, & meâ
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem sine dote quero.*

Quid multis? totâ vitâ hoc egi, nequid lucri causâ agerem, sed tranquillo in otio libris & Bonæ Menti liber vacarem.

Est etiam, ubi damnum præstat facere quàm lucrum.

Hoc cogitet, quisquis discessus mei causam examinat, & plaris apud me pecuniæ studium, quàm bonorum gratiam fuisse suspicatur. Bonos amare posse, imò colere videor, quamvis discefferim: & amari quoque à bonis, quorum in animis imago mea hæret. Oculorum imperfecta benignitas, nisi affectum absentis merear. Amari quàm videri malo: nec videri, nisi amer. Ego verò quanti LIPSIUM fecerim, hoc discessu testatus sum. Neglexi paratum mihi apud vos lucrum, ut in locum tanti Viri venirem. Famæ, non Pecuniæ causâ ad meos reversus sū. Et tamē cur alibi potissimū votis divitias paciscar, aut conditiones? Regem meum hîc quoque habeo, illum PHILIPPUM; & Patriam habeo pro rerum statu benignam. De pecuniæ igitur aviditate cesset suspicio.

*Vt fama est homini, exinde solet pecuniam invenire:
Ego si bonam famam mihi servasse, sat ero dives.*

Sed

Sed ô verum te amicum, qui curam nunc isthuc Famæ
 meæ geris, & subnatam sinistræ opinionis maculam
 conceptis verbis diluis! L I P S I O M N E M A ante octi-
 duum ad Clariss. S A C C V M misi: inspice, ac deinceps
 exemplar exspecta. Illa de *Laudibus Inuētutis nostræ* missa
 sunt, sed lentiori viâ. De Fausto meo suave fuit audire.
 Valeat porrò, crescat, vivat, & ad nos sine periculo
 transferatur. Virgo nostra scripsit: tu indica, vale, &
 me ama. In negotio Hispaniensi ex arbitrio Clarissimi
 S A C C I ages. Tuos omnes saluto. Vale, Lovanii, XIII.
 Kal. Augusti, ∞ . 100. VII.

EPISTOLA XI.

Reverendissimo D.

FRANCISCO BVSCHERETO,
Episcopo Namurcensi.

HOc jam alterum beneficium est, quia significas:
 nec re tantùm, sed ipsis litteris obligor. Promotum
 COLLEMIVM gaudeo: prælatum com-
 petitoribus, quo affectu accipiam? gratiam debeo &
 dico; atque utinam referam! Debeo verò meâ, & Lit-
 terarum causâ; imò ipsius qui ad scholæ regimen ad-
 sumptus. Ego amari me video, quia pondus commen-
 datio habuit: sed foveri Litteras artesque, quarum cu-
 ram ipse suscepisti. Iam verò tam ad me beneficiû per-
 tinet qui petii, quàm ad eum qui accepit: ut planè pa-
 riter obstrictus humanitati tuæ cum eo videar, qui ac-
 cepit. Referet quoque ipse gratiam, & dignum mune-
 re se præstabit, si prudenter & industriè reget. Hoc vo-
 veo, & me meaque nomini tuo devoveo. Vale Rmc.D.
 Lovanii, VI. Eid. Ianuarii, ∞ . 100. IX.

EPI-

EPISTOLA XII. *Bruxellam.*

MAXIMILIANO PLOVVIERIO,
Viro Nobili & Amico S. D.

EX promisso liberaliùs nûc loquendû: & vnde ordiar, nisi ab epistolâ SACCI? Non parvi momenti negotiû hoc esse puto, & an inclinem, ex meâ, & nō ex meâ sententiâ dicâ. Eum vitæ cursum ingressus sum, ut quietē amem, & quæ eò ducunt: tranquillam Fortunâ magnæ præferam. Nisi fallor, ista consilia bonæ mentis sunt, in portu potiùs, quàm in mari esse; nisi & in portu mare sit. Itaque si me ipse respicio, manere malim, quàm abire; hoc agere, quod cœpi. Quid tamen est? Ratio liberorum quoque habenda, ut præter nomen aliquid etiam à parête expectent, instrumenta inquam bonæ vitæ. Educare potero (si annos Deus donat) erudire potero, neque hoc satis. Viles litteræ, cùm inopes sunt. Fulciri debent, ornari debent. Neque quisquam tam stolidus, ut si robustum ac formosum corpus à Naturâ acceperit, vestem spernat. Liberos affectus meritò parentes stimulat. & hæc pietas aliquam divitiarum cogitationem admittit; si non amorem. Dare meis aut relinquere, non otium, sed occasionem virtutis cupio: atque hæc in modicis quoque opibus consistit, sive honestis. Quòd si igitur occasio suadeat, è scholâ in aulam ibo: ero, ubi Rex me esse volet, ubi Deus volet. Sed hæc inter nos. De stipendio igitur ages: ita tamen, ne molesti simus. Cum ADERBA meo egi: etsi detrectat, à te legi *Somnium* suum patietur. De pecuniâ etiam differt; quia incerta adhuc itineris ratio. Inspexi iterum Epicteti locum; nec damnare possum. Picturarum alibi amor est, quo me

C quoque

quoque teneri fateor; imò luxus est, & cognationem aliquam cum illo Conviviorum habet. Non solæ in triclinio dapes sunt: sunt imagines, sunt tapetes, mensæ, sedes: in his omnibus Luxus esse potest. Præterea, COMVM describimus; neq; ille ab imaginibus alienus. Atq; ego etiam de vestibus aliquid addidi: ac paulo post videbis. Ornatos esse Comi mystas decet. Sed huiusmodi varietatis causâ inferuntur, ne idem semper sermo sit, & cū tēdio Lectoris. Ad Excellentissimū VELA SCIVM. epistolā unā SANDERIVS noster acceperit: incluserā. Feliciter eat, redeatq;. Et tu sic vive, mi PLOVIERI. Lovanii, Postrid. Kal. Quint. ∞. IOC. VIII.

EPISTOLA XIII. *Ingianum.*

PHILIPPO COLINO suo.

BONA hæc scribendi occasio est, mi COLINE: & tamen iterum bene precabor epistolæ, ne pereat. Atque ne librum quidem pervenisse! Equidem doleo, & diras isti Mercurio imprecor, qui suppressit. Nam ego in culpam venio insons, & cum radios mitto, ex transverso nubeculæ intercipiunt & obfuscant. Ut tela in scopum directæ & emissa detorque re ventus solet: sic litterulas & munuscula nostra casus aliquis interveniens aut fucus. Atque hic ab ipso sæpe ferente. Sæpius jam expertus sum: sæpius inquam alienas fraudes luo, neque tamen tollo. Te verò, mi amice: nunc iterum compello libens & complector, quem animatum video ad bona & honesta. Quas scripsi ludentium nostræ laudes, tuæ sunt: tu verò tam amœno virtutis doctrinæque illicio meus. Perge esse, Patremque referre, illum, (ita audio, ita scio) pro exemplo virum. Ego verò hîc etiam frui te velim; voce potius quam

quàm calamo ducere ad quæ festinas. Cogita ad summa eūdum esse. Sic ingenium tuum est, nec potest aut debet plebeiis illis terminis cōcludi. Iterum dico: cogita & quod *de celo descendit*, ut cum Iuvenali dicā, *γὰρ ἄστὴρ ἔσθ' ἔσθ' ἄστρον*. Sed ut istuc redeam, Encomium Iuvenutis tui velut speculum erit, intuere. cui quòd honoré carmine paraveris, gratiam scribo ex animo. At jam cufus liber erat, & in suum montem, ut ita dicam, scandere Musa tua non potuit. Edo jam *Laudationem funebrem* I. LIPSI, quã hîc die anniversario habui. hujus exemplar à me accipies; occasio tantū mittendi sit, nec rursus aliena fraus aut negligentia imponat. Vale, Parentem officiosè saluta. Lovanii VII. Eid. Jun. ∞. IOC. VII. WARGNIRIVS hæc scribenti mihi adest, velut iteratæ scriptoris auctor: hoc etiã officio nūc mihi carus, quòd Laudationē curaverit, exemplari quid miserã amissio.

EPISTOLA XIV. *Bruxellam.*

NICOLAO DE WEERT,
Consiliario Brabantie.

COMPENDIO calami animum & voluntatem promam. Mitto munusculum hoc libri, in quo Laudes IUVENUTIS nostræ sunt, id est, olim tuæ, imò verò & jam tuæ, ut animus ille vernans floridusque in ætate constitutâ. Grave munus, magnum honorem sustines; sed utroque dignus. Te honor, tu munus ornas, industriâ, prudentiâ, gravitate. Longùm ornes, & feris tandem annis etiam senex sis; sed annis. Ego animo, utinam operâ! tuus sum, & ero in omnes annos. Nunc verò Laudes istas lege, sive tuas, si affectum meum admittis; sive alienas, si suspendis. Lovanii, in Musæo Lipsiano, Postridie Kal. April. ∞. IOC. VII.

EPISTOLA XV.

IO. RODERICO GEORGIO.

NESCI O equidem quid affectui tuo reponã. Officia, ad quã etiam veterani amici tardi, obis; tu jam in amoris honestissimo tirocinio velut veteranus. Lovanium visendi mei causã venisti, docentem audivisti: neque hoc satis: idem illud iter jam literis decurras, & ad absentem sermonis quoque delicias mittis, tamquam amicitia petitor. Atque hoc meum quoque votum, in numero tuorum esse, & amari. Ego illum animum tuum tam insigniter dotatum jure suspicio; benevolentiam & humanitatem æstimo; modestiam laudo, in re tam lautã & fortunã. Plerosque mortales quã exiguã sæpe divitiã inflant in tumorem! infra pecuniam bona mens est, & qui huic operantur. Sic lucrum inficit, vilesque animã liberales artes ceu ancillas habent. Tu alius, & cum divitibus nihil nisi divitias commune possides; ideoque verè dives: quippe non minùs animo, quã arcã. Serva hunc animum, id est, veras illas divitias, æternasque. Amorem quoque mei serva, quem à tam bono semine exorsus es. Vale, & SCHEPPERVM tibi commendatum habe. Lovanii. Prid. Non. Junias, ∞. 100. VII.

Clarissimum NONIV mamicã salute complector, Virum inter paucos: qui cum in ceteris tecum conspiraret, in hoc contendit solùm, an me magis amet. Hinc certè, ne solus me videres nuper, comes itineris esse voluit. ego, ne affectum istum separem, tuo illius nomen jungo, & utrumque alloquor.

EPISTO-

EPISTOLA XVI. *Mediolanum.*

IO. BAPTISTAE SACCO V. C.

Senatui Mediolanensi à-Secretis.

MIXTA hæc epistola erit; & confuso argumento rerum quædã *κείμενα* complectar, velut unâ bulgâ. Signabo potiùs quæ concepi, quàm eloquar. pro malleo calamus, pro incude papyrus erit: ipsa epistola quasi Moneta. Ergo inspicce. Vivere sic quidem cœpi, ut nisi onera habeam, possim Fortunam meam ferre. Sed Posteris habere suave est, & derivare in alios sanguinem, post secula victurum. Sine molestiâ & curâ vix quisquam Vir esse potest: nemo Pater. Liberos habeo: hæc autem voluptas sine acerbitate percipi non potest. *Apes ideo pungunt, quia ubicumque dulce est, ibi & acidum invenias.* Expugnanda igitur hæc acerbitas, aut certè toleranda. Expugnat etiam, qui, ut Virum, utque Patrem decet, tolerat. Interim in rem sapere fas sit, & sine famæ damno benignius factum provocare. Quid si etiam manum Fortuna porrigat? Quid si invitet? sed nequid temerè. Lubrica sæpe via, quæ lævore strata, planitie se commendat. Tu iudica. A Bononiensibus vocatus sum, & de conditionibus cœptum agi. Cujusmodi erunt, scies quoque. Rei summam ad te defero, ut examines decernasque. Sed Regem meum ánon sic deseram, ánon Principem, ánon cui post Regé Principémq; debeo, FONTANVM? Certè debeo; & cur non gratum etiam me ostendo? Id verò stilo, non loco fiet, & ubicumque ero, animus se iste exeret, imò manus, elogia suspensuri magno suo Mæcenati. Iam Ordiam, ac principio Dicta Factaq; ejus

stilo pangam, quæ suggeri à te mihi, ab amicis, ab ipso
 (siliticeat) cupiam. Et facta quidem, quia publica, quia
 maxima, faciliùs habeantur: dicta latent; & illa tamen
 Factis interdum paria, tãtoque Heròe digna. Qui fa-
 cit summa, non sine Laconismo loquitur: in verbis
 etiam arma admiramur. O fors dedisset hujus contu-
 bernio aut præsentia frui! quàm insignia, quàm multa
 sublegissem! sed nunc audita exsequar, & parabo ta-
 men librum, aræ Æternitatis devovendum. Hic nunc
 meus sum, & sic ago, ut illi solent, qui in otio sunt, &
 tamen occupantur. Sine pompâ foris, sine luxu do-
 mi esse didici: omnem in libris studiisq; voluptatem
 pono. Larem si lustres, nihil ornatiùs, aut splendi-
 dius Musæo. Libros instruxi, sed optimos & sele-
 ctissimos quosque. Ut scias quàm amœnus sim, hor-
 tum etiam in Bibliothecâ habere videor, & Anti-
 quitatis flores. Hos carpo, hos specto, his non uno
 modo fruor. tantum indulsi animo, ut non legere so-
 lum libros pulchrum putem, sed possidere. Alium
 thesaurum æstimare nondum potui. sed diffundor.
 Vale. Lovanii, Pridie Kalend. Decemb. ∞. 100. VII.
 MONTORFANVS noster suo more, officiosè: tanquã scri-
 pturus ipse, me juvat; tanquam scribendus, incitat. Sed
 multũ FONTANO defert, qui sic Historiam ejus urget;
 ampliùs, qui sic promovet. Etenim nonnulla jam A-
 POPHTHEGMATA accepi, lepida, & Spartanâ quadam
 majestate instructa; in quibus Heroica illa canities et-
 jam ridet, & gravissima sententiarum pondera lepore
 suo assurgunt. Sed ô vocem, illã pulchram, quæ blan-
 dienti Veneri pudorem incussit, CONSENV! Et meritò
 jam marito puella caret, quem libidinis pretio redem-
 ptum

ptum venerat. Risi cùm legi. Plura ejusmodi sint, & scribere aggredior.

EPISTOLA XVII. *Antuerpianam.*

R. V. LAURENTIO BEYERLINKIO,

Canonico Antuerpiensi.

RESPONSVM debebam humanissimis tuis litteris, quod hætenus dilatatum potius, quàm neglectum; nec defectu amoris, sed fiduciâ. Ergo quam alii scriptionis causam, ego silentii habui; & quem indicare affectum distuli, ostendi. Sic interpretare. De Davo tu quidem lepidè, & potes. nam probitas tua, doctrina, dignitas incontaminatis mihi bonis quæ omnibus fulgebunt honoribus: nec committam, ut humanitate vincar. Robustissima amicitia est, quæ ex dissidio cõit; & facillè iram ponunt, qui non malitiâ, sed errore colliduntur. O suavem redeuntis amoris nexum, cùm fidere verbis vultu quæque possum! Tuis, tuo quæ fido, quem in litteris expressum video, & nivo candore relucens. Quod reliquum est, rogo, ut in bonâ amicitia perseveres, imò ut memoriam ipsam nuperæ nubis

*Tradas proter-vis in mare Creticum**Portare ventis.*

Viden, ut in celo, cùm sudum est, nulla vestigia tempestatis? sic in Amore sit. Aquam carina impulsæ findit sulcat quæ, sed redeuntem: ita liquidum affectum offensunculæ debent. Has mergemus, & illæsum Amicitia nostræ æquor erit. Vale, & me tuum cense, imò ama. Lovanii, VIII. Eid. Januarii, M. DC. IX. quem felicem precor.

EPISTOLA XVIII. *Lutetiam.**Reverendissimo Patri*

AVGVSTINO GALAMINIO,

DOMINICANI Ordinis GENERALI,

Postea S. R. E. Cardinali.

VT scribam, multa me impellunt: vetus ille cultus meus, tua in maximâ Ordinis tui dignitate humanitas. Sed & bella ista litterarum mittendarum occasio. Proficiscuntur enim optimi doctissimi que ad te Patres, & amici mei, EXIMIUS TORRESIVS S. Theologiæ in Academiâ hac nostrâ Doctor, Vir divini ingenii, & eius affecla COCQVETIVS, exoriens sacre Doctrinæ lumen. Proficiscuntur, inquam, & literas has meas admittunt. Atque tuæ illæ manus sunt quæ ferunt, & membra tui corporis, ubique terrarum magni. Loqui ego videor cum sic scribo, & pervenisse jam epistola, quæ sic mittitur. Cum tam insignia conspicio membra, caput veneror; cum sparsos Pietatis & Doctrinæ rivos, fontem cogito. ad Solem illæ Stelle ducunt. Sed in pectore quoque meo Reverendissimi GALAMINII perfecta vivit imago, animumque concitat. Suave mihi saltem cogitatione adire, & calamo alloqui, quem intueri posse, felicitatē censeam. An hæc continget quoque, & Belgæ videbunt Virum, cujus laudes cum admiratione audiverunt? Eminere in tantâ familiâ non potes, nisi ut magnæ Virtutes tuæ in conspicuo sint: facere nihil potes, nisi ut Orbi terrarum hoc totum innotescat. Sed quodcunque agis,

agis, absolutum est, & in exemplū omnes accipiunt. Tantum virū cœtui præesse D. DOMINICI boni omnes gaudent, & sic videre havent. Ego verò peculiari affectu moveor, quem suspicio, colo, desidero. Amicum expertus sum. Vt porro experiar, ut venias, & ut benignè scriptiois hoc officium interpretere, votum meum est. Vale, vive, & Purpuratorum Patrum ordinem (quò tua te Virtus vocat) aliquando auge. Lovanii, III. Non. Maii ∞. IDC. XI.

EPISTOLA XIX.

IVLIO SALINERIO V. C.

PER rivum hæctenus affectus tui Nympham excepi; ô purā & eruditam! nunc fontem ipsum peto, ut hauriam, & scriptioe te salutem. Rivus, **QVARTIRONVS** fuit, vir ingenio & eloquio præclarus, virtute & eruditione admirandus, qui laudes tuas copiosissimè ad me effudit. Omnia fecit, quæ ad perfectam Amicitiam conciliandam. Ego verò ipso primùm nomine tuo incalui, mox illius studio exarsi. Sic igitur magnum & amicum se tibi **QVARTIRONVS** exhibuit: me fecit. & jam emulatio inter nos, uter magis amet. Epistolas, & jam Tacitum communem habemus, & libamus: te quoque in epistolis, & Tacito, velut in imagine magnæ & amatæ mentis. hanc nunc complector, & affectu stringo, ut parem eliciam. Vale. Mediolani, Prid. Kal. Jun. ∞. IDC. V.

Vt scias, quid Litterarum causâ & Iuventutis hîc faciam, Lucubratiunculas istas meas ad te mitto. inspice, & iudicium tuum prome.

D

EPI.

EPISTOLA XX.

Lovanium.

V. R. ADRIANO BAEXTO,
Collegii Buslidiani Præsidi.

P R I M V S Lovanienſium ſcriptione me alloque-
ris, & quaſi provocas ad amoris vicem. Quid
verbis opus? ſic amantem amo, ſic ſcribentem
æſtimo: nec quicquam ſuavius accidere animo potuit,
quàm repperiſſe, qui Patriam mihi & Profeſſionem
gratulentur. Clarum id affectus ſignum; ſed à te auſpi-
cium, quo tardiores etiam animi incalèſcant. Vbi-
que ſcio Homines eſſe, nec uno omnes affectu duci.
Placebit multis hic reditus meus; & quibusdam diſ-
plicebit. Ut faciam, quæ fecit L I P S I V S, veni: ſed
nec omnibus ille gratus fuit; quia Litteras tantùm do-
cuit, & ſic clarus magnùsque potuit eſſe. Qui tute-
runt, fortassis infra munus ſucceſſorem habeant. Ego
tamen hîc quoque ero, quod alibi conatus eſſe; &
ſic quos non inveniam Amicos, faciam. De negotio
autem Buſlidiano, moram poſco, ut coràm & per-
ſpecto Academiæ ſtatu, quid muneris mei ratio pa-
tiatur, expendam. Quid autem? hunc honorem
haſtenus mihi ſervatum? gratiam debeo & dico; quia
in his talibus maxima beneficii pars eſt, vocari. Et
ſanè, ſi transferri docentis vocem è ſolito Hiftoria-
rum auditorio in Sacrarium Trilingue P R I N C E P S
O R D I N E S Q V E patientur, æſtimabo locum, quem
commendas; facemque inferam, quâ tot annorum
caligo diſſipetur. Vale, & me tuum ſeriò puta. Ex-
tremo anno ſcribis, novo reſpondeo: ſic dum Ant-
uerpiæ

uerpiæ hæsi, litteræ tuæ etiam paucis diebus confenu-
erunt. Calido calamo & affectu responsum hoc pro-
mo. Bruxellæ. III. Eid. Ianuarii, ∞. 100. VII.

EPISTOLA XXI. *Mediolanum.*

IO. BAPTISTÆ SACCO, V. C.

Senatui Mediolanensi à Secretis.

VT vivo, ita loquor, & minoris facere Litteras
incipio, à quibus elegantiae magis quàm vir-
tutis laudem sperem. O Sapientiae Limina,
quàm paucorum vestigiis calcata! Dilabimur morta-
les, & felicitatis imagine decepti, lubentibus nescio
quibus adhæremus. Præ Musis, in pretio Sirenes sunt,
frustra olim victæ. Ad mores & vitam Litteræ non re-
feruntur. Aures *αὐδῶν* mulcet, sed aures: nullus ad
animum fructus venit. Viden', quàm saluti vicinus
sim? damnare morbum meum incipio, amare Do-
ctrinam, quæ virtutis, id est, felicitatis satagit. *Magno
impendio temporum, magnâ alienarum aurium molestiâ lauda-
tio hæc constat:* O HOMINEM LITTERATVM! *simus
hoc titulo rusticiore contenti:* O VIRVM BONVM!
Cujus istud consilium sit, quæris? Senecæ: sed salutare,
etiam sine ullo auctoritatis pondere aut fulcro. Non
tam quis dicat, sed quid dicat æstimo: & ne in Porticu
versari me censeas, liber sum, & in illâ potiùs hæresi,
quæ, ut Laërtius, *ἐκλεπτικὴ* dicta, *ἡ εἰσὶν ὑπὸ Ποτάμων. τῶ
Ἀλεξανδρέως, ἐκλεξαμένῳ τὰ ἀρέσαντα ἐξ ἑκάστης τῶν ἀρέσεων.* Nimirum
apes imitari fas est, & ex diversis floribus Sapientiae
illum succum constipare. Seneca ipse nōne fecit? E-
pistolæ indicant, illæ nescio in Zenonis dumetis, an

Epicuri hortulis nata. Et verò utrisque illis opus est, ne sine rosis sententiarum illa spinæ sint, ne sine spinis rosæ. Ornari bona bonæ vitæ præcepta debent, sed armari quoque, ut vim aculeumque habeant. Illud tale quod profero, tu judica, an Porticu sive Stoâ dignum, an Epicuro & hortulis indignum: MALE VIVUNT, QUI SEMPER VIVERE INCIPIUNT. Nunc interpretem audi: *Id agendum, ut satis vixerimus: nemo hoc putat, qui orditur cum maxime vitam. Quidam vi vere tunc incipiunt, cum desinendum est. adjiciam quod magis admireris: quidam autè vi vere defecerunt, quam inciperet.* Da mihi Nestorem, da istis canis trilectis nem aliquem. Si in futurum etiam feratur, puer est; sed qui diu fuisse, non vixisse videatur. Bene vivit, qui quotidie dicere paratus est, *vixi*: qui virtute, non tempore ætatem metitur, mori nondum didicit. Ergo hoc agendum, ut familiare nobis fatum sit; ut cum Parca fufum impleverit, vitam possimus contemnere; ut invenire, ubi posuerimus. Vale.

EPISTOLA XXII.

IVSTO HARDVINO. S. D.

TV verò tolle hanc prolem, mi HARDVINE, quam sine nostro, sine Patriæ damno nō abjicias. Nam profectò, ut liberè judicium meum promam, quid lingua, quid lyra vernacula nostra possit, tuo vnius aut scire indicio Belge poterunt, aut silentio nescire. Famam ne sperne, quâ ad patrii eloquii cultum plures excitantur. Te ducem facio hujus chori, qui Belgicas ipse facis Gratias & Musas. O te felicem! si esse

esse nos quoque vales; si imbuere publicè vernantis Genii tui rore. An argumentum te retardet? Fateor; Amor est; non morbus ille languentis animi, sed vigor excitati; non Veneris ille puer ampliùs, sed Minervæ. Hoc agit (liceat dicere,) ut extinctâ libidinis face, honoris accendat; ut abjectis levissimi furoris alis, Famæ adsumat. Breviter: sine cupidine hîc Cupido est, sine amore Amor. Habes sententiam meam, mi HARDVINE, sed publicis suffragiis firmatam; me habes quoque vero affectu tuum. Vale, Lovanii, vi. Eid. Maii, œ. 1700. VIII.

EPISTOLA XXIII. *Mediolanum.*RAPHAELI MONTORFANO *suo.*

SI LENTII mei causam è Clarissimo SACCO intelliges: sed & tuum video, vix fero, mi MONTORFANE, per aliquot has septimanas. Virgo nostra convalluit: sed ego auctor sum, ut in Patriam, & ad matrem redeat. Querula in ipso quietis contubernio, nec satis morigera vivit: & quia aulam spernere potuit, omnis ei hîc Fortuna vilis est. Profectò nihil difficilius, quàm ferre posse prospera, & vastum animum modestâ cogitatione coërcere. Suadeo optima, & hoc mei muneris est: ipsius, facere. Cõsilia locū si non habent, suum sibi malum imputabit. Imaginem illam ad BARTHOLINUM mitti penitus velim. Atque ego topographicam Insubriæ; Mussiique exspecto. Nos hîc Irene dubios habet, ac videmur in ipsis calamitatibus respirare. Sed

D 3

Non

----- *Non malè nunc, & olim**Sic erit:*

Pleno tantùm tranquillitas vultu affulgeat,
Nostrisque ductum seditionibus
Bellum recedat.

Felicitatem Belgicam, velut in imagine videmus, an umbrâ dicam? Tales induciæ hæ sunt, & fortassis protrahendæ in plusculos etiam annos, ut alieno nomine Pax ipsa vestiatur. Atque tum aliam aliquam orbis partem ferox Mars concutiet, aliud mare sæguine humano tinget, alibi Morta sive Mœra sæviet. Non tolluntur mala, sed migrant. Faxit Deus, ne in Hesperiam vestram, longo jam otio felicem, an & fessam? Movet se identidem, ac nescio quid minatur. Sed ego augurari in faulta nolo. Floreat, vigeat pucherrima illa terrarum, illa ingeniorum & elegantiarum æterna sedes. Hoc votum meum est, & ut tu floreas vigeasque, mi MONTORFANE, quem videre iterum nimis habeo. Professoribus Palatinis vestris nuper salutem miseram, eandem nunc adscribo quoque, imò duplico. Lovanii, iv. Eid. Martii. ∞. 100. IX.

EPISTOLA XXIIII. *Ruramundam.*

GUILIELMO CRIPIO SECVNDO.

AMOREM testari suave est. Fecisti, facio, & silentii culpam, si quæ est, libelli isto munere luo. PHAGESIPOSIA sunt, sed sermone Satirico mihi castigata. Imò Somnium & imago est, quâ velari veritas debuit, ne percelleret. Delicati hodie mores sunt, nec reprehensionem ullam ferunt. Quæ vitia olim, nunc

nunc elegantia facta. Facilis, sobria, & sine arte mensa, infamia obnoxia est: luxus vanitasque laudem inveniunt. Ego verò quasi deessent, finxi vitia quæ corripere: & quæ in luce vigent passim, in tenebris quæsi. Eiusmodi verò hæc sunt, ut damnare etiam cogatur qui committit; cogatur, sed si agnoscere turpitudinem incipiat. Adumbravi, ut videbis, mi CRIP: utinam cum fructu! laudis quidem satis erit, odium si effugiam. Sed ut tu vel ab hac scriptione amorem mei augeas, rogare audeo: tum etiam, ut propugnare honestum hunc conatum meum velis, si quis Intemperantia patronus se opponet. Reverendissimo CVCYKIO per te cultum & obsequium nuncio. Vale, Lovanii, III. Kal. Decemb. ∞. MDC. VIII.

EPISTOLA XXV. *Mediolanum.*

LUDOVICO SEPTALIO, V.C.

SCRIPTIIONIS officium necessario aliquando silentio findimus, nec amare desinimus. Vivit arbor, etiam in ipso anni senio, & à labore fecunditatis suæ respirat otiosa, nec indignante agricolâ, nec culpante. Affectum meum, arborem puta; absentiam istam meam, hiemem; te agricolam, cui scriptiionis istos fructus pèdo; sed ut vires ex intervallo colligam, velut Litterarum succum. Non una causa etiam parturientis ligni facilitatem retardat: Sol, frigus, imber, ventus, grando, & quicquid ab inclementiori celo nocet. Eiusmodi verò hoc munus meum est, ut quicquid dico, patiar. Occupati unculæ continuæ, nunc hiemis injuriam, nunc ætatis molestiam exhibent, me mihi surri-

furripiunt, id est, amicis. Animo scribo tamen, litterasque missito, cum manus cessat: & illum animum, amore tui, velut cibo alo, & nunc iterum excito, ut discussis silentii cineribus, exardescat. Hem! memoriam ego tui cultumque aut deponam, aut imminuam? potius non spirem. Amabo quamdiu vivam (sic serio cense) & nomen illud tuum venerari suave hinc mihi, ut fuit, ita erit: scribam etiam, & vim negotiis inferam, ut fuisse futurumque ostendam. Sed sine litteris meis, stricturas quasdam amoris nonne misi? libellos meos, in quibus alibi tuarum etiam laudes relucent. In SOMNIO occasio non fuit; quod tamen ideò minoris non facies. Ludus est, & censura quaedam morum; sed censuram tuam ambit. Vale, Lovanii, Prid. Eidus Decembris, ∞ . I. C. VIII.

EPISTOLA XXVI. *Antuerpiam.*

IO. HOLLANTIO, *Sua visimo Amico.*

SCRIBERE incipio, mi Amice, & litteris velut illecebris tuum ad nos reditum eblandiri. Veni, si venire datur: si non datur, scire cupio, quæ virgo maritum te secundo faciet, quæ virago nobis abripiet. Hem! pugnantia animum vota librât: ut liber nosterque sis, ut more nostro, & in vinculis. Quid tamen? sic quoque noster eris, nec desines. Deus igitur faveat, talem donet, quæ animo, formâ, dote, amorem tuum mereatur! tu quidem grandia & egregia omnia conferes, & hæc magis etiam modestiæ & humanitatis candore commendanda. Sed ô felicem virginem, quæ te fruetur! quæ tua dici volet, & esse, communionem ignis & aquæ! Iterum; Deus faveat! & insculptum simul pectori tuo

si tuo nomen PVTEANI servet! Ego in Gripho, ad quem me impulisti, hîc progredior, sed non grallatoris gradu. quoties pedem figo, hærendum est, ac deliberandû, priusquam promoveam. imò tota via scrupus est, numeri velut lapilli, ubique sparsi. Ecce in illo versu eram,

Quique novem novies fati tenet ultima finis.

Explicabam: Etiam finis ille, qui ultima fati, id est novem novies tenet annos, ternario absolvitur; & vivere homines anno LXXXI. desinunt. Hæc ex sententiâ Platonis, referente Censorino, dicuntur. Platonis, *qui quadrato numero annorû vitam humanâ consummari putavit. scilicet novenario, qui cõplet annos octoginta & unum.* Rectè novenario quadrato. nã cum numerus iste LXXXI *compositus sit;* (numeri enim impares in Primos, Cõpositos, Medios dividuntur) non à IX tantum, etiã à III & XXVII mensuratur. Ter videlicet vigintiseptem, aut contrã vigesies septies tria faciunt LXXXI. Annus igitur hic LXXXI. Climactericus, sive Scansilis à veteribus dictus, quod ad hunc velut ultimum scalis quibusdam ascendatur. *κλιμακῆρ* autem scalæ sunt, unde *κλιμακηρικός*. Quia verò duo etiam anni, XLIX. & LXIII. vitæ periculum habent, hi quoque Climacterici nuncupati, sed ab illo primo: quasi mori posse, & mori, eadem nominis appellatione censerî debeat: cum necessitate, periculum. Annum XLIX. sive Climactericum minimum, Censorinus exprimit, maximèque periculosum: sed subtiliter magis quàm verè, ut res & experientia docent. Cõstat quadrato septenario: septies enim septem sunt XLIX. qui numerus *Medius* est. De anno LXIII, tamquam periculosissimo, à Censorino dissentiens Agellius, libr. xv. cap. vii. *Observatum in multâ memoriâ, expertumq; est in*

E

Seniori-

senioribus plerisque omnibus, sexagesimum tertium vita annum cum periculo & clade aliquâ venire, aut corporis morbiq₃ gravioris, aut vite interitus, aut animi aegritudinis. propterea, qui rerum verborumque istiusmodi studio tenentur, eum etatis annum appellant κλιμακτηρικόν. Numerus verò LXIII. Compositus est, quem metiuntur III.VII.IX.XXI. Tria enim vigesies semel sumpta, aut cōtrâ, cōficiunt LXIII. itē septem enneades, vel novem hebdomades eundem reddunt numerum, & hîc præcipuè considerantur: sicuti & in LXXXI. Enneas, reliquis neglectis: cùm in XLIX. solam heptadem habeamus. Ergo, ut breviter & dilucidè dicam, annum LXIX. sive primum Climactericum Septenarius regit. LXIII. sive secundū, septenarius & novenarius: LXXXI. sive tertiū, novenarius. Sed jam amplius argutemur. Voluerunt antiqui, ut Censorinus scribit, *Septenarium ad corpus, Novenarium ad animum pertinere: illum Medicinæ corporis & Apollini attributum, hunc Musis; quia morbos animi, quos appellant πᾶθη, Musica lenire ac sanare consueverit.* Quæ si vera sunt, Climactericus primus, sive XLIX. ad corpus refertur, ob septenarium, qui hîc dominatur: ultimus, sive LXXXI. ad animum, ob novenarium: medius, sive LXIII. ad corpus & animum, ob utrumque illum, septenarium, novenariumque. Quia verò gravissimum illud malum, quod corpus animūque simul premit, meritò LXIII. damnosissimus habetur. Deinde, quia gravissimo illud proximum, quod animum carpit, secundo loco & periculo posuerim annum LXXXI. Postremò, quia infirmissimus morbus ille, qui solius corporis est; annum XLIX. hac crisi afficiam. Non omitto tamen, ex energiâ numerorum inverti hunc ordinem posse, & periculosissimum XLIX. poni; hinc LXXXI: tertio LXIII. Annus enim

enim

enim XLIX. solo & puro Septenario constat, eoq; quadrato & viribus suis robusto : LXXXI. novenario quidem quadrato, sed non solo eo numero: LXIII. septenario & novenario, at neutro quadrato, id est, firmo. adde, quòd hîc quoque locum III. & XXI. habeant, & septenarii novenariiq; vim delibent. At istam supervacuam subtilitatem alius dicet: & tu arbitrio tuo aut admittes, aut rejicies. Quicquid sit, annus LXXXI. ut Aufonius hîc è Platonis sententiâ definit, vitæ humanæ terminus est ac finis. Climactericus inquam, quem transcendere vix datur. Citrà ferè morimur, & tanquam in viâ fessi exhaustiq; Parcarum nigrum hospitium subimus. Frâgitur & delibatur vitæ flos ac vigor, labore, dolore, deliciis, voluptate. Ferè effœta corpora sunt, priusquam deviruerunt: & sic caduca, cum nondum matura. Laborat in juvene robur, in viro virtus, in omnibus natura, quia corrupta. Si rectè momenta expendimus vitæ, in quavis ætate Climactericus est; imò quicumque moritur, senex est, quia in annorum metâ. Diu vixit, qui bene, qui honestè, qui *συσταίως*. Revocare ad epistolam lubet, quod epitaphio nuper ingessi:

HOC EST VIVERE,

SIC MORI, VT SECUNDO VIVAS:

HOC EST MORI,

SIC VIVERE, NEQVID MORS DELIBET.

NON MORITVR, QVI SIC VIVIT:

NON VIXIT, NISI QVI SIC MORITVR.

Breviter rem expressisse videor. nam bene vivendo fatum superamus. Seculum, quod longissimum aliàs vitæ spatium habitum, implevit, quisquis comitem Virtutem ducit, quò iturus est. *Non est*, censente Senecâ,

quòd quemquam propter canos aut rugas putes diu vixisse. non enim ille diu vixit, sed fuit. Ergo non vivit, qui non quotidie mori paratus est: vitam, quasi non agat, desiderat. implere *novem no-vies annos* votum est, ut si quis pervenerit, vivere tum demum incipiat, principiùmque quærat in fine. *Nam inter cetera mala* (cum Epicuro hoc dicam) *hoc quoque habet stultitia proprium: semper incipit vivere: imò ne quidem incipit: optat vitam, ut differre queat.* Nos vivere vitam, quàm optare malimus, mi
HOLLANTI.

----- Ille potens sui,

Latiusq; deget, cui licet in diem

Dixisse, VIXI:

qui ultimam quamque lucem, tamquam non redituram, consumit: qui quotidie senium cogitat, id est *novem no-vies annos* quotidie seimpleffe. quotidie enim
----- *fati tenet ultima finis.*

Atque finis nunc mihi hujus quoque epistolæ sit, sic satis nimiumque proluxæ. LIPSIOMNEMA hîc habes, nuper librum, nunc libellum; sed Clarissimo viro GODEFR. VANDEREYKEN dandum. Serio serio eum amo & saluto. THYRSI imprimuntur, ac statim specimen videbis. Vale. Lovanii XIII. Kalend. Februarii ∞. Ioc. IX.

EPISTOLA XXVII. *Mediolanum.*

PETRO ENRIQVESIO GUSMANO,
Comiti FONTANO.

MAGIS magisque hæc studia, & quod in iis præsto, Excellentia tuæ placere experior. Munus accepi, quod pretio pariter & honore magnum.

num. Munus inquam : neque hæc mea felicitas fuit, ut præmium appellarem. Nimirum prævertis iterum insigni munificentia conatum & laborem meum, tu promptior ô Magne PRINCEPS, benefaciendo, quam ego demerendo. Et quid nisi pro magno & excelso animo tuo? qui dare, non reddere beneficia consuevisti. Ita est : simulque de industria meis rationibus consulis; ut quo inire libro gratiam Excellentia tuae putabam, eodem agere nunc mihi liceat. Id igitur nunc ago, non epistolâ, sed ipso libro : his inquam HISPANIARVM VINDICIIS TVTELARIBVS, ut titulum scripsi. Deus dabit, ut majora Virtuti, Famæ, Æternitati tuae consecrem, & ad sacrum hunc ignem stili mei facem accendam. Vires tantum, & otium posco, & Litterariam quãdam quietem : & hæc ab Excellentia tua accipere, quam ab aliis malo. Itaque Bononiense negotium arbitrii tui facio. Non tam veniam ego hinc abeundi, quam consilium peto. Hoc an istam Excellentia tua dabit, velut imperium admittam, & ad nutum magni mei Patroni ac Patris esse, in felicitate ponam; non offendisse æternum Benefactorem meum, divitias existimabo. Ita loquor & sentio. Tu me ama Illustrissime & Excellentissime PRINCEPS. Lovanii, Postrid. Eid. Maii, ∞. MDC. VIII.

EPISTOLA XXVIII. *Insulas.*

V. R. FLORENTIO VANDER-HAERIO S. D.

VT ista epistola tua est, scintillas amor habet, & vel absentes urit. THYRSOS ego scripsi, tu quatis. verbo dicam : in furorem honestum datus sum,

sum, ut tuum legi. Nam profectò sic amare, imò sic laudare, furor est. Alterum patior, alterum verò recusò: nec amari videbor, si sic laudas: laudari autem, si duntaxat amas. In studiis Litterarum siquid præstiti; Conatus sunt; nec aliter appello: sat felices, si reprehensionem evadant. Pellicis tamen animum hunctimidum, ut de LACONISMO mittere audeam, quæ recen-ter evulgata. Mittere, inquam, ut brevitatem nunc meam scribèdi excussem. Ad MACARIUM litteras adjungo; tu pondus addes. Virum illum nostrum facies, qui unus fugientes Græcæ Musæ elegantias reducet. Vale, elegantiarum decus, & amare me perge; laudare, ut cœpisti, desine. Lovanii, Postrid. Non. Martii, ∞. 100. IX.

EPISTOLA XXIX. *Bellimontium.*

IOANNI BEMBDENO, *Medicinæ Doctori.*

PRODVXI in hunc diem silentium, & peccavi, mi BEMBDENE. sed quid? negligentia an occupatione dicam? utrâque: ac nescio profectò, accusare me ipse, an excusare debeam. Negligens fui, quia locum dedi occupationi: tu mihi ante negotia esse debuisti. Occupatus fui, & coacta culpa videatur. Quid si scripserim quoque litteras, nec miserim? inspice, & evolve THYRSOS istos, dices. Publicè te, sed breviter affatus sum: meis ecce verbis, & non meis. Amabis mea, æstimabis non mea, illa à sapientiæ olim ore profecta. Sententiæ sunt, salutare mehercle & quantivis pretii, si Philosophiam, & felicitatis veræ censum æstimamus. Et quis beatus, nisi qui ad ista consilia vi-
tam

tam omnem componat? Veram virtutem & contemptum mortis hîc docemur, quietâ & serenâ mētis aurâ frui, quæ non uno turbine inquietatur. Ergo muniendum pectus validis præceptis exemplisque, ut intrarationis ripas turgescens affectuum rivuli coërceantur, sed sine damno defluant. Margo sive crepido amnis, ubi mollis & terrea, atteritur, firmum nitidumque alveum silices scopulique faciunt: sic in animo quoque fit; rodimur conficimurque, nisi ad ipsa mala indurimus. Mala autê voco, quæ ad iram, avaritiam, ambitionem, libidinem concitant: mala etiam, quæ mala non ferendo facimus, ad vindictam proni. Hoc ut possim, voveo; & ut quietus quietas colam Musas, in omni tempestate rerum. Hoc agendum cuique, ut tranquillam, id est, beatam vitam habeat: quæ aliter contingere non potest (Senecæ hæc Doctrina est, de vitâ beatâ) *quàm si primum sana mens est, & in perpetuâ possessione sanitatis suæ; deinde, si fortis ac vehemens, tum pulcherrima & patiens, apta temporibus, corporis sui pertinentiumque ad id curiosa, non anxie tamen, rerum quæ vitam instruunt, diligens, sine admiratione cujusquam; usura fortunæ muneribus, non servitura.* Nec plura jam dico. Postremam epistolam tuam etiam ruminor: nec satis scio, an suadere ἀποδύλαι debeam, ad istum quidê odum. Hîc esse, agere, docere te malim; & si voles, consilia conferemus. Ego interea cogitabo serîo, & cum amicis meis agam. Vale, & fratrem me cense, æterno boni affectus nodo. Literas tuas delicias interpretor: nec injuriâ igitur exigo. Lovanii, VII. Eid. Febr. ∞. 100. IX.

EPISTOLA XXX.

LVCIO TERENCE MERIANO,
Auditori quondam suo.

SI non ad te, mi MERIANE, de te tamen scripsi, affectum & curam meam ostendi. Tu te talem præsta, ne frustra ostenderim, non præceptis tantum meis dignum, sed votis. Abeuntem, ad optima & honestissima te cohortatus sum; ne deflectas: absenti, & inter ignotos cum novercâ, ut ita dicam, Fortunâ luctanti feliciter precatus; superasti amicorum meorum auxilio, dominis domibusq; sic mutatis, vt apud externos, tanquam tuos verferis. Vtere conditione, vtere simul annis qui fugiunt, nequaquam reparandis. Qui sis, & vbi sis, cogita: vt Patrem habeas, Herum cole; imò, ut exemplum Prudentiæ ac Virtutis habeas, Herum observa. Vtraque illa in luce istâ rerum hominumque discenda tibi; sed ut stili ingeniique cultum socias, & modestiam assumes,

Tecum habita, & noris quàm sit tibi curta supellex.

Ad libros te doctores mitto, si desint quos audias. Illos adire, interrogare, domi forisque poteris, interdium noctuque. breviter: quando, & quoties volueris, paratos. Tecum vigilent, cubent, accumbant; imò otientur, & ambulent. Si nõ spernis, nullo aut exiguo sumptu pædagogos ipse habeas, qui aliis datus: nec rectè datus, nisi pariter habeas. Quòd si librorum inopiam quereris, cum Senecâ dicam: *Non refert quàm multos, sed quàm bonos habeas. Lectio certa prodest, varia delectat. Qui quòd destina vit per venire vult, unam sequatur viam, non per multas vagetur. non ire istud, sed errare est.* Et vin' etiam, vt

ego

ego tibi præscribam? Hunc ipsum Senecam cape, ad-
 ce Plutarchum, & ex Historicis aliquem. Imitatio
 Plinii Epistolarem stylum fœcundet & acuat; Tullii,
 purget ornétque. Habes ecce Bibliothecam, habes vel-
 ut in itinere non vulgarem ingenii cibum. Condi-
 menta & delicias etiam quæris? à Poëtis, sed per oble-
 ctationem, petes. Horatium quidem nunquam satis
 commendê, in quo altissimæ sapientiæ scintillæ sunt.
 Ergo & hunc adhibe, animûmque virtutis amore ma-
 gis magisque accende: ut amare te possim, probum
 & modestum cupio. Vale. Lovanii, v. Eid. Januarii,
 .∞. lcc. ix.

EPISTOLA XXXI. *Mediolanum.*

IO. BAPTISTÆ SACCO,
Senatui a-Secretis.

VT stili tui felicitas & majestas est, vereor (nisi à
 iudicio discedas) ne meas hæc litteras quis-
 quiliis interpreteris. Etenim legi cum summâ
 voluptate descriptionem hiemis; imò vidi, quicquid
 anni hiberni vis potest, tanquam in tabellâ pictum.
 Nihil hîc tamen asperum aut glaciale, præter argu-
 mentum. Calamus calet, fervet dictio, & totâ epistolâ
 spirat pater ille florum Favonius, & amœnitatem ad-
 spirat. Non hiemis, Veris ille color, quo periodos dis-
 tinguis: ab animo, velut fonte, calentem quâdam au-
 ram scriptio exhalat. Etenim adumbrare austeritatem
 Brumæ non potes, nisi ut neges. Ego potiùs, ut frigide
 jam scribo, frigus indico, & rigorem quo cingor. Con-
 spirasse hîc quidem gelida omnia astra videntur, uti
 F sæviant;

sæviant, & in nos prima illa tela sævientis Boreæ con-
 torta, quæ fracto impetu ad vos deinde devolvuntur.
 quibus armis tuti simus? Rhenones nominas; sed pel-
 liti esse desimus. Hypocauſta addis; at iis nos planissi-
 mè caremus. Igni libero frigus nobis solvitur: nec ta-
 men benignius depromere merum licet. Alter Ignis,
 puer ille inquam Semeles, & domator velut Brumæ
 Bromius alibi viget: sed & isto nos caremus. Vinum
 omne à calamis & spicis; & meliorem illum liquorem
 hordeo æmulamur. igni coquimus, quicquid exhila-
 rare mentem potest. Aquam tamen esse, hiems osten-
 dit; congelatur. Verè dicam: non epistomiis, sed secu-
 ribus promitur: cædi debet, & sic ad prunas liqueſce-
 re, ut bibatur. siquid vigoris inerat, concretione, ac
 deinde tepefactione perit. Ista quidem si Thermopo-
 lia vocas, cum Plauto dicam, Thermopotamus. De
 Scythis Virgilius canit:

----- *Caduntq; securibus humida vina:*

nos aquam ipsam, & in similitudinem vini corruptam,
 imò frigore concretam, ut bibamus. Bacchi munera
 aliunde sunt, & sic rariora: nostris in collibus merum
 crucium nascitur. Quid? ut Cælum & Solum hoc est,
 toto triente anni

----- *neque vllæ*

Aut herba campo apparent, aut arbore frondes:

Sed jacet aggeribus niueis informis, & alto

Terra gelulat è, septemq; assurgit in ulnas.

Sed ista nunc hiems crudelissimo frigore totam Bel-
 gicam adflixit, atque funera passim dedit: belli iras
 extinxit, & ad Pacem Partes duxit, (ita publica spes
 est) stabiliendam. De Spinulâ quæ proximè scripsi, ru-
 mor adhuc confirmat: sed rumor tamen, qui & fallere

me

me potest, quo & ego fallere. audita refero: tu arbitrio tuo addes fidem, vel demes. Quidquid in re erit, à me quoque scies. Bononienses filere diutius nolim. Quid si verò litteræ meæ infortunium invenerint? Fieri potest, si non ad Persium, Græcarum Litterarum inibi professorem, missæ. Ego quidem huc direxeram. nam BARTHOLINVS Urbini tum agebat, & fortassis nunc agit. si quid etiam hac in parte à tabellariis culpæ, obsecro investiga & corrige; méque novo beneficio obstringe. Ad Cardinalem scripturio, & proximâ septimanâ habebis. Litteris hinc in Hispaniam missis magnum VELASCIVM compellavi, quas SANDERIVS suis junxit & curavit. De Titulo aut retinendo, aut permutando, seriò & copiosè scripsi: an cum fructu? experiar. Utinam conatus meus placeat! Sed non ultimam Reip. partem doctrinam esse, res novæ veteresque testantur: bene, si non ultimam nos habeamus. Consiliis cœptisq; Illustrissimi BORROMÆI applaudo: rem magnam, nec tentatam nostro ævo aggressus est, correcturus eum, si quam aggressus, perficiet. Ut suggereram coràm, XII viros alet, titulo & munere Litterario suos: auctor nunc sum, ut tres Linguarum doctores ex iisdem constituat, majori stipendio habendos, qui statis diebus in eodem Muséo doceant, Hebræam, Græcam, Latinam. Res quidem Professoria cum fructu, & simul honore Bibilothecæ erit, & institutum aternabit. Tu age Optime & Clarissime Amice, etiam sine litteris meis, quæ honestiùs accedent. Si ita videbitur, libellum hunc DE LVXV, eidem offeres, tanquam à me missum. De Historiarum illo scriptore tu lepidè, acutè, prudenter: *Silentio neminem offendit, qui ineptè loquitur.* Aurea, ita me Deus! verba, & quibus ad-

mirationem tui nostris hîc hominibus inculsisti, De-
telis VELTVVYCKIVM monebo. Antuerpiam ivit, tri-
duû aut quatrimum hæsurus: ubi redierit, mora nulla
erit. Vale, & animum meum tibi habe, ð Optime
virorum. Tuos saluto, & quibuscunque carus sum. Lo-
vanii, pridie Kalendas Mart. ∞. IOC. VIII.

EPISTOLA XXXII.

Reverendissimo

FRANCISCO BVSCHERETO,
Episcopo Namurcensi.

HÆc muneri meo necessitas adhæret, ut quos
doceo, juvare aut promovere quoque debeam:
quasi non institutione tantum, sed beneficio
Discipuli censeantur. Ego verò hoc Auditoribus meis
præmium rependo, ut promoveam quos doceo, imò
quos docui; ne inutiles esse Litteræ videantur, si quis
diligentiùs pleniùsque hauserit. Talis Vir iste est, do-
ctus etiam antequam audire me incepit: cujus inge-
nium præstans promptumque est, ac planè ad docen-
dum regendumque. Fecit etiam aliàs, & cum laude:
ut planè commendare eum audeam, aptum muneri
litterario isti, sive regimini quod ambit. Fave Reve-
rendissime Antistes, & hoc quoque mihi beneficium
præsta, ut promovisse videar, quem Auditorem ha-
bui. Hunc enim sperare duntaxat è studiis suis fru-
ctum possunt, qui Litteras istas discunt, reliquo lucrì
compendio destituti. Vale, & vive, & libertati meæ
ignosce. Lovanii, v. Kal. Decemb. ∞. IOC. VII.

EPIS-

EPISTOLA XXXIII. *Ticinum.*

HENRICO FARNESIO, V.C.

VETEREM affectum cultúmque novâ scriptione testor, & defero, quem utrumque insignis Doctrina tua atq; Virtus merentur. Quàm jucundâ verò cogitatione & sermone memoriam tui foveam, juvenis hic & contubernalis meus CORNELIUS BRENDA indicabit. Totum apud me annum egit, tam familiariter ac frater; tam modestè ac filius: & sic eum habeo, fratrem, inquam, filiumque. Quid mirum igitur, si cum affectu commendem? quasi satis ego non amem, quem meum feci, à te amari quoque cupio, pari modestiâ filium, familiaritate fratrem. Ergo complectere, indolem nosce, & pulcherrimas animi dotes: augeri & ornari illæ poterunt tuo exemplo, sermone, doctrinâ: atque in hunc finem amicitiam tuam ambit, ut melior doctiorque ipse evadat, & quæ longè latèque famam nominis tui spargunt, coràm veneretur. In vestro illo tractu aut vicino hæsurus est, si amici volent; & ex intervallo te visurus, ut boni Amoris auspiciû firmet. De me verò ex ipso intelliges. Librum ultimò à te editum nondum vidi: utinam te mittente habeam, & legam! per Clarissimum SACCVM id poterit, à quo exemplar mei Somnii accipies. Vides quàm ego subdolè? ludicra mea mitto, ut seria tua impetrem. Sed quid est? tu me docere; ego, ut ætas mea est, recreare te possum. Faciamus. Vale, Lovanii, xv. Kal. Septemb. ∞. IOC. VIII.

EPISTOLA XXXIV. *Bruxellam.*ALOYSIO VEREYCKEN, *Audientario.*

HESTERNVM diem inter nefastos numerare Grati-
tudinis religio jubet. Bruxellæ fui, & in La-
ris tui limine : ut pro accepto nuperrimè bene-
ficio obligationem coràm profiterer. Non licuit ; at-
que id infortunium meum fuit : quasi admittere hu-
manitatis tuæ affectum sciam; agnoscere, siue æstima-
re nesciam. Sed carebo istâ quidem culpâ : agnoscere
& testari volui. Si quid etiam culpæ, à magnis nego-
tiis tuis excusationem derivo. Nam in tantâ dignita-
te hæc Virtutis occupatio est, ut dare beneficium va-
cet, audire gratiam non vacet. Hanc igitur brevi istâ
epistolâ indicare volui : me verò meaque omnia in
perenne obsequium transcribere, quod & Litterarum
& Republicæ causâ debeo. Vale Amplissime Vir,
longúmque illibatam ætatem age.

EPISTOLA XXXV. *Mediolanum.*RAPHAELI MONTORFANO *suo.*

BREVIS ero ; re, non verbis loquar. Hoc amici est.
A BIFFIO epistolam versúsque accepi. An vidi-
sti ? boni sunt, & altæ non dictionis tantùm, sed
mentis. *Vt summa sæpe ingenia in occulto latent !* Felix quo-
que CELLA erat, de quo scribis, & amicus vestris Mu-
sis : nunc desit. Quid mortales sumus ? quod nomen
indicat, & caducæ quædam umbræ. Funus suum quis-
que à natali orditur; hoc unum agimus, ut moriamur.
Sed

Sed quotusquisque tamen sciens hoc agit? Mors omnis improvisos occupat, & vitæ quotidie vota protulimus, tamquam æterni. Sapiamus, & lucem unquamque sic transigamus, tamquam non redituram. Durum id fortassis? sic tamen mollienda mors est, quam horremus & fugimus, tamquam malam: nos sumus, si fugimus, ac vivendo fatum exasperamus. Sed quid ago, & quò labor? severa nunc nimis ista pro epistolâ; nisi tamen in omni negotio hæc cogitationes usurpandæ. Conor mi MONTORFANE, & experiri vires meas incipio, an sapientiæ sufficiant. De illo puero, Lavernæ filio, sic semper suspicatus sum, *μονοσύλλαβον* esse, tribusque nomen ejus litteris posse exprimi. Rectè igitur, quòd in malam crucem abire jusseris. FAVSTVM manere brumâ istâ patior, capturus consilium ex rerum mearum eventu. Descriptiones & Imagines exspecto, & inprimis illam MEDICÆI. BREDAM meum ama & complectere: tuâ sponte voles, cum pernoveris. Solida omnia ab isto ingenio exspecto, & quæ reculent mori. Sed longior sum, & ad verba relabor: desino, te tuosque salvere jubeo. Lovanii, VII. Eid. Novemb. ∞. IOC. VIII.

EPISTOLA XXXVI.

EVERARDO SCHELÆO S.D.

EPISTOLAM velut animi tui imaginem exosculatus sum, in quâ candor et humanitas spirare mihi visa, & elegantia melioris uberiorisque Doctrina. Sanè magnarum virtutum Modestia comes est: hæc tua, & magni in me amoris index. Etenim sic provocari,

cari, honorem censeo: jam tali interprete felicem voluptatem. Novi Gratias suavissimi PLOVVERII, & quid affectus interdum peccet. Laudare amantium est: ille verò hoc laudando consecutus, ut novum mihi amicum cõciliarit, & quidem in primâ classe & ordine habendum. Peccem, nisi faciam, nisi tantum virtutibus tuis tribuam, quantum proxeneta noster eas effert; & mereri politissimæ scriptiois tuæ Suada testatur. Breviter: amori cultum persolvam; atque hoc auspicio duraturæ Amicitia tibi fidem signo. Adjungo nescio quid mearum lucubrationum; & peccare familiaritate incipio, ut & in libellis tecum loquar. Vale Vir Nobilissime, & amare sic perge. Lovanii, iv. Kal. Majas ∞, 15c. IX.

EPISTOLA XXXVII.

PETRO ENRIQVESIO GVSMAÑO.
Comiti FONTANO.

PECCARE videar, nisi relabentem in se annum voto excipiam, faustumque Excellentia tuæ apprecer. Faustum inquam, quem gloriosum vivendo facies, pariter & regendo. Ut sine die solem nostro in cæli fornice currentem non habemus: sic nec te superstitem, sine publicâ ævi luce ac felicitate. Prudentia, Virtutis, Pietatis cõstantes radios circumquaque mittis; imò illustras quicquid Maximus ille Regum regit. O perennes igitur illi sint, cum ætate & majestate senii non venerabiles tantum, sed vegeti, & omnem extra morbi nubem lucentes! Viræ quædam velut hiems senectus est, canis nivea, frigore hispida, languore

guore nubila: sed tua ut pura ac serena sit, & pro animo robusta, Deus faciet, ille purus, ille serenus, & origo unica omnis boni. Nobis quidem nec valere, imò nec vivere suave erit, nisi utrumque illud Excellentia tua contingat. Ergo de nostris annis annos tuis ipse temporis pater adjiciat; de nostro robore tuum firmet. Hoc votum meum est. meum? imò bonorum omnium, qui florere Regis sui imperium cupiunt, aut propagare. Ego cupio, & ut tantam magnitudinem stilo quandoque complectar. Sic votum meum repeto, ut vivas valeasque, & benignus conatibus meis sis. Lovanii, v. Eid. Ianuarii, anni novi ∞. 100. IX.

EPISTOLA XXXVIII. *Ruramondam.*

R. V. CHRISTOPHORO HOMPESIO.

IN ipsis amicitia adytis locavi nomen tuum, mi HOMPESI, & sacravi. Candor, ingenium, mores merentur, quibus frui deinceps, etiam familiarius, suave mihi erit: atque utinam aliquando coram? spem aliquam BONERVS fecit, atque adeò mox venturum te retulit, & in tranquillâ hac sublimiorum studiorum statione aliquantisper hæsurum. Si me audis, facies: pietati atque dignitati tuæ Sacrarum quoque Litterarum studium junges. Non arderet satis est; lucere te volo, ut scias & loquaris Deum, quem possides; ut propugnes cælestia religionis arcana, quæ tractas. Invalescunt prava dogmata: Doctrinæ & facundia piis obstaculis opus: novis facibus novæ tenebræ expugnandæ. Nos quidem in nocte istâ temporum & opinionum salutare Fidei lumen non deseret, si fovemus &

G produ-

producimus, & novo die dignos nos præstamus. Hunc sic quidem Divinæ Clementiæ radius, velut Sol benignus, reducet, & nubes istas omnes pellet, quæ coguntur. Interea dum pericula urgent, sumendum robur est: boni exempli, sed & Doctrinæ armis pugnandum. Istud promis, hanc sumes jûngesque, mi HOM-RESI, ut inter triarios sacræ nobis militiæ sis, & vincas. Hoc votum meum est, & ab amore tui natum. Amorem autem, ut dixi, candor, ingenium, mores merentur. Vale, & amare vicissim perge, imò compellare. Lovanii, IIII. Kal. Junias, ∞. 100. IX.

EPISTOLA XXXIX. *Lugdunum Bat.*

DANIELI HEINSIO, V. C.

Et omnis eruditionis exemplo.

QVÆ mandaveras, curata sunt: ad Optimum & Candidissimæ Humanitatis virum REMACLVM ROBERTIVM scripsi, abitum excusavi. Hoc tamen magnæ virtutes tuæ faciunt, ut subdolere, imò verò & tristari debeat, etsi necessariam festinationi veniam concedat. De meo affectu ceteros amicos judico, & nunc videre te magis cupio, postquam vidi; habere, postquam habui, & otiosè Doctrinâ & candore tuo frui. Itaque ad scripta tua me recipio, postquam vox & vultus subtractus est, & admirandas divinasque ingenii dotes contemplor. Orationes & Epicedia jam in manibus mihi sunt; de quibus nisi id sentiam, quod tribuere vix ævo nostro fas sit, in ipsam eruditionem peccem. Sed ista apud alios malo, nequid largiri auribus tuis videar: etsi quî possim, cùm à furo & fallaciis

laciis alienum me perspexeris, & liberum virtus testimonium mereatur? De itinere tuo sollicitus sum, ob crudam & commotam istam auram, quæ & ipsa ægre discessum tuum ferre, & impedire quodammodo videatur. Facilem igitur & faventem precor, & lenire desiderium meum paratus sum, ut sine impedimento, sine injuriâ aëris proficiscaris. Hæc enim voti summa est, ut feliciter tibi sit. Sic vale, & me tuum ama. Lovanii, 14. Eid. Septemb. ∞. 1700. 1X.

EPISTOLA XL.

MAXIMILIANO PLOVVIERIO,
Viro Nobili & Amico.

FACVLÆ præfationem nondum Typographo dedi. Quæ causâ moræ? tu ipse: ut videas priusquam imprimatur. Id cupio, argumenti in primis causâ. Ad quem scribo, Legatus ad Pontificem i-
vit, & Serenissimo LEOPOLDO à consiliis esse meruit. Ne sermonem circumducam, HOLLANTIUS meus est. De bello an silere debui? saltem vota interponere pro felici eventu, & tranquillitate. Cochleæ tuæ, verè cochleæ sunt, quia tardæ. Vides, ut liberè. Exigere jam audeo, quia petere sustinui: sed humanitas tua me audacem facit. Mihi verò isto nunc cibo opus, ut victitem. *ἰχθυοφάγος* non sum: sed vel odore satur redeo, quoties docui. Forum nosti: Auditorio vicinum est, & jam proximam plateam occupavit. Circumquaque Ichthyopolæ habitant. Mirum cum muti pisces dicantur, piscibus tamen linguas cingi, & loqui. Hic verò etiam plerumque mortui sunt & veneunt. Esse quod garru-

litem vincat, naribus experimur. Scripseram utrumque hoc CORNELIO VALERIO monumentum : utrum præferas, scire velim; sive an damnes utrumque. Postquam lamina parata, aptanda verba fuerunt: exspatiari ingenium non potuit. Sed nōne hanc liberalitatis pietatem in Optimo & Amplissimo GEORGIO AVSTRIO nostro laudas? Tanti erat, sine Epitaphio Doctissimi quondam Viri ossa jacere, ut quo honore dignus fuit, sciretur, postquam neglectus. Ergo per tot jam annos sepulchrum ejus nescivimus, cujus scripta leguntur: & videntur seduli nescio qui homines pecuniam, ad sumptus cenotaphii relictam, cum cadavere sepelivisse. Bene habet; è Discipulis superest, qui Magiltrum æstimat: & lubens ego scriptionis operam Viro magno impendi. PALÆSTRAM promoveo. Sed utinam te præsentem frui per horas aliquot possem! Habeo, de quibus ex communi consilio velim statuere: non studia tantum mea, sed familiam spectant. Et an cras venire poteris? Veneris erit, & respirabo à lectione, quâ claudere septimanam soleo. Ergo sileo; & expectare te malo, quàm plura scribere. Veni.

EPISTOLA XLI. *Mediolanum.*

SONCINO ET ALEXANDRO SICCIS
ARAGONIIS, *Patri & Filio.*

NVNC verò sine interprete vos alloquor, Optimi & Nobilissimi Viri: & meâ manu affectum vobis consigno, quem alui. Quod in terræ antris visceribusque fieri solet; id in meo pectore. Amor, velut aër est, sed crevit, intumuit, totumque jam me concutit & erumpit. Ergo & tremente, id est, amante isthæc

hæc manu scribo, & ad vos anhelo, saltem brevibus avidissime mentis notis. Imò verò adsum eâ parte mei, quâ nunquam abii: atque etiam, quâ divelli nequaquam possum. Tibi adhæreo, optime Pater; tibi, optimi Patris optime Fili; sed utrumque tamquam Patrem complector, sic expertus. Paria utriusque in me beneficia sunt, & profectò quasi ab uno profecta. Compendium ego quoque obligationis quero, ut uni duntaxat debere videar. Omne igitur id discrimē, quod Natura in vobis, & ipsa Pietas fecit, ego confundo: sic bonus piusque, quia confundo; cum totum filii officium à me vobis debeatur. Sic vester vivam; imò, quando Deus volet, moriar vester, non affectum tantum utrique, sed reverentiam (ubi & quamdiu ero) dependens. Vale, tu uterque meus Pater, & me ama. Lovanii, XII. Kal. Decemb. ∞. 100. IX. MONTORFANVM meum non minùs carum vobis cupio, quàm me ipsum.

EPISTOLA XLII. *Antuerpian.*

IACOBO ROLANDIO,
Jurifconsulto Clarissimo.

VT amorem ostenderem, experiri post alios ingenium in Epitaphio isto volui: quo eventu, tu judica. Ludis, inquires, & laborioso sententiârû acumine argumentû confumis, lectore occupas. Fateor; & bene, si non ipsis quoque Manibus jam molestus sim; qui brevem simplicemque sermonē amant, & aptum Modestiae cippum. Quid igitur? Videbis Inscriptionem meam, tuam pones: in quâ tamen no-

tare ausus fui, quod videbatur aptiorem juncturam facere, si Relativum accederet, & *Desideratissimus* profuisse diceretur potius, quàm *Desideratissimo* positum monumentum. Cæsim verò loqui si lubet, oratio tua perfecta est, imò venustatem habet. Sed quod populi judicium, quis sermo in his talibus?

----- *Vt per læve severos*

Effundat junctura unguis.

Ergo rimas, imò lacunas in meo hîc quidem opere invenies; & si *ἔσθουχίζειν* occæperis, hærebit ubique digitus impactus. Quicquid sit, placere tibi obsequio potius duxi: placere deinceps, ut incrementum Amicitia capiat, haud infeliciter incohata. Ama affectum meum, & in me jus habe; imò in Inscriptiunculam istam, quam aut corrigere, & imminuere poteris, aut planè abjicere. Vale, & repentinum hoc scriptiois officium benignè interpretare. Lovanii, x. Kal. Jun.

∞. 100. IX.

EPISTOLA XLIII. *Bruxellam.*

REMACLO ROBERTIO, V. N. & *Amico,*
Annone Militaris Provisori.

REPENTINO impetu in te ruisse morbum, cum dolore intellexi: hæsisse etiam, & tanquam minatum esse moram. At ego ab ipsâ vehementiâ bene sperare cœpi: ut ventos videmus, cum per iram velut surgunt sæviuntque, mox sedari. Sanè & tempestatibus quibusdam obnoxium humanum corpus: nec quisquam tam felix, cui valetudo sine noxâ contigerit. Cælum ipsum nubibus obducitur, astra laborant, ele-
menta

menta turbantur: & infra hæc tamen mortales vivimus, imò & jacemus. Quid ergo? in morbo aliquo sumus? Sic natura jubet. Vices istæ ferendæ sunt. In corpore fieri cogita, quod in domo solet: facilè vitium aliquod obrepit. Nunc tegulæ franguntur, nunc murus hiat, nunc trabs fatiscit: sed utitur fabri operâ Paterfamilias; ne cum morâ damnum crescat, tempestivè sarcit ædes. Paria verò mala nostra sunt: in capite, pectore, ventre, totòque adeò homine ægritudinis & doloris semina. Nostrum igitur est, cum succreverunt, succidere, ferre morbum, ut tollamus: tollere enim, ne feramus, non licet. Primum pharmacum, constantem animum puto: tum temperantiam, & rationem quandam alimenti. Si Medicus accedit, is valetudinis tanquam faber esse potest. Bene spero: respiciet bona te Hygeia, & valentem nobis reddet, in quo nunc amici nos tui simul ægrotamus. Quid mirum, si languidam hanc quoque epistolam vides? vigor meus à tuo pendet. Conscripseram verò FACVLAM istam DISPUTATIONVM, quam adjungo: utinam talem, ut solatii aliquid dare possit, & morbi quoque caliginem dispellere experieris. Filium rediisse è Galliâ PLOVIERIVS noster indicavit: ego eum quando voles, in domum, & simul pectus recipiam: in Scholâ, in Palæstra pariter formabo. Convalesce. Lovanii, xv. Kal. Maii. ∞. JOC. x. Conjugi, & universo Lari salutem dico.

EPISTOLA XLIV.

PETRO MANTVANO S. D.

PRÆCLARA ingenii tui dotes nisi æstimè, peccare profectò in omnes Musas Gratiâsque videar. Tux utræque illæ sunt, & in te habitant; imò tuæ dotes,

dotes, Musæ Gratiaëque. Non me SANDERIVS meus fallit, non tu ipse, qui & fastum Poëtæ illius reprime-
re, & imperitiam detegere ausus. Euge! paullatim vi-
debit, quàm turpiter & pertinaciter erret, qui scire se
omnia arbitratur. O hominem non hominem! tam-
quam erroris expers ingenium suum jactat, & impe-
ritiam propugnare mavult, quàm corrigere. Sed hanc
voluptatem mihi nescio quæ fors invidet, ut nancisci
nequiverim, quæ scripsisti. O Mi MANTVANE, utinam
adsim, & operam quoque meam jungam, impendam-
que tibi, tam strenuè, tam feliciter pugnanti! Auspi-
ciis optimi Principis summisque Patroni nostri quid
non possim? causâ tuâ quid non velim? Quis scit? bo-
na vota fortassis Deus respiciet, ut unâ simus, agamus,
scribamus perennes. Quæ tum felicitas mea! quæ vo-
luptas! Sed juvare tu inprimis poteris, si Principi, cui
familiaris es, & qui multû tibi tribuit, quod cœptum
est agi, commendabis. Fac mi amice, & incrementum
aliquod communibus studiis adfer, quod humanitati
tuæ ascribam. Negotii summam SANDERIVS noster
explicabit. Vale. Lovanii, Prid. Non. Novembris,
∞. Ioc. IX.

EPISTOLA XLV.

IO. BAPTISTÆ SACCO, V. C.

Senatui Mediolanensi à-Secretis.

DOLOREM meum tuo socio, Optime & Clarissime
Vir, & commune puto vulnus, quod te cōficit.
Quid tamen est? jacebis, & vulgi morem lu-
ctumque exprimes? Tolle, tolle querelas istas; nec pa-
trem te ostende solùm, sed virum. Tua illa erat, filia e-
rat,

fat, sed ad hoc nata, ut aliquando desineret. Felicem puta, quòd præcesserit, quòd vitæ miseræque circum-
 lum exantlaverit, in quietem ac tranquillitatē transla-
 ta. Sic est: confide, nec redire velit, si optio hæc detur.
 Quid felicem animam querelis lacepsimus? quid pla-
 cidissimum somnum singultibus inquietamus? Dor-
 mire cense, & istâ facie, isto corpore ad æternæ lucis
 usuram mox redituram, quibus etsi venustissima, mor-
 talis tamen fuit. Interea purissimi Manes cælo & Deo
 fruuntur, curâque tui gerunt, & tuorum. Hoc ipsum
 relictiis nunc liberis solatio sit, inter Cælites Matrem
 habere. Et quid est? Non vitâ solùm, sed ipso mortis
 genere beatissimæ æternitatis præmium commeruit:
 nec gloriosius feliciûsq; ponere vitam mulier potest,
 quàm in puerperii agone. Et quoties tamen tua illa
 LAVRA, cum lauru, & palmâ, & victoriâ evasit? quàm
 copiosam dedit prolem? Herculis labores pauciores
 sunt. Sed nunc supersunt quoque, in quibus mater vi-
 vit. Soletur te ipse liberorum vultus: imò, ut paucis di-
 cam, soletur necessitas. Morimur omnes, & jam cœpi-
 mus, ex quo nati. *Quicquid ætatis retrò est, mors tenet.* Tua
 pervenit, & ad eandem omnes metam properamus.
 Sed pervenire quis voluit? Deus, mi Amicissime SAC-
 CE, Deus: an huic refragemur? Itaque erige te, & nu-
 mini acquiesce. Erige te, & à virtute, non à tempore
 consolationem pete: à te te ipso, non ab amicis. Quid
 Religio, quid Sapiencia, quid Doctrina possit, cōstan-
 tiæ exemplo ostendes. Vale, & si valere me vis, hi-
 laritatem admitte. Impetu & affectu scripsi. Lovanii,
 III. Eid. April. ∞. Ioc. VIII.

EPISTOLA XLVI. *Bruxellam.*ALBERTO STRVZZIO, *Viro Amico.*

VARIÆ occupatiunculæ & curæ scripturientem me hæctenus impediverunt, quas hæc explicare superfluum puto. Non severè enim silentium interpretabere, quod sine damno amoris fuit. Hunc alò, te & humanitatem tuam cogito, & Genium illum amicum. Ejusmodi fortunæ tuæ sunt, ut despiceré aut negligere consuetudinem meam possis: sed ejusmodi animus, ut fortunas longè superes. Mavis benignus, quàm magnus esse; & cum alii ament, ut beneficia accipiant, tu amas profectò, ut præstes. Ego experior: nec jam amorem tibi debeo, sed cultum. Obstrectus sum: & sic me gaudeo tuum esse, ne unquam desinam. Vale tu modò, & vive, ut frui tam bono amico, & patrono, & hospite diu possim. Iterum dico & voveo: Vale & vive. Quæ communicem porrò habeo: sed coràm, quàm litteris malim. quando fiet? lectiones meæ me detinent occupantque: nisi tamen Bachanalibus, quæ approperant, excurram. Vxor mea tuæ salutem & felicitatem precatur. Lovanii xi. Kal. Febr. 60. Idc. x.

EPISTOLA XLVII.

CHRISTOPHORO VAN ETTEN, V.N.

SCRPTIONIS hujus argumentum Amor & Cultus est, sincerus uterque, & ab omnibus fucatiævi deliciis alienus. Amorem certè humanitas tua, modestia, candor merentur: cultum, maturæ prudentiæ insignia & virtutis. Magnum te jam vocarem merito,

ritò, nisi ad majora etiam innata Genii quædam majestas duceret, & exemplum paternum invitaret. Pulchrum hoc profectò, posse ad altissima honorum ascendere, industriâ, favore, famâ; sed gradu virtutis velle. Viam certè ingressus es, & in illâ urbe, quæ ut inter alias elegantia & splendore eminent; ita eminere suos facit, à quibus regitur, pari dignitatis & probitatis prætextâ. Tu quidem ibi emines, ubi civem esse etiam summus honor est: ibi Senator es, ubi virtutis & prudentiæ rugas citra ætatem Curia æstimat. Aliquid senile in te esse confessi sunt, qui lato clavo donârunt: neque enim aut ambitione, aut lucri voto provectus es; cum paternis divitiis explere animum, etiam cupidum potueris, & honoribus illustrare. sola Honestas & studium Patriæ impulit. Ergo nõ accipere, sed promoverè Famæ Fortunæque benignitatem voluisti: imò verò spernere, ut dignus viderere. Quàm pingui otio frui tibi licuit, atque adeò quàm honesto! sed Reipublicæ causâ non occupari, vile & ignavum censuisti. In medio, ut ita dicam, rerum pelago Pater sudat: portum occupare Filius potest; & spernit. Patrem non agnoscit, nisi quem sequatur. O verè insigne hoc tuum prudentiæ dicam, an pietatis decretum! utramque certè complexus es: prudentiâ quidem, cum summum ingenium Reipublicæ impendas; pietatem autem, cum paternæ exemplum vitæ vivendo imiteris. Sanè, ut hæc initia sunt, lætari pater potest, quòd talem te genuerit: lætari Vrbs ista, quòd talem acceperit. Ego utrique gratulor: sed te amare & colere pergo, quem frequenti etiam litterarum internuntio affari, suavissimum erit. Vale, & hoc scriptiois quoddam auspiciam puta. Lovanii, XIV. Kal. Octo. ∞. Loc. VII.

EPISTOLA XLVIII. *Mediolanum.*

VITALIANO VICECOMITI BORROMEO.

GENEROSVS ardor indolem tuam ad doctrinæ decus stimulat, ô præstantissimum avitæ Nobilitatis germen; ut scire ea velis, quæ in deliciis summi olim Principes habuere & Reges; ut possidere, quæ omnem Fortunam ornant, nulli obnoxia. Sed quid ni liberè dicam? jam scire & possidere incepisti: & quia familiarem tibi eruditionis usum habes, ostēdis nihil in homine melius animo esse, si colatur: hunc autē à scientiâ & virtute cultū sumi. Mæste Generosissime juvenum: habes quod verè tuum est; & cū ejusmodi scintillas videmus, inesse pectori tuo divinum aliquem ignem colligimus. Scintillas voco litteras, quas accepi, elegantia simul & humanitatis plenas. Equidem ut legi ingenii istam felicitatē, maximæ familiæ, & quæ familiâ quandoque minor fuit, maximæ urbi gratulatus sum. Iam quod meum gaudium, quæ voluptas! dignum me amore tuo censuisti. Maximum id profectò encomium est, cū vehementer laudare videaris, quem sic complecteris; imò cū scripta mea aliqua laudes, ut causam amoris exprimas. Quid igitur? tu me Amicum, ego te Patronum Dominumque eligo, & jam animum atque ingenium Illustrissimo tuo nomini devoveo, culturus herōicam illam indolem, quâ te conspicuum in Iuventute Italicâ facis: culturus elegantiam & benigniores naturæ dotes, quibus ut maximè dignus esses, strenuè uti voluisti. Porrò utere, & me ama, qui ad omne obsequii genus paratissimus vivam. Vale & vive. Lovanii, IV. Eid. Septemb. ∞. lxx. x.

EPI.

EPISTOLA XLIX.

V I D O MAZENTIO.

DILIGENTIAM meam humanitate vincis ; & scribendi officium, quod meum erat, stilo tuum facis. Sic amare, parum est; nisi & ostendas? Ego verò & amore capior, & amoris tui signis. Cujusmodi enim sunt? non minus lepida, quàm vera: calida, non callida, *sine fuco ac fallaciis*; MORE MAIORVM. Nubes imbrem, pruna stricturas mittit; aqua aquam, ignis ignem: sed epistola tua & aquam habet; nam ab amore liquet: & ignem habet; nam ab amore fervet: ipsa amor est. Quid rependam? epistolâ, & sic amorem. Atq; hoc quod vides, vtriusq; duntaxat libamentum est, ut scias & scribere me velle, & magis amare. Nec enim pauca ac repentinæ hæ voces conficiunt tibi, quantû cupio quantûmque debeo, sed promittunt. Ut deliciarum quodâ antecœnio sive illicio initiandi convivæ, priusquam cœnent: sic amici, in commercio scriptionis. Qui obsonatum eunt, cùm emturiunt, prægustant: sic ego: scripturûsque, velut periculum facio stili. Equum id quoque, præsertim post longas itineris ambages & ferias, quæ infrequentem mihi scriptionem, sterilemque reddidère. Expressi tamen properante in Patriam animo calamoque LAUDATIONEM IUVENTVTIS BELGICÆ. atque illa (faventis Genii beneficium est) ipsa festinatione in librum excrevit. Multa enim scripsi, dum celeriter pauca conatus sum: & cùm finire poteram, argumenti terminos produxi: cùm ingenio usus essem, tempus quoque impendi. Videbis, & ad hoc exemplum filiolos tuos habebis, ut Patrem referant, &

H 3

reipu-

reipublicæ adoleſcant. Vale, & cum nomine meo, quod publico marmore æternum facere conatus es, affectum cultumque dicatum tibi habe. Lovanii, in Muſeo Lipſiano, Poſtridie Kal. April. ∞. Ioc. VII.

EPISTOLA L.

IO. ROBERTIO, Societatis IESV
Collegii Paterbornenſis Reſtori.

ARGVMENTVM non uni tentatum, experiri & ego ſtilo volui: quid præſtiterim, tu iudicabis. Mortales quidem inter mala CÆCITATEM numerant; & ſine oculis vitam tamquam mortem habent. Hunc conſenſum quis expugnet, niſi qui
---- Socratico plenus grege mittat habenas
Liber, & ingentis quatiat Demoſthenis arma?

Bene tamen eſt, quòd ad Cæcum ſcribam. Facile enim feret vitium, quia tollere non poterit: & Conſolationem admittet, qui jam dolorem ſuperavit. Animum & virtutem CRIPPI noſtri opinor noſti: ac nihil dixiſſe videar, ſi conſtantiam viri æſtumes, qui exemplo ſuo dictare hanc ipſam παραμυθίαν poterat, quam conſcripſi. Neque tamen ſterilis hæc mihi opera futura eſt, conatus modò ſcribentis æſtimetur, & affectus. CÆCITATEM ipſe quo animo digerere cupiam, brevi verborum ambitu indicare volui: alienam caliginem, ceu meam examinavi & cõtempſi. Super eſt, ut quid tu ſentias, vir Doctiſſime, & in iisdem mihi Scholis in eodem aliquando contubernio junctæ, intelligam. Apud non Cæcum, quos amo, laudare oculos paratus ſum; meos impendere potiùs, quàm ut tu cæcutias. Vale, vitâ & oculis

oculis fruerè, & me tanquam veterem Condiscipulum ama. Lovanii, Prid. Eid. Septemb. ∞. loc. ix.

EPISTOLA LI. *Bruxellam.*

LEONARDO DE TASSIS,
Baroni S. R. Imperii.

QUID hæ litteræ velint, paucis aperiam: Munusculum ad te ferunt, sed Musicum, & ædiculæ vestræ consecrandum. Ex Italiâ accepi, & hoc solo nomine possum commendare: etsi jam illi vestri vel Italiam superent. Equidem melos istic nuper hausi, quale nescio an hi libri dabunt. Melos, flatu, fidibusque, sed & suavissimarum vocum harmoniâ temperatum. Numen ipsum, Cælumque in sacrario sensi: ac despiciere Parnassum ausus sum. Suavius profectò Deus laudari non potest. Sed felix illa domus, in quâ splendorem Pietas superat! Felix Dominus, qui delicias suas Deum habet! Tu verò Optime Adolescens, hæc vestigia sequere, Litterarum studiis *εὐσβεραῖν* junge, ipsamque Musicam, à Deo hominibus datam, ama. Me etiam, qui indoli, ingenioque tuo ex animo faveo, & nomen perenne apprecor. Habes ductorem tuum, IOANNEM VASAEVM, virum probum, doctum, industrium: hunc audi, eumq; puta, à quo, quod optimum in omni vitâ erit, haurias. Ego quicquid possum, lubens tibi addico: & si quid scriptiones meæ aut libri juvabunt, inter primos eris qui legent. Vale, & perillustri Avò tuo cultum meum indica. Ductori tuo, & Candidissimo PHILIPPO SALMSLAGIO, reliquisque salutem. Lovanii v. Kal. Martii. ∞. loc. x.

EPI-

EPISTOLA LII.

PAVLO MARIE & IO. BAPTISTÆ
MONTORFANIS.

BENE sperare cœpi : pergitis in hac viâ studio-
rum, & experiri stylum jam audetis, ut principia
sunt, non infelicem. Gavisus mehercule fui, cum
epistolam nuper legi (& utrius dicam?) epistolam
Latinè & concinnè scriptam. Conspirastis opinor : &
sic decuit. Nam suave mihi, in unâ utrumque paginâ
videre. Fratres estis, pari etiam auspicio tractare has
Litteras cœpistis, & Minervam colere : ut parem et-
jam fructû colligatis, ingenium utriusque pollicetur,
& industria faciet. Sine labore vinci prima Litterarû
ruditas non potest; nec haberi Eloquentia sine exer-
citatione. Ver nunc ætatis vobis agitur; serendum est,
sudandum est, ut fœcundus vitæ Autumnus succedat.
Otium aut ignavia neminem unquam doctum fecit.
In sublimi Musæ & Apollo habitant; scandendum est:
in plano Sirenes, & ad vana abducunt. Ipsi libelli,
quos discitis, & geritis quotidie, excitare vos debent;
clara & victura nomina, quamdiu Litteræ quidem
vivent. Nam opinor in Cicerone, Terentio, Virgilio,
Cæsare vos esse; & tam magnorum virorum famâ affi-
ci, quæ tot secula penetravit. Principium profectus est,
amare auctores, quorum monumentis erudimur. isti
autem partim antiqui, partim etiam novi sunt: sed no-
vi tamen non promiscuè æstimandi. Paulatim videbi-
tis: nunc verò gnavos vos esse jubeo; & eos sequi, qui-
cumque ad Doctrinam & Virtutem hortantur. In pa-
tre habetis, quod inflammare pectus utriusque possit.
Huic

Huic placete, me amate. Lovanii, III. Eid. Decemb.
 ∞. 100. IX.

EPISTOLA LIII.

MAXIMILIANO PLOVVIERIO V. N.

Corculo suo.

STo promissis, & scribo. An fatis? imò & LVCIVM meum laudo, qui glomerante obsequio totū iter emensus est. Festinare & ipse domum videbatur. Nil saxa, lutum, lamæ obfuerunt: & vin' ut gloriosius aliquid dicam? PVTEANVM vehebat. Sanè stabuli delicias meruit, & in cœnam panem accepit. Bona ei Hippona propitia sit; in gente equinâ nomen aliquod decusque inveniet. Spatha ALEXANDRO gratissima fuit, non tam quia armari ille cupidus, quàm quia ornari. Sed gratias ipse dicet. PALÆSTRAM tibi nostram commendo; & ne remoram accipiat, votum meum est. Optima placere omnibus non possunt. Sed aut hoc instituto, aut nullo, quantum Litteræ possint, luventus experietur. Vale, Lovanii, IV. Kal. April. ∞. 100. X.

EPISTOLA LIV. *Brugas.*

LVDOVICO LOPES GALLO, *Viro Perillustri,*
Baroni DE VORMISELLE.

SI quisquam est mortalium, qui generosâ humanitate amicum complectitur; eum te esse liberrimè possum profiteri. O pectus divino rore imbutum! O ingenium cælo dignum! Insigniter obstrictus eram, & adhuc debere te scribis? Pauci profectò

I

sic

sic conferunt beneficium, ut gratiam excludant: tu et-
 jam gratiam dicis, cui beneficium contulisti; oblitus
 fortasse, quàm liberali me quandoque affectu com-
 plexus sis. Sed ego meminisse saltem possum, ne in-
 gratus sim. Hæret impressa pectori meo vetus bene-
 ficentia illa tua; hæret amor in me, & in res honestas,
 quem certissimo signo expressisti: non cunctanter,
 & tanquam deliberares, quanti Doctoris opera esset;
 sed tanquam infra Doctrinam munus omne putares.
 An plura dicam? æstimasti amicum, cui benefaceres:
 & ego beneficium debeo, à Viro tam illustri & amico
 acceptum. Debeo, inquam, & verè æstimo, cùm infe-
 riores agnoscam vires meas, quàm ut parem gratiam
 rependam. Sic suave autem in ære tuo esse: illi debe-
 re, quem amare suave est; & qui ipse scopum hunc be-
 neficii habet, amari. De itinere meo Hispanico incer-
 ta adhuc omnia: neque sic anhele, ut me Patriæ pœ-
 niteat. Munus honestum est in quo verbor, stipendium
 mediocre, valetudo bona. Doceo, scribo, & quantum
 licet, publicè profum. Iam familia mea incrementa
 quoque cepit. Liberos mihi uxor quinque dedit, ma-
 sculos omnes, & fortassis plures etiã dabit. Ego nunc
 rogare te audeo, per illustres Domine, ad nos excurras,
 hospitio meo utaris, Urbem & Academiam nostram
 lustres. Hoc profectò inter summa beneficia habebò:
 & verè amari me putabo, si veneris. Aura ista bona &
 desiderium meum invitant. Vale, & feliciter age.
 Lovanii, x. Kal. Maii. M. DC. X.

EPISTOLA LV.

Bruxellam.

FRANCISCO KINSCHOTIO, *Iurifconsulto C.
Finantiarum Graphiario.*

Quis te calor ad amandum, quis amor ad scribendum excitat? meræ flammæ tuæ Litteræ, & suavi igni adurunt, etiam longinquum. Durum esse oportet, & totâ concretum hieme, qui non corripiatur: at ego molli pectore, pridemque tuus, flagranti hoc humanitatis officio in ardorem datus. Ancapere incrementum affectus possit, equidem nescio: tu tamen augere benevolentia tuæ signa strenuè pergis; & quasi benè velle parum sit, etiam facis. Emere beneficia quædam poteram, & tamen debere. Onere & sumptu jam secundum me liberas, & expedita negotia mea reddis, in re stipendii & nummorum. Hæc liberalitas tua, quæ quanti momenti sit, aliorum me aliquando severitas edocuit, ac nihilominus obstrinxit. Ego mehercle studiis & ingenio meo gratulor, qui te amicum fautoremque nactus sum, Doctrinâ egregium, moribus & candore rarum. Nam

Multi more isto atque exemplo vivunt, quos cum censeas

Esse amicos, reperiuntur falsi falsimoniis,

Lingua factiosi, inertes operâ, sublestâ fide.

Et unde hi mores? ab avaritia & ambitione pessimis ævi morbis; utinam nunc meliori Pacis sive Induciarum aurâ tollendis! Syntagma meum argutè ac planè Laconicè laudas; & laudando (ingenuè fatcor) superas. Quicquid toto libro conatus sum, brevi, sed absolutâ epistolâ exprimis, quam ego inter Bibliothecæ meæ delicias habiturus sum; te inter Amicorum.

Vale cum suavissimâ tua conjuge , & salutem Socero nuncia, elegantissimôque nostro ROSAEO. Lovanii, Postrid. Kal. Maii. ∞. 100. 1X. Primæ iterum feriæ Bruxellam me transferent, atque tum vel in ipso urbis introitu te videbo.

EPISTOLA LVI. *Antuerpian.*

IO. CHRISTOPHORO FLAVIO S.D.

QUÏ & quo animo vota tua provexi, etiam cum filii, ab aliis audieris. Res in vado est: erigendæ & instruendæ Officinæ potestas data: nec est quòd livorem aut malignitatem boni conatus, id est, hi tui, metuant. quia communes juvas Litteras, & honestissimâ arte Fortunæ quæris auxilia; quâ publicè, quâ privatim, bonum te civem præstas. Rectè Græci: κοινὸς ὁ ἥρως. Audies igitur quorundam sermones, sed quasi non audias: ad rem & famam ibis, quam nulli detrahes. Multorum hæc via vestigiis premitur; iri non sine omni collisione potest. Sed eundum est; negligendum, si quid minùs auribus placet. Non favent aliqui? amicos respice, & in horum affectu conquiesces. De domo jam altera cura est, ut nō minùs typi & præla, quàm supellex locum invenient. In tantâ urbe quæ sint angustia, nōsti: multumque hîc consecutus est, qui bene habitat. Ut tu possis, ego & amici adnitemur; quorum affectum ego sequor, sed quem insignes animi ingeniique tui dotes merentur. Vale, & redama. Lovanii, ∞. 100. XI. Prid. Kal. Junias.

EPI-

EPISTOLA LVII. *Antuerpian.*

FRANCISCO SVEERTIO S. D.

SILENTII mei caussa hæc fuit: nihil erat quod scriberem. quæ si apud te excusatio valet, argumentum ex intervallo subministra, ut loquax sim: si non valet, experire ipse an scribere possis, cum argumentum deficit. HEINSII Poëmata, & Orationes accepi. an expectas, ut laudem? tuo verbo, lepidissima & doctissima sunt: sed auctor ipse κατὰ τὸν ἑμπεικὸν Ἀεροπῆλον περιδείξιος. Si quis negabit & obstrepet; ille verò mihi ἀμφοτερόως. Monumentum VALERII hîc habes, & adjungo ejusdem notæ quæ damnare possis, si æstimem. Imò hoc ago, & ostendo nugas meas, ne me occupes. Omnibus ego ut Epitaphium scribam? Nugaris ipse quî id petis: magis ego, si obsequar. Vale. Lovanii, XII. Kal. Maii, ∞. MDC.X.

EPISTOLA LVIII.

NICOLAO DAMANTIO V. A.

Brabantie Cancellario.

QVANTVM fiducia in meâ innocentia, Vir Amplissime, tantum præsidii in virtute, prudentia, æquitate tuâ pono. Neque hoc me terret, quòd priores adversarii occuparunt. Audies reum, qui accusatores audivisti; tam benignus facilisque mihi futurus, quàm illis fuisti. De luxu scripsi, & hoc primum velut crimen notatur: deinde edidi, & hoc secundum. quasi Auctor, & simul Typographus deliquerint.

De me prius dicam, id est, de ipsâ scriptione. Quid igitur illa habet, quod unam aliquam Urbem meritò offendat? Mens mea fuit, communia aut plebeja paucorum vitia reprehendere, sobrietatem modestiamque inculcare: & in hanc metam tota illa Epistola directâ. Hem! crimen erit, pro Virtute loqui? verbum unum aut alterum malignâ interpretatione in hunc aut illum potest acui: an igitur omnes; an hos ipsos ego læsi? O bone Deus, quo seculo vivimus, quo scribimus! Itâne odium vitiorum profiteri non licebit? Quid reliquum est, nisi ut sacra quoque pulpita fileant, ut scholę claudantur, ut Sapiencia exulet? Veteres plerique scriptores tollendi, si hic Libellus: quia pariter vitia isti publica feriunt, & defectus nostros loquuntur. Quid? Seneca ipse, quem nemo non æstimat, nemo non veneratur, ita epistolas cxxiv. scripsit, ut ego hanc unam: plane ut in nostros hos ivisse mores videatur. Facessat igitur calumnia. Licuit omnî ævo Luxum compungere, morum spinas vellere: nostro denique, id est, Christiano, tangere, aut indicare nefas erit, & quidē *γερνικὸς*? Hoc ipsum scripto isto feci, & liberè dicam, sine cuiusvis injuriâ. Pauci aliqui cur bonis, imò cur piis conatibus meis molesti sunt? cur vulnera ad se trahunt, quæ ego non impressi? lapidem in altum misi; soli isti cur succurrunt & excipiunt? telum in metam direxi, metam autem vitiorum; isti cur avertunt aut detorquent in circumstantes? imò cur pro metâ ipsi esse volunt, quos ego ne per somnium quidem designavi? Si examinent, pleraque ista quę scripsi, dicant ne in urbem quidem cadere suam posse. Præcipua pars Libelli est Ebrietas (& in hanc scripsi, quia laudare à nōnullis dictus eram:) ebrietas verò nō

hīc

hîc, aut certè non ad istum viget modum. Iam Sermo-
nis & Silentii præcepta quæ inferuntur, & trientem
Epistolæ occupant, quis bonus aut sanus audebit cul-
pare? Si peccavi, hoc peccavi, quòd de Sermone &
Silentio titulum non scripserim. Reliqua quæ insunt,
plebeculæ hîc aut alibi usurpata, nemo sanè excusando
honestâ faciet: sed excusabit potiùs ut usurpet. Lau-
davi nuper, & fidenter dicam, æterno Elogio totam
Belgicam celebravi: cur nõ liceat naxum aliquem cor-
rigere aut indicare? ita est; publicè feci, & pro mune-
re meo feci, tanquam in communi. Si quid læsi tamen,
ubi non læsi, cur non priùs moneor, quàm plector?
Lenire, siquid acerbius, aut corrigere possum, siquid
apertius simpliciusque scriptum est: & integram mi-
hi gratiam omnium conservare. Sed damnarunt alii
librum, quem non legerant; alii, quem non intellexe-
rant: & uno clamant ore, in Patriam, imò Belgicam
universam impium & injurium me fuisse. Scilicet im-
pius, quia Medicum egi? injuriosus, quia saniem alibi
tetigi depurgandam? Homines sumus, populi sumus,
non omnes profectò sobrii aut boni. Si morbos non
negamus, remedia cur spernimus? si vitia quædam
agnoscimus, quid dolemus accusari? Ego hanc ope-
ram debere me Patriæ, debere me generi humano
censebam, ut à vitiis absterrerem: & sanè debeo; aut
vocis stili que usus cessabit. De Editione & Typogra-
pho nunc quoque dico, qui sine consensu Aulæ vide-
tur publicasse. hoc enim secundum crimen est; sed le-
nitate potiùs dignum, quàm severitate. Censor hîc
librorum, Eximius & omni laude dignissimus, GVIL-
ELMVS FABRICIVS, Epistolam istam viderat, legerat,
imò elogio suo muniverat. Bacchanalia erant, & pro
tempore

tempore lusus videbatur. Itaque in scripto brevis argumenti consuetudinem Academiae Typographus secutus est, & quod à censore nostro approbatum, imprimere & divulgare ausus. Vsu enim ita observatum est, obtinétque, ut quæ dici aut disputari hîc solent, Bruxellam non mittantur. Iam verò hoc scriptum cuiusmodi est? Epistola, sive Oratiuncula, quam ego etiam per partes hîc Iuventuti nostræ recitavi. Si tamen peccasse sic Typographus videatur, qui produxit, cavere & emendare paratus est, & in magnis minimisque eandem deinceps legem subire. Ego breviter simplicitérque causam totam sic explicui; & nunc rogo, ut auctoritate tuâ tuearis: admittas, aut restituas Libellum, qui Luxum proscribit: crimine Auctorem absolvas, qui crimen non commisit. Id enim hîc agitur, ut aut scribam deinceps, si absolvar, aut certè fileam, si condemner. sed, ut principio dixi, quantum fiduciæ in meâ innocentia, tantum præsidii in virtute, prudentiâ, æquitate tuâ pono. Ita Vale Amplissime Vir, & addictum me tibi cense. Loyanii, Postrid. Eid. Mart. ∞. 100. VIII.

EPISTOLA LIX.

Gandavum.

CORNELIO LVMINEO A MARCA V.R.

& Amico S. D.

ATtu insigne iterum ad me cothurni tui specimen. Vidi, probavi; & hic stimulus tibi sit, ut pergas. De *Iephthe* quæris? in deliciis habeo, & opportunè à SANDERIO exemplaria aliquot accepi, quibus amicorum desiderio satisfaccerem. Vnum etiam

jam

Jam ad Cardinalem BORROMAEVM, Archiepiscopum Mediolanensem missurus sum; qui istâ sanè lectione capietur. Vir eloquentiâ, doctrinâ, & virtute magnus est, & cui placere gloriosum putes. Serius in his Litteris nostris est, qui in omni scientiâ singularis. De oratione tuâ audivi; de eventu nullus dubito. ac jam gratulari famam tibi & eloquentiam incipio in Sacris his rostris. Ego *De Induciis Belgicis* hîc apud Senatûm Populûmq; Academicû differui: si argumentum spectas, πολιτικῶς; si elocutionem & εὐχρησιν, non omnino invenustè. Bonæ Suadæ gratiam, quæ favit. Reverendo Abbati VLERBEKANO salutis officia libens deferam. Talis verè est, qualem describis, & è Religionis puto, sic promotum. De carmine, experiar an Musa velit: quis favor & furor sit Apollinis, tu optimè nôsti. Lovanii. iv. Kal. Jun. ∞. lxx. ix.

EPISTOLA LX. *Mediolanum.*

V. R. ANTONIO OLGIATO,
Bibliothecæ AMBROSIANÆ Præfecto.

DOCTRINAE & Virtuti tuæ cùm debeant omnes, tum ego peculiariter humanitati: quam ut pro veteri affectu in me derivares, ubertim in uxoris meæ fratrem, ALEXANDRVM TVRRIANVM, effudisti. Excepit ille auribus tam irriguum benevolentiae laticem, & liberaliter mox ad me litteris transmissit. Laticem, inquam, sed in quo ignem sentio, atque ipsum ad eò Amorem. Itaque hauli animo novam velut flammam, & cujusmodi in Vestæ penetralibus virginum olim religio coluit. An expressiùs etiam dico? Amavi te hæctenus, nunc verò ardeo: nec quicquam

K esse

esse poterit, quod tuâ causâ non velim, aut faciam. Excitor etiam in signi illâ dignitate, quâ Illustrissimus Cardinalis te Bibliothecæ Ambrosianæ præfecit: sic verò de Litteris Ingeniisque meritum, Librorum & Antiquitatis peritum, ut aptiorem eligere è tanto hominum eruditissimorum theatro non potuerit. Nimirum animo & prudentiâ quoque opus erat, in tali munere; id est, tali viro opus erat, qui instar multorum esset, & rebus agendis, non sciendis tantùm aptus. Tu ille (liberè exprimam, quod verè possum) & hoc es, quod administras, *βιβλιοθήκη ἐμψυχοῦ καὶ περιπατοῦν μυσείου*. Atque utinam in isto nunc ego librorum contubernio, & virorum circulo verfer! ostendere profectò possim, quantum tribuere nomini tuo debeant, qui Doctrinam & Virtutem amant. Agam igitur, quod absenti concessum est, & bono affectu munus atque dignitatem tuam æstimabo. Sic me ama. SOSSAGVM, RIPAMONTIVM, reliquos officiosè saluto. Lovanii III. Eid. Iunii. ∞. lxx. x.

EPISTOLA LXI. *Antuerpium.*

ADRIANO MARSELARIO. S.D.

INSIGNE profectò delictum meū, qui ad amicas litteras tuas hæctenus filui. Bene tamè est, damnare culpam incipio, postquam commisi: & veniam mereor, quia rogo. Enimvero facilis in his talibus neglectio est, & fiduciâ aliquâ differre interdū scriptionem solet, quisquis amat. Ego etiam, dum quotidie facere destino quod omittere non debui, fluere dies aliquot non sensi, sed fluxisse. Iam verò quid ago? ut delictum excusem, peccare audeo. gravius est, inhumatum

num

num te censere, quàm non scribere: censeo autem, si quòd non scripsi, offensam verear. An difficilis eris, qui amicus esse voluisti? aut minùs ignoscere poteris, quàm diligere? Bene iterum est: evadam crimè, si neglexero. id enim hìc solùm esse potest, si offendisse me existimem. Filium ego tuum, ob indolem ingeniumque, jure complexus sum; nec in grege discipulorum habui. Postquam etiam nomen PALÆSTRÆ BONÆ MENTIS dedit, dignum inveni peculiari quadam curâ & affectu. Sed & ille inter gratissimas necessitudines diligere me cœpit, publico nuper elogio, tanquam Symbolo, amorem suum testatus. Suaves istæ profectò laudes, quia ab eo veniunt, quem doceo; imò quia ab eo, in quem peculiariter animum direxi. Itaque juvare & promovere non desinam. Quòd scribis, viris bonis magnisque Institutum meum probari, ex animo gaudeo. Hic conatus meus, ut Patriæ prosim, & Eloquentiam reducam: tum quoque, ut de amicis bene merear. Inter hos te habeo Optime MARSELARI, & salvere jubeo. Lovanii, XVII. Kal. Quint. ∞. Idc. x.

EPISTOLA LXII. *Mediolanum.*

IO. BAPTISTÆ VERTVAE,
Medicinæ Doctori.

INTER suavissimos amicorum, nomen tuum, Vir optime, pridem retuli: & in pectore meo scripsi beneficium, quod vitam, sive valetudinem tangit. Tuâ non semel ope mihi Musisque restitutus sum, cum apud vos agerem; & ut scias quantum contuleris bonum, gratus esse non potui. Auxit etiam obligationem FAVSTVS filiulus meus: quem sic ad patrem re-

duxit avunculus, ut tibi debeam; & qui te patrem censere velit, quia Medicum habuit. Morbi periculum in quo fuit, & tuam simul curam industriamque in depellendo intellexi, id est, geminum amoré mei: quasi iterum parentem servares, si filium restitueres: nec satis ego obstrictus essem, nisi & filii tibi causâ deberé. Quid dicam igitur, aut faciam? Permitte quæso: quod omnem vincit gratiam, beneficium æstimabo. Sed ne omnino ingratus videar, pretium sive solstrum è pectoris arcâ, & animi peculio persolvam: illud verum æternúmque, & Amicitia propriû. Omnia dixi, omnia feci: modum repperi, quo sine vitio debeam: & tu tamen hoc unum ab amico exigis, ne debere se existimet. Sic me ama igitur, quem dignum beneficio habes; & vinculo liberas, ut tuum esse fatearis. Fac etiam, quod multi tuâ operâ faciunt, id est, vale. Lovanii, x. Kal. Maii, ∞. loc. x.

EPISTOLA LXIII.

AVBERTO MIRÆO, V. C.

Canonico Antuerpiensi.

MVLTVM me amas, quem sic compellas, & cōsortem doloris tui facis. Accepi enim utramque epistolam, legi orationem, & magis sic ingemui. Heu, qualem tu Patrum, Vrbs Antistitem, Virtutes & Elegantiæ Virum amisere! commune damnum pectoribus omnium passim luctum ingerit, omniû vultus ad lacrymas cōpellit. Sed tuum affectum peculiariter emollire sanguinis vinculum potest, & doloris quædam pietas. Feres tamen quod mutare est nefas; & cùm publicas lugentium voces audias, tuis
præ-

præscribes modum. Deo ille dignus fuit, & istuc transferri, ubi de mortalitate triumphet. Nos cogitatione saltem sequimur, & felicem prædicamus, quem in caeleste contubernium, & æternitatis Capitolium virtutis præmia evocarunt. Neque improvisa ista mors dicenda: vitam vir sanctissimus pridem contempserat. Beatum esse hinc conjice: intrepidè fatum excepit: & potuit, qui omnem à maculâ vitam removerat; qui Deum & Divina in terris quærebat. Sed laudes ejus hîc jam non extendo. Si tantillum otii pietas mea inveniet, ostendam quàm sanctè memoriam ejus colam, qui, ut omnibus prodesset, Religionem promovit. Palæstra quoque hoc officium persolvit. Vale. Lovanii, Prid. Kal. Febr. ∞. lbc. xi.

EPISTOLA LXIV. *Perusiam.*

M. ANT. BONCIARIO, V. C.

Œ Italia Homero.

Nihil tu debes, Doctissime BONCIARIO: sed ego doctrinæ, ingenio, & industriæ tuæ hoc quicquid est elogii. Rem dicam: Nomen tuum velut gemmâ CONSOLATIONI meæ inserui: argumentum ipsum exemplo tuo illustravi. Amabunt scriptum viri boni doctique, in quo BONCIARIUM legent: contemnent Cæcitatem, quæ affligere te non potuit, nisi ut redderet clariorem. Non videndo hoc profectò confectus es, ut ab omnibus etiam absens videaris. Quid mirum igitur, si oculi te mei Cæcum habuere, cum de Cæcitate scriberem? animus Argum agnovit. Sed ego pariter in oculis tuis esse nihil moror, cum in animo ipso hæreã. Vides PUTEANVM eâ parte tui, quâ magna,

excelsa, Deum ipsum vides. Sic quem cogitas, extollis
amicum, & ad alta velut comitem trahis. Sed abrum-
po: quia oculos tuos non æstimo, nihil auribus dabo:
ut admittas tamen laudes, quas omnes tribuunt, ego
expressi, rogo. Libellū ipsum mox habebis; ut intelli-
gas & nos scire, nihil in te Fortunam potuisse. Quòd
verò gratiam refers, molestum esset, nisi sic referres.
Sacrosancta mihi memoria ejus, per quem profeci.
Tu vale Clarissime vir, & sine oculis Arge. Lovanii,
xii. Kal. Novemb. ∞. Ioc. ix.

EPISTOLA LXV. *Mediolanum.*

RAPHAELI MONTORFANO *Suo.*

IN epistolâ tuâ, mi MONTORFANE, imbres, nives, te-
nebras, & lucidam Brumæ faciem vidi: sed tuam ta-
men lætam vernantemque deliciis & affectu. SAC-
CVM ego solem habeo: & quid mirum, obduci istis cali
nubibus, imò aulæ? Sed nunc clamo: *εξεχ' ὃ φίλ' ἔστι.* Vide
conditionem Genii mei: languceo absque illo radio; at-
que jam ab intervallo imbuendus eram. Litteræ fa-
cient, quas dabit. De veteri illo amico nostro quid au-
dio? O Fortunæ miras periodos! & quàm lentè ad
serenum otium optima ingenia provehuntur! Bene,
qui sic animum componunt, ut morosæ *εὐτυχίας* segni-
tiem sufferant. Hic primus studiorū fructus est, fructu
posse carere. summus, velle, cùm in doctrinâ virtuteq;
præmium quisque ponit. Sed *Magnæ mentis opus!* hanc
amemus, ut tranquilla vita sit, in æstu & motu hoc
rerum humanarum. Vale. Lovanii xii. Kalend. An-
ni ∞. Ioc. viii.

EPI.

EPISTOLA LXVI. *Lutetiam.*

AVGVSTINO GALAMINIO,
Ordinis S. DOMINICI Generali,
Postea S. R. E. Cardinali.

AMOREM illum mei tuum tanti meritò facere debeo, quanti Christiani omnes & dignitatem tuam & Virtutem; utramque sanè maximam. Etenim quà Magnus, & simul quà bonus es, me amas: & ut aliquis esse videar, affectus iste facit. Verbo dicam: attollis, quem sic amas. Ego verò sic propiùs etiam, & Magnitudinem tuam intuens & Bonitatem, intelligere radios incipio, quibus accendor: magis venerari, quibus illustror. Lumen igitur te meum dico, illud, Græcâ formulâ, *φῶς ἀγαθόν*, semel accensum, ut perenne esset. Et quid mirum, si respiciam? Quò oculi non perveniunt, animus penetrat. ex hoc certè cultus obsequiique quædam stricturæ, litteræ inquam profiliunt, manu duntaxat dirigente: & eousque educiti. Linearum se meatus laxant, ut totum videantur GALAMINIVM complecti, magnitudinem tamen non capere; pariter ut Solem videmus, sed totum ejus diffusumque ad Naturæ fines jubar non comprehendimus. Audacem nunc certè Epistolam dixeris, nisi is ferret, qui & ipse velut Ordinis tui fidus, proximo luminis gradu à te stat. Belgicæ nostræ *Provincialis* est, Vir insigni doctrinâ, prudentiâ, sanctitate præditus, rebus magnis aptus, & quem Antuerpiensium nuper vota Episcopum sibi, velut Deo suggerente, destinârant. aliter tamen tum PRINCIPIBUS nostris visum; ut non negata hæc dignitas, sed dilata videatur. Pro bo-
 no

no Ordinis quantum sudet, hoc ejus iter in parte indicabit. Hunc virum igitur cum videbis, libenti quoque oculo Litteras meas admittes. Vale Reverendissime PATER, & Belgium quoque lustra. Lovanii. v. Eid. Julii, ∞. 1500. XI.

EPISTOLA LXVII. *Gandavum.*

CORNELIO LVMINEO A MARCA, V. C.

Amico Suavissimo.

SECUNDAM epistolam tuam, mi LVMINEE, ante triduum accepi: nuper *Lessus*, qui mirifice placuerunt. Ostendi amicis: idem judicant, dignos esse, qui vel in exemplum legantur. Quid ni pergas igitur, & abjectam istam olim tibiam tam felici spiritu animas? De censurâ jam desine: *ebur atramento non cande-facio*. Et qui novo torno aut cothurno carmina ista comparat, is mihi non Apollo, sed Marfyas. *Carcerem Babylonicum* libenter etiam prælibabo. Sed heus, ignosce, quòd responsum protraxerim: Bruxellæ, id est, in negotiis dies aliquot fui: sed domi quoque occurrunt quotidie, quæ impediunt. Laconica quædam jam cudo, THYRSOS inquam PHILOTESIOS, atque adeò *Amorem ipsum Laconissantem*. Mox ubi Typographus absol-verit, mittam. Vale, & feliciter annum istum alios-que age. Lovanii, Postridie Kal. Januarii, ∞. 1500. IX.

EPI-

EPISTOLA LXVIII. *Ruramondam.*

GVILIELMO CRIPIO SECVNDO.

BEEVITATEM laudas, mi CRIPI: in laudibus tamen
 meis brevis nequaquam es. Alterum iudicio fie-
 ri, alterum amore dixerim: me nihilominus u-
 troque illo capi. Differis enim, & castigato verborum
 rationumque pondere expendis, non tantum cur sic
 iudices, sed cur ames; id est, cur Laconicum libelli u-
 triusque argumentum, & me quoque laudes. Bene
 est: Viro docto candidoque placere malim, quam Os
populi meruisse. Nec impedire suffragium ille tuum po-
 terit, quo vitam aliquam scriptis meis, aut famæ præ-
 mium ingenio adsignas. Quid munus in quo verfor,
 quid ipsa à me Patria exigat, scio; ut publicas illas
 accendam eruditionis faces, quibus & munus & Pa-
 tria illustretur. Velim equidem, si vires sint, aut sic
 prodesse possim: sed mihi satis erit, si aliquod saltem
 in hac viâ vitæ vestigium reliquero, orti inertiae que
 dicâ evitatâ. Hoc igitur ago, mi CRIPI, non tam ut
 clarus sim, quam ne ignavus. Nam nihil agere, & ca-
 daver videri, priusquam animam posuero, flagitium
 puto. O sanctum illum Atheniensium morem! (Vale-
 rii verba ponam:) *apud quos inertia è latebris suis, languore*
marcens in forum, perinde ac delictum aliquod, protrahitur; fit-
que ut facinorosa, ita erubescenda rea culpa. Et apud Sardos,
 alioquin barbaros, ut Ælianus refert, *ἀργίας ἡσάν δ' ἴκται.*
 Quid de Germanis, Majoribus nostris, Tacitus? *Ignave*
vos & imbelles & torpore infames cœno ac palude, injectâ insu-
per crate, mergunt. Atque hîc *ἀργία* inter flagitia, & vel
 ipsâ pœnâ abscondi debuit. Abscondar ipse, nisi evi-
 tem:

L

tem:

tem: atque huc conatus mei tendunt. Conatus laudari suave est, sed amari, quia conor, suavius. Tu laudas, tu amas, mi CRIPTE, & me beas. Vale. Lovanii, vi. Kal. Iun. ∞. 100. IX.

EPISTOLA LXIX. *Antuerpiani.*

IOACHIMO TROGNESIO S. D.

VT negotia mea sunt, vix ago quod maximè cupio: nec expedire stilum queo, ut quanti amicitiam tuam facio ostendam; & quanti arma consiliâque, quibus feliciter gessimus bellum, & amoliti sumus. Debeo FONTANO Historiam, & ab amicis urgeor: an seponere liceat? ne differre quidem. Sed facere utrumque videar, si Versionem hanc præmittam. Tu Amicus esto, & sine, ut quibus debeo, Amicus sim: tibi ero, si debuero. Vale. Lovanii, Postrid. Kal. Martii, ∞. 100. X.

EPISTOLA LXX. *Mediolanensi.*

IO. BAPTISTÆ SACCO, V. C.

Senatui à-Secretis.

AN scribo? at responsum ad nuperas meas expectare poteram; quas etsi breves, prægnantes tamen mihi purissimo affectu. imò ad meas, quæ Bononiam iverunt. Amo urbem, amo munus: videant tamen qui me amant, an futura opera mea urbi munerique utilis. Hoc nunc urgeo, ut tu complecti me pergas, si longinquû; nec tamè avulsam, si perges. Præsens ero, si amabor: sed esse tamen cupio, ut amore tuo fruam.

fruar. Deus dabit; & excultum illud pectus stringam iterum, in quo omnes elegantiae, lepores, sales, habitant. Vin' nunc etiam delicias aliquas mei stili? Libellum hunc cape; imò, ne à titulo recedam, Epistolâ, quâ LVXVM CONVIVIORVM copiosius persecutus sum. Non sine risu, scio, pleraque leges: & ego pro lusu scriptiunculam istam habui; imò versiculos alibi miscui, ut omnibus modis stultissimam hanc scenam adumbrarem. Sed quàm nihil tale in moribus vestris! sic verò sub Aquilone mortales vivunt, & amant

--- *crassos transire dies lucemq; palustrem.*

Quia vitium excusare nuper ausus, cum Iuventutem Laudarem, offendi. Sed de hoc scripto quid tu sentias scire percipio: quid item alii, quos melior illa Musa capit. Novi an quid promam? Rumor est ^{ἐπινηγορεύοντι} nostrum in Bataviâ sclopo petitum, & in brachio laxum, à milite quodam nostro, & nuper proscripto. Is Marchionem adiit, exilii pœnam deprecaturus, admitti petiit. venit, auditus est: sed cum pro voto responsum non esset, strinxit onustū pulvere & glande tubulum, & laxatâ rotulâ, explosit. SPINULA sceleris audaciam suspicione prævertens, iniecit homini manus: ut elideret ictum, lacerto excepit. Bone Deus, quàm difficilis ad Pacem gradus est! Homini nefario satis non erat belli successum seditione impedivisse, nisi & negotium pacis audacissimo scelere conturbaret. Quid sit, & an credere rumori debeamus, pauci dies aperient. Tu vale, & vive, & integrâ senectâ fruire. Statim scribo, & jam indutus togâ, ut solenniùs aliquid publicè dicam. Quia tua mihi in animo imago est, etiam facundiam conabor exprimere. Conjugi & fratri salutem indica, iterumque vale.

EPISTOLA LXXI. *Madritum.*

MICHAELI LANZIO. V. A.

Consilii Italici Regenti.

SI pro affectu scribam, longa epistola sit: nec facile abrumpam, si animum calamus sequatur. Nunc maximum amorem brevibus complectar verbis, ut quem compellem, simul cogitem. Quid igitur scribo? unum illud; in cultu tui solito me perseverare. Ac sanè quia obstrictus vivo, obstringi etiam cupio; imò ut ostendam cui beneficium debeam, à te peto. Benignus eris, quia fuisti, & vota mea felices duces ad exitus, quæ tam insigniter promovisti. Titulum dico Historiographi: quem sic accepi nuper, ut iterum petam. Frui negatum est, postquam in Belgium veni, postquam Lipsio successi: imò non successi, quia in totum munus ejus non veni. Hoc peto igitur, ut Historiographus constituar Regius; aut ut esse pergam, qui Mediolani fui; & perenne Diploma sit, illud auxilio quoque tuo ab ipso Rege nuper acceptum. Res meæ sic loqui cogunt, animumque addunt, fortassis audaciorum. Sed ea humanitas tua & benignitas est, ut facile peccare non possim; ea conditio mea, ut felix esse non possim, nisi peccem. Vale. Lovanii VII. Eid. Novemb. ∞. loc. IX.

EPISTOLA LXXII. *Gandavum.*NICOLAO BVRGVNDIO, *Auditori suo,**& Palestre Bona Mentis.*

AMOLIRE suspicionem omnem, mi BVRGVNDI: te amo, tua æstimo. Planè supra mores Iuventutis te melior extulit Genius; & quàm malignus livor; insequi-

insequitur, amas BONAM MENTEM. Carminibus tuis si me rapi dicam, aliquid etiam infra affectum audias. Sustinere tu Musarum gloriam cum paucis poteris, otium modò in foro invenias & tranquillitatem. Invenies : ubique Poëta suus est, & Heliconem habet: divinum concitare furorem ubique potest, & vulgi judicia contemnere. Quasi verò Astræ placere non queat, qui Apollini se commisit. Tu perge, & generoso famæ desiderio alacer numerum nūquam morientium auge. Hæc ad immortalitatem via est. Quia spernere ingentes divitias potes, & vincere ingenio quantum avaritia stipat, omnem æternitatis remoram pepulisti. Iterum dico, perge, & quas benignissima tibi natura dedit dotes, æstima: me, qui ad optima semper adhortatus sum & duxi, ama. Te Auditorem, te Discipulū voco, & glorior. Convellere quoque obstrepentium malignitatem Palæstra poterit, è quâ tu prodis. Hanc verò etsi multi esse nollent; tamen defendo & exorno. AVSPICIA imprimuntur, & partem hîc aliquam vides. Nunc inscribendâ Historiâ aliquid ex intervallo laboris pono, MEDICÆYM mox grandiolem producturus. Stimulos si statuisti addere, Carmen para, quod præfigam. AD CORNELIVM LYMINEVM MARCANVM nostrum litteras Cardinalis BORROMÆI misi: indica, & doctissimum plenumque Apolline pectus meo nomine exosculare. Clarissimo VRIENTIO salutem adscribo. Vale. Lovanii, quò è Sugambris meis ante dies aliquot reversus sum. VI. Eid. Septembris

∞. Ioc. xi.

L3 EPI-

EPISTOLA LXXIII.

CORNELIO BREDÆ, *maximè suo*, S.

IGNIS fulcrum, mihi quidem ægnima erat: nec tanti, ut vel excusationem mereretur. Sile igitur, & hoc simul cogita, frigidum metallum ferrum esse, ac pari duritie munitum. In tuo verò pectore volo ignis & humanitas habitent, id est, amor mei, & meliorum Litterarum. Quòd si ferrum etiam esse velis, magnos ero, & valido te affectu traham. Abi, abi, senties vim meam; ac mecum iterum esse, votum tuum erit. Quæ vidi, vide; sed compendio. Vno isto biennio Vlyssis tibi errores, id est mei, conficiendi: in unum hunc finem, ut *πολύτροπον* evadas. In ratione verò itineris consilium PLOUVIERI mei sequèris. Nummum quem misisti, dubito an probæ & antiquæ notæ sit: sed vel *ὑποβολιμαῖος* placet. Adversa inscriptio, quæ caput Imperatoris ambit, hæc est: A. VITELLIVS GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P. In adversâ parte Honoris & Virtutis typus est, & ascripta verba: HONOS ET VIRTVS. Hos tibi comites toto itinere, imò totâ vitâ habe, quibus FELICITAS se jungat. Proficiscere igitur, Italianam lustra: sed affectum mei amicâ tecum memoriâ circumfer. Mores & Viros observa, & honestam in agendo dicendóque libertatem assume. In studiis & Sapientiâ perge, animum tibi vindica, pectus clausum habe, linguam circumspectam, frontem hilarem. In omni opere, sermone, cogitatione Rationem audi & sequere: quædam vide, & transi, audi, & tolera; tibi ipse severus sis. Breviter: qualis apud me fuisti, esse perge: vana & prava sperne, pravos fuge. Sed vel jam redeundi de-

di de-

di desiderium concipe. Sic iterum te complector, & quia abis, crucior. Sed abi; patior: redivisum dolorem meum tollet. Matrem tuam, tanquam meam, saluto. Vale. Lovanii, vii. Kal. Septemb. 1608. Id. C. viii.

EPISTOLA LXXIV. *Colom. Agripp.*

GERARDO ARNEMIENSI,
Societatis IESV, Præceptori suo.

PIVS erga te affectus meus incrementa quotidie sumit, animúmque nescio quo thyrso stimulat: ut videas, non vanam aut inutilem quondam in me erudiendo operam tuam fuisse. Quo magis studiorum utilissimâ amœnitate annos crescentes innovo, ampliùs & certiore velut oculo, quantum tibi beneficium debeam, animadverto; atque hæc ipsa cogitatio amorem meum nutrit, & suavi rore imbuit, nunquam extinguendum. Cogitatio inquam, etsi tacita, rarisque litterarum signis expressa. Sed quantum amo, e- quidem ostendere videor, quia simplicissimâ fiduciâ scriptionis hæc officia ex intervallo suspendo. Ut diei noctisque; ita silentii & epistolæ vices sūt: somno & vigiliâ vita humana dividitur. Spiritum sanè ducit, quisquis dormit: amare potest, etiam qui filet; quemadmodum & non amare, qui scribendo fucum promit. Candor in nobis est, & ingenui te præceptore mores placent. Quid igitur? Quia verè amo, extra culpam silentium habeo; extra ambitionem fallaciámque totum illud epistolarum commercium. Atque hoc scire te scio. De rebus meis studiisque hæc ætate fortasse coràm dicam. Nam Venonam proficisci constitui; si
itinerà

itinera permittent, Coloniã excurram. Vale, & tuã salutem nuncia. Lovanii, vi. Kal. Iunias, ∞. 100. XI.

EPISTOLA LXXV. *Bruxellam.*

REMACLO ROBERTIO V. *Optimo,
Annonæ Militaris Providori.*

VT inde ordiar, omittam titulos, & morem potiùs Modestix tuæ geram, quàm Fortunæ; cum spernere faciliè possis, quicquid infra Virtutem habes. Ergo ad populum phaleras; qui ampliùs quàm bonus vocari ambit, & verborum sæpe innocentiam in contumeliam rapit. Ego quidem extra periculum positum me video, quoties ad te scribo; quia nec probas ea quæ populus solet, & eos maximè amas titulos, quos reddere sine ambitione possis. Video igitur quid agas: accedis humilitati mex, & ut firmiter amare videaris, parem te ostendis. Sed neque ficta. men injuriam ego amico inferam: reddam titulum, quem si intelligat mortales, summo loco ponant: titulum, quo donatus olim à Senatu Romano Nasica fuit: OPTIMVS vocabere, & sic maximū esse affectum meum testabor, qui ad talem dirigitur. Vale. Lovanii. iv. Eid. Septemb. ∞. 100. X.

EPISTOLA LXXVI. *Mediolanum.*

LVDOVICO SEPTALIO, V. C.

DESINE mi SEPTALI: Amorem tui servo, & suavitatem, quã sermonem scriptionemque soleo imbuere. Sed nec vultum ad severitatis leges com-

composui; etsi quinque jam liberorum pater. Tam strenuus ego: & an ab exemplo tuo recedo? Nimirum cum è Muséo recedo, invenio etiam in thoro, quod lucubrem. Pari felicitate, ingenii mihi & sanguinis monumenta conduantur. De amarulentia igitur apage: Bataviam nuper lustravi, in mari fui; quicquid in ventriculo hæsit bilis, Neptunus hausit. Spumeum etiam illud Oceani litus calcavi, salsam bibi: quid mirum, si jam omnino falsus? Quòd si hoc etiam ad facetias spectat; currus veliferos vidi, quos per supercilium maris ventus impellit, admirandâ celeritate. Nam quod alibi equorum labore iter quatuordecim horis conficias, id viduo hîc vehiculo (an navi dicam?) duabus. Quis Pegasus contendat? Nec ipse videtur ventus vela assequi. Tam concitato motu volvuntur sorores illæ rotæ, ut accendi nonnunquam soleant. Quid mirum, potentes maris esse Batavos, cum & terram navigent? In DISSERTATIONE meâ DE INDUCIIS quantum possint, explicui. Privata cur non potius loquimur? *Κυρίας δόξας* colligere cœpi, opus majoris operæ, & molis. In hanc rem imaginem Epicuri quæro: an in Italiâ alibi reperiendam? frequentem apud Sectatores olim fuisse, Plinius testatur, lib. xxxv. Cap. 11. *Vultus Epicuri per cubicula gestant, ac circumferunt secum.* Apud Ciceronem quoque, lib. v. de Finibus, hoc ipsum testatur Atticus: *Nec tamen Epicuri licet oblivisci, si cupiam; cujus imaginem non modò in tabulis nostri familiares, sed etiam in poculis, & in annulis habent.* Iuva si potes, aut per amicos alibi erue. Quæcumque hactenus scripsi, junctim, & uno volumine producere statui correctâ, mutata, & aucta. Ne severus tibi videar, AMŒNITATES erunt. Tu quid agis, scribis, doces? Modicè

M

omnia

omnia ista; ut valeas, & me ames. Lovanii, Postrid.
Eid. Februarii. ∞. 100. X.

EPISTOLA LXXVII. *Mediolanum.*

FREDERICO CARDINALI BORROMÆO,
Archiepiscopo Mediolanensi.

AD litteras & munuscula tua pio affectu ex filiis
humanitatem & benignitatem veneratus sum;
quæ utraque è lacteâ benevolentia copiâ edu-
cta, totum me irroravit. O suave silentium igitur, quia
cum sænore eloquii & liberalitatis! Eloquium litte-
ræ, liberalitatem imagines tam magnarum mentium
liquidè præmunt & testantur. Quid repono, ut æsti-
mare protuberantis hæc affectus signa videar, ac pla-
nè æstimem? cultum, reverentiam, pietatem: quæ Tri-
as à bonis doctisque omnibus in clyto tuo & ituro in
secula nomini meritissimè sacratur. Invidendum Re-
gibus facinus divino consilio aggressus, obstringere
tibi Litteras omnes voluisti: quæ Tuæ tamen erant,
possidebas: nunc magis etiam Tuæ, quia publico
exemplo ad omnes omnino mortales derivas. Tale
quidem æternum illud Bibliothecæ tuæ miraculum
est, quod cum admiratione Belgæ in primis nostri in-
tuentur; & publicâ utilitate excitati, imitari saltem
gestiunt. Id unum relictum nobis, Conari; sive vires,
sive sortem languentis etiam à longo bello, velut mor-
bo, Patriæ spectes. In publico rerum omnium incen-
dio primum libros infortunium involvit: & quia in
Religionem æquè ac Regem pugnatum ab hostibus,
Religionis autem thesauri Bibliothecæ videbantur;
magnum hîc ubique damnum res litteraria cepit. Ita-
que

que corradimus & componimus, quod belli furor dissipavit, reliquisque librorum spem melioris ævi fovemus. At tuus ille omnis Antiquitatis & Doctrinæ thesaurus est. Pinellianas illas verè gemmas accessisse, & Pinelli, & publicæ rei litterariæ causâ gaudemus. Ego hîc in munere meo progredior, docendo scribendoque; atque id in primis curæ est, ut tibi, Musarum vero numini, placeam; beatus mehercle, si placeam. Vale magne Antistes, & Ordinis tui Phoenix. Lovanii, IV. Kal. Jun. ∞. 100. IX.

EPISTOLA LXXVIII. *Bruxellam.*

HENRICO VAN-ETTEN V. A.

Annonæ Militaris summo Præfecto.

IN turbine & tempestate ad sacram anchoram confugio: ad te, inquam, Vir Amplissime, qui pro virtute, doctrinâ, & humanitate tuâ, jam respicere Litterarum innocentiam voluisti, ut defenderes. De facie ignotus sum, nec tuam hætenus usurpavi: sed tanquam essem, tanquam usurpassem; animum cultumque jam pridem devovi, & hoc egi, ut in clientem adoptarer. Quid si etiam adoptatus sim? eo nimirum jure, quo munus I. LIPSII nuper cepi. Tuus ille fuit; & ut ostenderes fuisse, in me humanitatis affectum derivasti, opem adjecturus. Ego quoque ut nomen Musis ac Virtuti dedi, tibi dedi, magno Musarum Patrono ac Virtutis. Sic igitur auctoritatis tuæ auxilium imploro, non quasi tuus esse velim, sed quasi fuerim. Vale. Lovanii, III. Eid. Martii, ∞. 100. VIII.

EPISTOLA LXXIX. *Mediolanum.*

PHILIPPO WANNEMAKERO suo,
Ordinis S. Dominici.

VIDENUNC demum TRIUMPHVM tuum, mi WAN-
NEMAKERE, ingenii & eloquétia splendore in-
clytum: in quo & amori tuo locum faceres, ca-
lo Puteanum inferis. Novi ego mediocritatem meam;
quàm multa & varia ignorem: facula inter stellas fe-
ror, & tu me Solem facis? Quid superest, nisi ut odisse
me jam incipiant, qui minùs ferre laudes potuère: &
simul tantum scriptioni tuæ decedat, quantum affe-
ctui indulxisti. Mehercle pænè in discrimen modestia
mea venit: nec proferre iudicium de ipso libro pos-
sum, nisi admittere & usurpare videar, quicquid in
me laudas. Profero tamen, & ibi maximè ingeniosum
te dico, ubi affectum exprimis. Stili felicitate com-
plexus es, quicquid consequi industriâ nequivi: & sic
major tu scribendo, quàm ego agendo fui. Nisi Ty-
pographus alibi naevos intulisset, imò vulnera quæ-
dam, plena librum felicitas respiceret. Ipsa dictio bo-
na est, inventio lepida: flosculos spargis, delicias mi-
sces, & ubique latum eloquentiæ vultum explicas.
Securus esto: hic te liber Musis Gratiisque carum o-
stendit. Iam quia Musarum Herculem describis BOR-
ROMÆVM, quia Bibliothecam ingeniorum æternitati
erectam, ne displicere quidem æmulis (siqui existunt)
potes. Vale, & bonam provocare famam perge, me
amare. Lovanii, XVI, Kal. Octob. ∞. 1606. XI.

EPISTOLA LXXX.

W E S E N B E C I O S. D.

QUAS à me litteras Illustrissimus & Excellentissimus ARSCHOTANVS exspectabat, mihi die Saturni; & (liberè fateor) humanitate tuâ abusus sum. Nã ut onus imponerẽ, præfari veniam debui: & commendare epistolam, ut benevolentia operam impetrarem. Et impetravi tamen, uti spero, quam non promerui: curaveris fasciculum, quem tam auductar mihi, quia magni, tuique Principis nomen loquebatur. Sed ut aliquã excusatione libertatis culpã emolliam; in summã temporis angustia scripsi, cum sub ipsum discessum tabellarii nova quædã ad me delata essent, quæ statim scire Ducis intererat. Ita crede, Vir Nobilis, & grauiori culpã me absolve, qui postquam omisi, supplere officium malui, quàm non præstare. Ergo si quid responsi ad te redierit, candoris quadam fiducia exspectabo. Amare pergam, quem fortassis offendere potui: colere pergam, qui non potuit offendi. Infra humanitatem tuam delictum meum fuit. An plura dicam? nec amare, nec colere videar. Vale, & omne à me obsequii genus exspecta. Lovanii, Postrid. Eid. Septemb. ∞. Ioc. x.

EPISTOLA LXXXI.

I O. B A P T I S T A E S A C C O V. C.

Senatui Mediolanensi à-Secretis.

ET jam Cardinalis BORROMAEI litteras promittis? tanquam ad esurientem veniet ille cibus, quo oculos animùmque pascam, & ad omne officii

M 3

genus

genus masculabo. At involucrum tuum paucissimis lineis, velut sulcis, exaratum, nimis brevem lectionem fecit. Inerant SEPTALII & ADERBAE litteræ uberiores; etsi nec desiderio explendo. Sic sum, & maximè exigo scribendi diligentiam, cùm ipse intermitto. Factum hoc per aliquot dies, quos & amici, & ludi, ne Bacchanalia addam, cripuere. Nam Bruxellæ fui, ad communes mores me cōposui, & ineptivi. Sed quid? Desipere loco, Sapientia est. SYNTAGMA DE LACONISMO, item THYRSI PHILOTESI editi; in isto *Encomium & Patrocinium*, aliâque nonnulla invenies. Quæ in FARNESIVM acriora, iterum mollivi: offendi poterit, si laudari grave. Sic enim Brevitatem propugno, ut adversarium (utar hoc nomine) extollam, imò venerer. Librum ipsum Duci ARSCHOTANO inscripsi. is extemplo donum remisit, non quasi munerari affectum meum voluerit, sed quasi liberalitatem suam testari. Impensè admodum LACONISMVM amat, qui dignum censet tali affectu: nisi tamen me divitiis delectari, qui tam liberaliter donat; aut non satis æstimare librum videatur, nisi in Auctorem munificus sit. Itaque Libri & Laconismi causâ gaudeo, & in doctissimo Principe parem animum laudo. Tu seculo, imò litteris gratulare; me, ut facis, ama. Lovanii, iv. Eid. Mart. ∞. Ioc. ix.

EPISTOLA LXXXII.

CORNELIO BREDAE, *æternum suo.*

AT ego te etiam sine argumento volo scriptitare. Rem verba invenient, scalpturienti modò calamo papyrus si subjeceris. Nigellæ Cadmi filia nescio quàm facili seminio nascantur; illæ præfer-
tim

tim Amoris interpretes, & Candoris. sic animus emicat, animique nives, furvis, ut sic dicam, sapia notis expressa, an adumbrata? Studiorum deinde diaria quaedam potes condere, ut quid quotidie agas, videas, audias, discas, unam sciam. Correctiuncula in Petronio felici conjecturam constat: curasti vulnus, nec cicatricem reliquisti. Mutilum haecenus libri corpus est: sed in membris exemplum purissimae Latinitatis. Perge imitari. ac jam amoenior in epistolis tuis Genius ludit, imò quid sperare debeamus, non indicat tantum, sed promittit. De TUBATIO nimis tubreviter, nec quomodo equi beneficio aqualiculus correctus, satis capio. Me certe sic vehi juvabit, animi corporisque causa. Sed sic sublimem tamen Schola non videbit, ne molli exemplo novas delicias doceam. Nemo hinc quidem est Minervae aut Astrae mystis Centauros imitatur: ego si occipiam, fortassis offendam. Moenia igitur terenda mihi ferreo gradu, & quae unam tecum adire loca solitus sum. At tu jam veheris ligneo quotidie equo, & miracula tantae Urbis lustras. Vtere occasione, vide, disc. Mater, ut volebas, pecuniam, ante dies pauculos, transcripsit, Mediolani à VERGANIIS numerandam: si non accepisti, MONTORFANVM mone, uti curet. ego ad eundem jam scripsi. A CAESARE tuo epistolam accepi, verbis blandam: non tali vultu meam acceptam fuisse, hoc quoque scio. Sic mores sunt, si scribimus, *levior plumà est gratia*, ut cum Comico dicam; si non scribimus, *plumbeas iras gerunt*. Nos hinc in tumultu fuimus. Iuventus, exacto est Scholis publicis Rectore, secessionem fecerat. Missi ex Aula, qui componerent. Scholae nunc redditae sunt: turbae tamen gliscunt, & in Praetorem fratremque ejus diriguntur. Plura à BONERO intelliges.

Tu

Tu vale. Litteræ tuæ ad matrem, curatæ. Lovanii IV.
Kal. Iun. ∞. Ioc. IX. Stilum, ut facis, exerce.

EPISTOLA LXXIII.

FREDERICO CARDINALI BORROMÆO,
Archiepiscopo Mediolanensi.

VERBA, quibus gratum me ostendam, non invenio. Vt enim maximum hoc istud beneficium est, quod sponte tuâ decernis: ita incredibili me gaudio affectit. A Sole tanquam radio quodam perstrictus hæreo; nec splendorem hunc satis capio, quo cingor. Mirantur alii, & felicem me prædicant tali Phœbo. Ergo magnitudinem honoris cum apud me ipsum examino, ab aliis intelligo; & Fortunæ meæ hanc summam puto, Genio tuo placuisse. Quàm suave autem debere illi, cui Litteræ omnes: addam, cui Virtutes omnes debent! Vtrasque Heroico nec morituro unquam exemplo erexisti: me simul, quasi aliquo haberi loco debeam, qui amare easdem ausus. Verè dicam: correxisti seculum, & quas tu promotes artes, æstimare cuncti incipiunt; imò quos tu viros, cuncti suspicere. Sed quid fit? Ad te omnis iste honor redit, quem nec mereri artes, nec viri possunt, nisi referant. Ego facio, faciámque, ô magnum Decus meum; & nunc rogo, ut quantum ab humanitate tuâ beneficium acceperim, audire sustineas. Ipsum honoris insigne, ubi redditum erit, exosculabor, & in obsequii vinculum adhærebit pectori meo, quamdiu hoc ipsum animus inquilinus colet. Vale Illustrissime Cardinalis, méque Ambrosiano nexu tuum ama. Lovanii, XI. Kal. Feb. ∞. Ioc. X.

EPI-

EPISTOLA LXXXIV. *Bruxellam.*

MAXIMILIANO PLOVVIERIO V. N.

& Amico.

LITTERARVM aliquam intermissionem accusare poteris: sed aliud ex alio me impedivit. Accessit & parētis mei obitus, qui pio dolore affectum filii occupavit. Ergo fuit ille, & me docuit, quid homines simus, aut speremus. Hæc vestigia proximus ego premo, & huc eo, ut pariter mox fuisse dicar, ut traham, quos ad vitam mortemque genui. Pusilla via est, & continuus morientium ordo, nō ordo, communem necessitatem indicat. Quid alta, quid vana molimur, mox casuri? Quodcunque vides, fato cedit: quodcunque relinques, aliquando desinet. Ne in posteris quidem æternus sum. Qui sunt, qui erunt homines, tandem non erunt: si quod relinquam nomen, longa annorum series obruet, & velut auram dissipabit. Sed meus exemplum mihi dedit, quod & meis relinquam: honestè vixit, sanctè obiit; & hoc utrumque me consolatur. Plura jam non scribo, ut sermonis argumentum uberius sit. Veniam enim cras, aut die Lunæ: sed fac ut otiosum te inveniam. Multa loquar, sed & audiam. Vale. Lovanii, Nonis Febr. ∞. lcc. xi.

EPISTOLA LXXXV. *Romam.*

RUGERIO TRITONIO,

Abbati Pinaroliensi.

CVM voluptate epistolam tuam legi, Reverendissime Vir, & veterem illum affectum regustavi, quem meâ causâ in amicos quoque meos trās-

N

fundis.

fundis. Addis de Bononiensi negotio, & occasionem te optare rursus agendi. Ego eam dabo? Senatus ipse amico sanè desiderio prævertit, locumque TITII tui humanissimè defert. Aestimo hunc honorem; & amo Italiam, in quâ te olim complexus sum. Cum honore aliquo meo redire possum: sed videndum, ne cum damno; & ut in illâ luce Fortunæ subsidiis dignitatē muneris tuear. Conditio Professoris ipsas quoque artes involvit. Florere aut vigere non possunt, nisi & ille. Floret autem, cùm honestè alitur; & per stipendiū hoc unum agere possit, quod agit. Bona Minerva in his quidem sacris Mercurium non admittit. Lucro & Litteris simul operam dare, difficile est: ut flare & forbere. Expedienda mens est, ut libera & vegeta sit, & supra angustias rei familiaris. Ego verò Fortunæ meæ calculos posui, rationes inspexi, rerū pretia putavi: quantum aliquando destinasti, nisi detur, frustra adventū meū speras. Scripsi hac de re pariter ad Clarissimum ASCANIVM PERSIVM, item ad FRANCISCVM BARTHOLINVM, amicos meos, qui agere cœperunt, antequam animum adjecissem. Quantum tu possis, scio: quantum me amas, alii æstimabunt. Si veniam, Italiam, te auspice, mihi sedem, Posteris Patriam constituam. Vale. Lovanii, III. Non. Novem. ∞. IOC. VII.

EPISTOLA LXXXVI. *Duacum.*

BALTHASARO ROBIANO F.

LITTERAS, & quas misisti Theses, accepi: atque in hisce quantū ingenio studioque possis, animadverti: in illis, quantum promittis. Magna omnia, sed te digna. Ergo ut ad summa pervenias, qui

qui optima confectaris, Agamemnonis illud acclamo:

Βάλλ' οὕτως, ἄχεν τι φῶς δανοῖσι γένηται.

Πατρί τε σῶ.

Aliquot adhuc menses in pulvere isto Philosophiæ consumēdi sunt, & faces ingeniosæ doctrinæ accendēdæ, quibus in PALÆSTRA BONÆ MENTIS deinde luceas. Magis etiam Eloquentiæ ac Sapientiæ amabis studia, si tetrica hæc perruperis. Fructum & Voluptatem labor iste gignit: Musis que gratior est, quisquis Sapiētiā coluit. Exercitationes meæ quam originem habeant, nōsti: ab Amplissimo tuo Patre, veræ Virtutis & Humanitatis exemplo. Itaque tuam PALÆSTRAM puta, etiam si nomen non dederis: dare autem non poteris, nisi ut emineas. Tuum erit,

Ἄ' ἴεν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.

Sic Vale, & ut præstantissima velis, Parentem cogita. Lovanii. Prædie Kal. Maii, ∞. 15C. XI.

EPISTOLA LXXXVII. *Mediolanum.*

BENEDICTO SOSSAGO, *ex Alumnis
Bibliothecæ Ambrosianæ.*

SAVISSIMUM hausi Lyræ tuæ melos; nec scio an brevi illâ paginâ lætius quid legerim. Tali carmine dignum profectò argumentum ipsum fuit: & ut intelligerem, quanto me beneficio verus ille Musarum Hercules sibi obstringeret, blando verborum nexu canere maluisti, quàm loqui. Et sic ipse jussit? O meum gaudiū! & quod nec beneficio sic tamē par est.

Dignatur soboles inter amabiles

Vatum ponere me choros.

Confert ingenio meo honorem, studiis præmium, nomini famam: & nequid felicitati meæ deesset, perpetuum me tibi; tuisque illis egregiâ doctrinâ viris collegam facit. Mi SOSSAGE, juncti sumus, nec umquam divellendi. Reliquum est, ut amor noster nunc quoque crescat, & æternus sit. Fac, faciam; & Doctissimo OLGATO Præfecto, reliquisque Collegis affectum meum, omnèque studiorum obsequium nuncia, solenni voto addictum. Vale, & Salve, Apollineum caput. Lovanii, xi. Kal. Febr. ∞ . 100. x.

EPISTOLA LXXXVIII. *Bonomiam.*

FRANCISCO BARTHOLINO *suo* S. D.

DENVO me imbuis amoris tui melle, ô mi non Amice dicam, sed Frater; & quæ in rem meam esse affectus dicitur, nō scribis tantum, sed facis. Quid dicam? devinctus sum, & nunc venire cupio, ut æstimare beneficium videar quod moliris. Provide tamen, ne aut spes, aut consilia præcipitem. Quo loco sim, vides: ni vocer, frustra animum conditioni huic adjicio; ni avellar, vix honestè me expedio. Arctiora Patriæ vincula ipsa pietas facit, & jus etiam ali-quod habet illa Parens detinendi, à quâ jam alor. Virgo nuptura, etsi ad novum anhelat limen, tamen ducitur. Vir feminam quærit, non virum femina. De me sic statue: vocandus sum, ducendus sum in novam Urbem tanquam familiam, in novam Academiam tanquam domum. atque id cum sumptu, ut longa ista itinera sunt, nobis præsertim, qui sarcinas trahimus, uxorem liberósque. Soli libelli evectionem
poscunt,

poscunt, quos emere toties videor, quoties transfero; & quos emo tamen sic libentiùs, quàm muto. Sed de stipendio cogita ipse, & dispunge sumptus; nequis avaritiæ mihi notam inpingat, si pro dignitate litterarum muneri laboribusque pretium statuam. Equidem pecuniæ studium, velut Bonæ Mentis remoram, semper detestatus sum: *quam*, ut Sallustius ait, *nemo Sapiens concupivit*. Sed tamen videndum est, ut commodè, & in tranquillo animus ingeniùmque sint. De domo quoque, si ita videtur, agi velim, & ut habitatio de publico detur: tum ne difficiles solutiones sint, malum hodie nimis solenne. Ceterùm Bononiensium amicâ voluntate ego utar, indicent: sedem rerum & fortunarum transferam, invitent: affectu & studio adhærebo, recipiant. Libellos meos ultimos faxo Mediolano habeas, Clarissimo Viro IO. BAPTISTA SACCO mittente; quem mecum velim ames. Competitores an aliqui sint, obsecro fac sciam: tum etiam quare & quomodo post tot annos Bononiam TRIVS reliquerit. Tua & edita & edenda videre velim. bona, erudita, & rara esse judico ex epistolis, quas mittis. atque hic vigor in paucis scribentium apparet. Vale mi BARTHOLINE, & scribe. Lovanii, IIII. Nonas Novemb. ∞. 1500. VII.

EPISTOLA LXXXIX. *Bruxellam.*

MAXIMILIANO PLOVVIERIO,

Viro N. & Amico.

MIRERIS in tam quieto munere meo tantas occupationes esse, aut potiùs tam multas. Vide obsecro; scribere vix poteram, & tamen, ut litteras mitterem, volui alienâ manu uti. cum lucro quidem:

dem : nam dum alienas mitto, meas adjicio. sic compellare te non possum, nisi ut unà ipse loquar. Et fortassis fidem non habeas, nisi petitionem videas meo ipsius calamo consignatam. Quæ igitur illa? Ut venias, ut videas, quæ à tribus jam lustris non visa. Novos Mystas hîc Altræa creat: tantillo itinere digna hæc pompa. Sed nōne & adventum quasi litteris pollicitus? Ergo è pacto ago, & impero, Veni. Suavius erimus, quàm nuper fuimus. Iterum dico, Veni: & si Mystas negligis, nos vide; si pompam odisti, Musas nostras vide. quod ames, nos dabimus; quod admireris, Musæ. Hæc scripsi, ne scriberem. Officium autem meum BONERVS implevit. Vale, & si jucundos nos esse vis, veni. Etiam dico? sed ne more tuo abeas. Non dierum, sed horarum nobis homo es: Annorum, imò seculorum esse cupiam. Salve.

EPISTOLA XC. *Montes Hannoniæ.*

BALTHASARO COLLEMIO MAGNORAMO.

BENEFICIUM disputas, Mi Collemi: sed ab auctore (dicis caussa, non dico) aberras. Ten' mihi debere? illi, illi, qui tam benignus exstitit, & in optata melioris fortunæ limina introduxit. Ego digitum intendi tantum, viamque monstravi: nisi obstaculum remotum dicas, Litteris breviter, sed cum fide ad Antistitem ipsum scriptis. Officii mei fuit, & sic Ingenium tuum, Eruditioque merebantur; sic Litteræ, quas me quoque Mystagogo coluisti. Malo igitur doctrinæ tuæ auctor videri, aut promotor, quàm conditionis; cum minoris operæ momentique videatur, feliciter quempiam reddere, quàm felicitate dignum. Tu nunc, à quo Viro susceptus sis, & quam curam

curam ipse susceperis cogita: illum cole, venerare, demerere; hanc pari probitate & industriâ sustine. Vnum istud, aut potius, geminum te mihi debere cogita; ut colas, ut sustineas. Ego amare imò juvare (vires modò adsint) pergā, & in signum benevolentiā munusculum hoc mitto; ipsum, inquam, DE LACONISMO Syntagma, ut legas, & unā Ducis Archotani liberalitatem prædices. Quanti *Laconismum* ipse fecerit, munere plusquam Asiatico testatus est. Carmen, quod in COMVM MEVM meditaris, tuo arbitrio perfice, & inscribe; imò ad Orationem aliquam te para, quam in Palæstram, velut horreum inferas. Vale, & uti destinasti, veni. avidus sermonis tui sum. Lovanii, ut tuas accepi. XVIII. Kalend. Maii, 1600. Ioc. IX.

EPISTOLA XCI. *Bruxellam.*

IOANNI VASÆO, V.R.

MVLTVM profectò Amori tuo debeo, qui illum Perillustri Patroni tui excitas, & in beneficia quoque educis. Et quæ hæc liberalitas, debentem obstringere! Admisi donum; sed animo inprimis donantis captus sum: tum & ferentis. Mi VASÆE, tantûsne tibi videor, ut tam acriter ames? Quæ vis, quis Genius impellit? In te quidem caras elegantias, animi cultum, & candorem invenio. amare te ipsum posses, nisi æquè modestus esses ac eruditus. Ergo hunc affectum in alios derivas; mētis melioris doctes in aliis laudas, quas ipse possides. Et me quidem, quia conari nescio quid, sine ingenio, sine stilo videor, non amicum tantum habes, sed extollis. vin' scire, in quo victus sim? te imitor. Imò vin' scire, in quo victor sim?

sim? te tuo merito non amicum tantum habeo, verum extollo. Ad ipsum Patronum tuum Litteras hinc jungo, sed Italicas, & quales homo non Italus solet scribere. Quid metuo? Pronus in veniam erit, qui in beneficium fuit: excusabit scriptorem, qui gratiam non expectat. ego autem eò magis debeo, quia non expectat. Leges hasce vides? PALÆSTRÆ sunt, & ad eloquentiam animos juvenum nostrorum ducunt. Sic exercere constitui, quos doceo. Vale. Lovanii, IV. Kalend. April. ∞. MDC. X.

EPISTOLA XCII. *Bononiam.*

ASCANIO PERSIO V. C.
Græcæ Linguae Professori.

PVRVM putumque in me affectum tuum exosculor, & ab eo studium mei juvandi. Ita audio, sedulò id te agere, ut quem amicum, etiam presentem habeas, atque adeò collegam. Ego id recusem? aut Famæ prodigus aut Amicitia videar; indignus utraq; nisi & presentem esse cupiam & collega. Etenim, ut Amicitiam inter nos firmes, ipsam Famam participas mecum, & de tuâ luce lucem nomini meo addis victuram. Vide obsecro; quasi feceris loquor: imò fecisse puto, quia conaris. Atque utinam Mediolani etiam sim ac doceam! profectò nulla desiderium meum mora involvat. Nunc verò, ne sic subito spernere Patriam videar, vocandus sum; venturus tamen, si vocer; & nondum hinc expediam quo stringor. Genius me Italia capit, & ille illius Urbis, imò tuus. scin, quomodo? ut obscuriorem putem LIPSIVM, quòd Bononia non docuerit; infeliciorem, quòd consuetudine tuâ non usus. Vocatus

tus

tus ille humanissimè, scio, fuit; nec ivit. nimirum ut hoc beneficio uteretur qui succederet. Ego sanè in eo quidem vincam **L I P S I V M**; quòd ostensurus sum, & affirmare me Bononiensium humanitatem; & amplecti velle, si Princeps meus patietur. Mentem utcunque meam optimo doctissimoque viro **FRANCISCO BARTHOLINO** aperui. Cum illo age, & consilia confer. Ego si venero, non amicus tantum ero, aut collega; sed frater. Vale, & scribe. Lovanii, III. Non. Novemb. 1600. **LOC. VII.**

EPISTOLA XCIII.

**CAROLO DVCI CROYACO
& ARSCHOTANO.**

DIVINA humanitate Tuâ erectus & animatus, Illustriissime & Exc.^{me} **PRINCEPS**, oblivisci doloris damnique possû, ex optimi parētis mei obitu nuper accepti. Te Mæcenate & Patrono, quia litteras tracto, beatus sum: & hoc faxo posteritas (si ex vires scriptionis mea erūt) sciat, Patriæ, Rebus, Ingeniis velut salutare aliquod sidus eum Principē affulisse, cui & ego, favēte Musâ, placui. O magne igitur Musageta, ô Decus & Sol Heroû, dignû virtutibus tuis seculû cense, ut quo natus es & vivis, eo & ab eo coli ac celebrari sustineas. Laudes tuas & aternitatem passim aut lego aut audio: vitâ & quæcumque in vitâ admiranda sunt, plenè adhuc non lego. Nondum hoc cuiquam beneficium indulisti, ut esset qui te scriberet: & fortassis nemo adhuc petiit. Ego peto, dignum posteritate conditurus monumentum, tuas si virtutes omnes, totum te stilo si complectar. Cupio, audeo, & si non negas,

O

operi

operi manum admoveo, ut uno isto libro potissimū aeternus sim, qui te loquetur: imò ut istā præcipuè descriptione tuus sim, quæ omnium te seculorum Principem dicet. Tantam mehercule argumenti segetem video, ut succumbere oneri conatus possit, nisi vires affectus cultusque suggerant. Iam præparavi calamum, & exercui, imò Historiæ destinavi. Quid in tuâ sperem, in vitâ rebusque gestis Io. IACOBI MEDICÆI describendis expertus sum. Marchio is Meliniani fuit, Frater Pii IV. Pontificis, virtute & fortunâ magnus, & clarum ævi sui decus. Expertus inquam sum, ac jam duos paravi libros, quos eis paucas septimanas prælo Typographus subjiciet. Tacitum Sallustiūque imitatus sum; sed ingeniosâ Curtii amœnitate dictionem miscui, ut utilitati jucunditas jungeretur. Sed ad hunc an alium modū tuam Historiam postules, coram intelligam. Annue igitur, & te mihi, seculo, posteritati indulge: imò Vale & vive, & de nostris annis annos habe. Lovanii, ix. Kal. Novemb. ∞. 100. XI.

EPISTOLA XCIV. *Venetias.*

ALPHONSO A CUEVA, *apud Venetos*
Legato Regio.

PLVS humanitati, an splendori tuo tribuerem, Excellentissime Vir, mecum hactenus disputavi. Si humanitati, in noxâ silentium meum videbatur; si splendori, ipsa scriptio. Quid igitur? Confudi rationum hæc momenta, & silere tantisper ausus fui, ut liberius scriberem: vereri splendorem, ut dignum me humanitate velut præpararem. Ac sanè quanta humanitas tua sit, colligere è splendore potui. Etenim ut
 natales,

natales, stirpem, opes, & quicquid Fortuna tuæ Majorumque tribuit virtuti, omittam; pro dignitate animum habes: & munus, à quo ornari alii solent, tu ornas. Maximum Regem in magnâ Republicâ Legatus representas: quantâ cum prudentiâ, gloriâque, Belgæ quoque loquuntur. Sed inter eos ego nunc Excellentiæ tuæ debeo, quòd honestæ Iuvenem mentis, CORNELIVM BREDAM adsciscere in familiam tuam, & familiaritatem voluisti, quem commendatum à Clarissimo Viro IO. BAPTISTA SACCO, prodire è disciplinâ & contubernio meo sciebas. Gratiâ igitur scribo, & humanitatem tuam veneror, postquam veritus splendorem fui. Nam beneficium, quod discipulo datur, Magister accipit: ut filium patrémque par quoque vinculum solet adstringere. Ego verò quem formavi, filium habeo: & sic nunc tanquam Pater commendo, quem non genui; & ut hunc affectum meum ames, imò ut benignè habeas, quem humaniter suscepisti, te per Litterarum Genium rogo. Vale Excellentissime Vir, & cultum obsequiumque admitte. Lovanii. iv. Kal. Mart. ∞. 100. x.

EPISTOLA XCV. *Bruxellam.*FREDERICO MARSELARIO *fratris* S. D.

IVRO tibi Genium meum, mi MARSELARI; è ternis unas duntaxat à te litteras vidi, easque postremas. Ergo in tantillo itinere humanitatis officia alienæ fraudes convellunt? Aurigæ interdum tales. Nam in tabellarios culpam nolim referre. VICTOR imprimis sedulus est & fidus; quo si utaris, possis vel ipsum Mercurium spernere. Ad me verò tanquam ad

amicum & familiarem scribes: rem & operam, ubicumque opus, liberè exiges. Meus es, quamvis discesseris: & ita in PALÆSTRA meâ hîc fuisti, ut parum amasse videar, nisi & absentem complectar. Sic verò affectui curam jungo, & qui ingenio candorîque tuo favi, qui industriam & eruditionem fovi, pari nunc studio de rebus sollicitus sum;

----- ut te

Confestim liquidus fortuna ridus inaureret.

Sed quid est? Virtutem porrò sectare, & ad exemplum Majorum te compone; quantum sperare audes, Plutus adjiciet. Ante omnia, animum mihi æstima: lucrum negligere potius, quàm ut Honoris tramitem non insistas. Dives eris, si bonus, si elegans, si incorruptus; si in Aulâ, quod in Academia fuisti. Alios nunc videbis mores, alios sermones audies: non ad gustum omnes? vide igitur tantum modo, & audi: ad animum ne demitte. Quæ ad prudentiam & rerum usum faciunt, nota:

----- non, siquid turbida Roma

Elevet, accedas, examénve improbum in illâ

Castiges trutinâ: nec te quasiveris extra.

Paucis; fac quæ præcipere hîc soleo, & BONÆ MENTIS leges suadent. Ut autem omnino tranquillus sis, nullâ industriâ facies: in omni viâ scrupisunt, & cum maximè Sol serenus est, urit. Domi forûque invenies, quod perturbet malaciâ animi, quod lancinet, quod cruciet: sed alia dissimulanda sunt, alia negligenda, quædam ferenda. Viceris omnia, si honestè quandoque recedere poteris, & gratiâ magnorum uti. Quid ais? LYMINEVM nostrum adfuisse? visere nos quoque debuit, & ostendere quanti PALÆSTRA MFACIAT. Mirum,

rum, quàm conspectu talium juvenus excitetur ! sed ille, postquam in numero nostro cœpit esse, fecit quod nomen indicat ; lumen intulit, & multorum animos accendit. Litteras has scripseram, ut transmittas, amicè te rogo. Sed heus, Auspicia instant, publicè verba faciam, & Exercitationes nostras commendabo : aderis igitur, & ut magis Litteras BONAMQUE MENTEM ames, nunc me audies. Laudare certè Institutum potero, quod ipse jam ornavit PRINCEPS ; & quorum sermones proculcabo, malevolentiam contemnere. Ut videant etiam quod oculos torqueat, para Symbolum tuum ac suspende. Inter tam multa nomina tuum debet legi. Vale. Lovanii, Prid. Non. Ian. ∞. 100. XI.

EPISTOLA XCVI. *Mediolanum.*I. O. AMBROSIO BIFFIO *suo.*

CVM affectu scriptam esse epistolam tuam video, mi BIFFI : nec est, quod de meo dubites, quem testari novâ hîc editione LACONISMI volui, ut & à Belgis nomen tuum legeretur. Liber tamen in aliam mutatus formam & auctus, ut secundæ curæ meliores. Nam & Encomium, & Epistola, quæ ad SACCVM, inserta est ; ac diutius jam in Palatinâ illâ Porticu sermocinamur. Paraloga FARNESII seorsim exprimere, superfluum mihi visum : nolo, eum vici, adversario insultare : & ille, tantum ut ingeniosus esset, Brevitatem oppugnavit. Sed ut de hac controversiâ, & ratione stili, imperitus aliquis & κακοήθης adolescentulus futire audeat, & impudens esse, ridiculum est. Ejusmodi Pædagogum Falisci pueri virgis iterum ad Urbem agant. De ROMA tuâ, haud muto judicium : accu-

tata illa & ornata elocutio est, & qualem damnare aliqui poterunt, quia non assequuntur. Quod agis, age; & ut publicè quamprimum primam librorum Pentadem habeamus. Exacta interpunctio plurimum lucis afferet, sicubi gravior aut difficilior sententia erit, id est, ut ego interpreter, doctior. Horatii illud usurpabis, me auctore:

----- *Odi profanum vulgus & arceo.*

In Amoris encomio & simul vituperatione non infelix fuisti. Etiam dico? te suasore amare velim; dissuasore, nolim. Non est igitur, quòd foccum omnino repudies: etsi alas habet iste Deus, etiam solet serpere: & ipse in tam suavi argumento Scriptor gravis est, qui humilitatem non usquequaque reformidar. Vale. Lovanii. v. Eid. Mart. ∞. loc. ix.

EPISTOLA XC VII.

GVILIELMO FABRICIO, S. T. Doctori,
Censori librorum.

QVAS in meis satis molestus non sim, cogor in alienis esse. Schedulam hanc accepi ab amico quodam meo, cui negare nihil possum; & rogatus sum, ut super re præsentis sententiam Doctorum Facultatis Theologicæ impetrarem. Ad te venio, Vir Eximie, & sic ad eos, quorū existimabis auctoritatem maximè valere. Quid ipse sentias exprimes: & hac humanitate augebis beneficium, ut & alii opinionè suam adscribant. Ecce quàm molestus, etiam liber sum. Sic in alienis quoque facilius verecundiam pono, quàm in meis: si tamen aliena sunt, quæ amici causâ ago. Tu quia me amicum habes, meum pariter putabis, quod

quod alienum est; imò tuum quodammodo, quod meum. Et quid ni amicum habeas, quem sapius jam tibi obstringere voluisti, ut tuum nominares? imò quem obstringere, ut familiarius benefaceres. Ego qui beneficia æstimo, expendere in primis soleo, à quo Viro proficiantur. Sic quicquid à te venit, magnum est, quia tu ipse magnus: & hanc magnitudinem probitas, sanctitas, humanitas, doctrina, dignitas, uno verbo, Virtus constituunt. Salve. In Muséo meo raptim, Horà VII.

EPISTOLA XC VIII.

GUIDO BENTIVOLIO, *Nuncio Apostolico,*
Archiepiscopo Rhodiensi.

PECULIARE beneficium esse censeo, quòd cum timidè petere m, facile obtinui: quasi studiis meis tribuere prudens Humanitas tua voluerit, quod paucorum votis concessum est. Animadverto equidem, non minus ingenium meum placuisse, quàm conatus arriserat: non minus etiam pietatis & religionis, quàm eloquentiæ variæque eruditionis studium. Sed tua hæc conditio est, pæne divina; ut qui optimus, etiam doctissimus sis, magnamque dignitatem pari prudentiâ & facundiâ; Illustriissimam originem omni virtute exornes. Sic verò iisdem litteris, atque adeò sigillo, non modò quantum muneri ac professioni publicæ impendâ; sed quantû Religioni tribuam, expressum est; ut etiam quod beneficium nemo non existimat, producere velut testimonium possum & morum & doctrinæ. Elogium esse voluisti, quod diploma solet appellari. Et quam gratiam referam? quam unam
possum,

possum, ut rectè, piè, providè tam singulari favore utar: ut tuo beneficio doctior meliòrque etiam evadam, ut faciliùs amœniorem hunc ingeniorum cultum promoveam, & notitiam linguarum. Hæc sanè Religionis quædam arma sunt, & sanctis olim Patribus usurpata. Docti fuerunt, Boni fuerunt: sed ampliùs, Elegantes fuerunt & Diserti: ut magis mirandum sit, reperiri nonnullos hodie, qui Eloquentiæ & Linguarum exercitationes despiciant. Ego quia prodesse publicè conor, & juventutem animare ad honesta, adversarios repperi: & hi, ut Puteano scilicet obsint, malunt iniqui esse, quàm ingenio suo non obsequi. Utinam, utinam remedium sit! utinam Summi Pontificis Constitutio locum hîc habeat, superiori anno Romæ promulgata! minùs profectò in frigido hoc axe perversa doctrina posset, minùs auderet. Exemplar Constitutionis, quemadmodum curavi imprimi, mitto, & me imperio nutuîque tuo religiosè submitto. Vale Reverendissime & Illultrissime Antistes, & purpleam infulam (votum meum est) quamprimum cape. Lovanii, vi. Eid. Maii. ∞. Ioc. xi.

EPISTOLA XCIX. *Mediolanum.*

PETRO CANTONIO, *Iurisconsulto.*

SI Litteras exigis, jure tuo facis: debeo eas, etiam cum non debeo; si tamen unquam non debere eas possum. Humanitate, & benignitate tuum me fecisti, cum negligere poteras: non verba tua prompta, sed auxilia fuere, quibus usus sum: usus autem propterea, quòd de animo mihi tuo constaret. Si vota mea respicio, non usquequaque ex animi sententiâ

tentiâ munus illud Scholæ Palatinæ habui: sed si amicos, si inter eos doctissimum CANTONIVM meum, dixerim perënem mihi lactis Gallinacei rorem fluxisse. Sic plerique sunt, promissionibus prolixî; cùm ad rem venit, jejuni: quorum hoc studium est, ut addicant operam, numquam præstent. Tuum, bone Deus, quàm ab hac labe ingenium remotum! ut meum proclive fateri, à quibus beneficio auctus sum. Sed mitto nunc ista; te amo, & in signum affectus pauca ista verba esse volui, cum ardore scripta. De nato filiolo MONTORFANVS indicavit. O meum gaudium! imò omen in nuperâ consolatione! Hic nunc vivat, crescat, & familiam femine pariter & virtute æternet. Te etiam lætum securumque nunc volo, felicitatis quietisque obstaculo omni remoto. Deus fecit, recti & æqui vindicem se ostendit, adversarii tui nocituras fortassis molitiones prostravit. Ego hîc nuper turbas quoque sustinui, nunc sopitas. Tam periculosum, vellere publicos exulceratorum morum nævos. Non in ea tempora incidimus, ut profiteri virtutem impunè liceat. Fero, & propemodû cum furentibus insanio, ut morem seculo geram. Per ludum tamen, atque adeò per Somnium denuo Philosophatus sum: quem te librum vidisse jam opinor. ALEXANDRVM TVRRIANVM meum affectui tuo & patrocínio commendo. Lovanii, VIII. Kal. Maias. ∞. 1500. IX.

EPISTOLA C.

Venetias.

CORNELIO BREDÆ suo S. D.

VBi deliciæ, quas promittis? ubi CYMBA? Ita me Deus, ut nihil æquè cupio, quàm cùm te non possim, quæ scribis, habere! Mittes igitur, statim,

P

tim,

tim, statim. Etiam carmine, sed profectò alacri me alloqueris, & quale scribere hodie velint, qui in Parnasso somniant. Satis plerique habent, pedibus versum instruere, & in vincla voces cogere, ut sine viribus loquantur. Non potest esse carmen bonum, quod solutâ oratione melius non est: sic majoris Poëtam, quàm Oratorem facio;

---- *sed vatem egregium, cui non sit publica vena.*

Bene est: tu ad ipsum Apollinem iter instituis, ac interim *περιδύξιος* incedis. Quàm te amo mi BREDÀ! atque utinam fruar iterum, & candidissimum illud petus tuum invadam! Annus etiam superest: quem sic impendes rebus artibusque, ut fuisse in Italiâ, & in illâ familiâ, aliquando gaudeas. Promovebit tandem honestissima vota tua ille heros, & ne infra Fortunam hîc ingenium jaceat, favore suo efficiet. Interim siquid est, quod minùs placet, tolera; & ut securiùs proferas gressum, querelas amolire. Etiam ad quietem & felicitatem iter est: sed proficisci sine molestiâ non potes. Pervenisse per impedita, & scandisse per ardua, jucundum postea erit. Aulam cogita; mare est. Sed nec tu solus navigas: iisdem undis & remiges jactantur & nauclerus. Melior aut splendidior in tempestate poteris esse reliquis, non felicior: quamdiu petis portum, æstuas. Ergo in futurum tota vitæ ratio feratur, consilia è præterito pendeant. Magnus eris, si te parem Majoribus præstas. Apud Principes illi Viros gratiosi fuere: & è sanguine ille Principum, apud quem nunc agis. Placere debes, vel solum si munus respicis. PHILIPPI Legatus est, ac tantæ magnitudinis aliquam partem administrat: imò tuus jam Patronus est, & ingenium tuum æstimat. Cole & venerare virum; debe-

bit

bit obsequio, quantum sperare Virtuti poteris. Passim vides, quomodo obscuri aliqui homines & meri Naturæ emergant, & insolito splendore humilitatem vestiant: bene natos doctosque Fortuna aliquando complectetur. Ut auram captes, vela tu quoque expande: sic tempora, sic mores postulant. Hoc quoque cogita, ab Hesperia tibi *κίρας ἀμαλθείας* allubescere. Opes terræ munera sunt: Reges terrarum domini. Omnia dixi. Ego hinc pro more meo; adderem, pro voto, si tu adesses. CONSOLATIONEM CAECITATIS à MONTORFANO accipies: ad hunc enim exemplaria aliquot missa. Vale mi BREDÀ, me & Virtutem æternùm ama. Lovanij, XII. Kal. Decemb. ∞. ΙΟC. ΙΧ.

F I N I S.

AD
LECTOREM
CLAVSULA.

 QUOD olim in his sacris obtinuit, mi LECTOR, feci; APOPHORETA misi. nec satis: quantum cenare potuisti, etiam distribui; imò quantum omnes capere. Omnia *ἑκατοντάς* habet, quia infinita. Ac sanè nefas visum, à lege & ratione Cētenariis recedere semel constitutâ. Etenim quæ nuper Fercula, nunc Munera vides: & nonne eâdem largiri manu debui, quâ numeravi? Dexterâ numeravi Fercula; dexterâ nunc quoque Munera largior.

gior. Numeravi, ut ille Solis periodos, qui seculum implevit; qui

ἑκατοταῖς

----- suos jam dextrâ computat annos.

Largior etiam, quasi liberalitas esse non possit, nisi fides & εὐγνωμοσύνη jungantur. Iam igitur in Convivio ne mireris Militiæ vocabula inveniri, & Centurias constitui; hic Strategus est, Rex, Modimperator. Quid? Centum milites unum album capit: centum Epistolas unus liber. Sed ego maximos humana Vita terminos scriptiois circulo equare volui; ut immortalitatis vota in plura etiam secula transmitterem. Et fortassis legentur hæc nomina, cum nomina tantum erunt: victura, cum per longam annorum seriem deductâ rerum memoriâ, Antiquitatem facient. Tu LECTOR quisquis es, aut eris, fave; & quæ nunc supersunt, RELIQUIAS exspecta.

SALVE.

